

GREAT SPAS *of Europe*

Karlovy Vary
Local Management Plan

June 2019

GREAT SPAS *of Europe*

Tento Management Plán stanoví, jak bude probíhat ochrana a správa výjimečné světové hodnoty u statku Slavné lázně Evropy (Great Spas of Europe) v komponentě statku Slavné lázně, statutárním městě Karlovy Vary. Výjimečná světová hodnota statku Slavné lázně Evropy zahrnuje hodnoty spojené s lázeňským městem a ty jsou příležitostí k oslavě významu Karlových Varů jako lázní.

Management Plán pro město Karlovy Vary byl vypracován v letech 2012–2018 ve třech fázích jako syntéza nutnosti ochránit komplex historických budov ve městě s funkcí léčebných lázní a souvisejícími funkcemi. První fáze byla analytická (přípravná), druhá fáze byla návrhová (doporučení) a třetí fáze byla implementační (aplikační). Management Plán uvádí konkrétní činnosti podle priorit, zaměřené na obnovu a opravy staveb, které byly zahrnuty do nominovaného komplexu, a ochranu jeho městských charakteristik a vztahů na území. Management Plán je zamýšlen jako otevřený dokument, u kterého se předpokládá pravidelná aktualizace a doplňování za podpory příslušných zástupců různých relevantních sfér zájmu. Jinými slovy jde o nástroj komunikace mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem a občany města.

Tento návrh Management Plánu pro Karlovy Vary jako lázně se zabývá hodnotami statku Slavné lázně Evropy a řídí se strukturou přijatou sedmi státy, jež se podílejí na nominaci. Část textu v tomto Management Plánu je společná pro všechny lázeňské komponenty, ale struktura se obecně řídí formou stávajícího Management Plánu pro statutární město Karlovy Vary.

Karlovy Vary, květen 2019

Obsah

Obsah	4
Úvodní slovo	6
1 Úvod do Lokálního Management Plánu Karlových Varů jako lázeňské komponenty statku	
Slavné lázně Evropy	8
1 a Předmluva	8
1 b Dlouhodobá vize	10
1 c Principy	12
1 d Cíle	13
1 e Stát a loga	15
2 Popis lázeňské komponenty	18
2 a Úvod	18
2 b Popis Karlových Varů jako lázeňské komponenty	24
2 c Zeměpisná poloha	36
2 d Hranice	38
3 Význam lázeňské komponenty	41
3 a Prohlášení o výjimečné světové hodnotě	41
3 b Atributy výjimečné světové hodnoty – přínos města Karlovy Vary k výjimečné světové hodnotě statku Slavné lázně Evropy	51
3 c Významný přínos Karlových Varů jako lázní k výjimečné světové hodnotě	52
3 d Další místní kulturní a přírodní hodnoty	55
4 Ochrana a právní nástroje	59
4 a Ochrana hranic komponenty	59
4 b Ochrana nárazníkové zóny	60
4 c Cíle ochrany prostředí, viditelných oblastí a panoramat	61
4 d Ochrana lázeňské komponenty	68
4 e Národní a regionální legislativa a systém územního plánování	68
4 f Místní ochrana a statuty	69
5 Správa Karlových Varů jako lázní	72
5 a Orgány a postup	72
5 b Vlastnictví	73
5 c Klíčové zainteresované subjekty	75
5 d Zdroje a financování	76
5 e Komunikační systém, účast veřejnosti a zapojení zainteresovaných subjektů	81
5 f Analýza/popis aktuálního režimu managementu	82
5 g Řízení rizik	83
5 h Stav statku	85
5 i Monitoring Karlových Varů jako lázní	91
6 Problémy; výzvy a příležitosti k akci	100
6 a Výzkum a archiv	100
6 b Zachování a údržba	100
6 c Urbanistický rozvoj	101
6 d Prostředí	102
6 e Veřejná prostranství; veřejný prostor	102
6 f Doprava, přístup a mobilita	102
6 g Trvale udržitelný cestovní ruch a návštěvnická ekonomika	103
6 h Propagace a prezentace	104
6 i Vzdělávání a mladí lidé	105
6 j Účast veřejnosti	106
6 k Správa a řízení	106

6 l	Nehmotné hodnoty (včetně termálního lékařství a zdravotní péče)	107
6 m	Financování a zdroje	107
6 n	Další spolky a sítě	108
6 o	Tabulka cílů	109
7	Implementace jednotlivých místních operativních opatření	113
7 a	Úvod	113
7 b	Provádění Management Plánu statku	114
7 c	Místní provádění	117
7 d	Operativní opatření	117
7 e	Tabulka opatření	118

Úvodní slovo

Jsme hrdí, že jsme se stali jedním z jedenácti lázeňských měst v sedmi evropských zemích, která společně zastupují výjimečnou světovou hodnotu evropských léčebných lázní, včetně řady důsledků pro společnost a historii.

Sahají od téměř jasných léčebných přes technologii, architekturu, infrastrukturu, volnočasová zařízení, zapojení krajiny do léčebného procesu až po demokratizaci volného času, rozvoj veřejné dopravy, systémy všeobecné zdravotní péče a cestovní ruch jako odvětví.

V jádru všech těchto společenských, vědeckých nebo kulturních projevů stála schopnost přírodních léčivých zdrojů léčit a také potřeba těch, kteří ji využívali, zůstat na lázeňském místě určitou doporučenou dobu. Léčba v evropských léčebných lázních, stará jako sám Hippokrates, je fenomén, který funguje dodnes.

Karlovy Vary se vždy snažily podporovat a uznávat příznivé účinky, které nabízí balneologie. Jde sice o starobyitou léčbu, ale současně se skvěle hodí pro moderní trendy založené na holistickém přístupu, využívání nejčistších přírodních látek místo umělé chemie, jež účinně působí nejen proti danému tělesnému neduhu nebo nemoci, ale mají také příznivé účinky z hlediska celkové pohody, klidu, zbavují každodenního stresu a přinášejí zvyky zdravějšího životního stylu.

Právě proto návrh na mezinárodní uznání fenoménu evropských léčebných lázní vzešel z Karlovarského kraje. Dnešní mezinárodní nominace vedla k více než patnácti rokům diskusí, odborných prací a studií, jednání, komunikace a koordinace.

Naše současná nominace nám také nabízí výhled do budoucna. Víme, jaké problémy budeme muset řešit v blízké budoucnosti, jak se budeme muset adaptovat, abychom v budoucnu ochránili a rozvíjeli naši hodnotu. A také nám dodává novou důvěru v to, že nejsme jediní, kdo chápou smysl takové péče o tento světový fenomén.

Ing. Andrea Pfeffer Ferklová, MBA
primátorka města Karlovy Vary

1 Úvod do Lokálního Management Plánu Karlových Varů jako lázeňské komponenty statku Slavné lázně Evropy

1 a Předmluva

Současná opatření ke správě pro nominaci Slavných lázní Evropy do světového dědictví vypracovaly příslušné orgány sedmi zúčastněných států, České republiky, Rakouska, Belgie, Francie, Německa, Itálie a Spojeného království, podle specifických požadavků na řízení pro nominaci přeshraničních a sériových statků stanovenou v odstavci 132 Prováděcích směrnic pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví (OG) a obecných požadavků na Management Plány / systémy řízení popsané v odstavcích 109–119 OG.

Tento všestranný a účinný systém řízení prokazuje úplné pochopení právních rozdílů týkajících se úrovně kompetencí v rámci států a mezi nimi. Aby se zavedly koordinace, spolupráce a společné cíle nutné k zajištění dohodnutých cílů s nejvhodnějšími partnery a zainteresovanými subjekty, budou se jednotlivými opatřeními zabývat právně zmocněné orgány na národní, regionální nebo lokální úrovni.

Správa Slavných lázní Evropy je proto předkládána na čtyřech různých úrovních, mezinárodní, národní, regionální a lokální, a stanoví další struktury a pravidla, aby se zajistila účinná nadnárodní koordinace mezi zúčastněnými státy na jedné straně a regionálními subjekty a dalšími zainteresovanými subjekty na straně druhé. Tento celkový systém řízení popisuje v zásadě celkový mezinárodní přístup ke správě, společné cíle partnerů, dohodnutá opatření nezbytná k jejich dosažení a orgány zřízené za účelem rozvoje a zlepšování spolupráce. Rovněž je popsán vztah celkového systému řízení k národním/regionálním/lokálním strukturám řízení a Lokálním Management Plánům těchto 11 komponent.

Slavné lázně Evropy jsou sériovým nadnárodním statkem s jedenácti komponentami tvořenými nejvýznamnějšími evropskými lázeňskými městy vybudovanými na přírodních minerálních a termálních pramenech, která se vyvíjela a vytvořila speciální formu a funkci věnovanou léčení a potěšení (Bad Ems, Bad Kissingen, Baden-Baden, Baden bei Wien, City of Bath, Františkovy Lázně, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Montecatini Terme, Spa a Vichy). Tato města se nacházejí v sedmi evropských zemích (Rakousko, Belgie, Česká republika, Francie, Německo, Itálie a Spojené království) a vyznačují se vyhrazenými stavbami, které zahrnují koupele, ošetřovny, prostory pro pitné kúry a kolonády, kolem nichž jsou budovy určené k rozptýlení a zábavě.

Práce na této nominaci začaly v roce 2011, kdy došlo k vytvoření Řídící skupiny starostů ze zainteresovaných měst. V roce 2013 vznikla Mezinárodní řídicí skupina zúčastněných států.

Tyto státy vytvořily Mezinárodní pracovní skupinu (IWG), jejímž úkolem bylo vypracovat návrh nominace. Předseda IWG je z hlavního státu, České republiky, a vystupuje jako projektový manažer, který dohlíží na vypracování nominace. Na podporu tohoto procesu byl v roce 2013 jmenován generální tajemník. Nejnověji byla v roce 2016 vytvořena Skupina site managerů, aby sjednotila osoby s odpovědností za každodenní péči o lázně a jejich ochranu.

Partneři na všech úrovních mají nyní značné zkušenosti se spoluprací, což vytváří pevné základy pro další rozvoj komplexního systému řízení pro nominovaný statek. Postupem času bude potřeba celkový systém řízení ve světle zkušeností upravovat a rozvíjet a očekává se, že systém popsany v tomto dokumentu bude vyžadovat pravidelnou kontrolu a přezkum.

Projekt, který postupuje do další fáze svého vývoje, nyní formuluje trvalý systém řízení, který vyžaduje vytvoření nové struktury pro prováděcí účely a strukturu řízení, jež zohledňuje pokračující role a odpovědnosti států a správy jednotlivých lázeňských měst.

Při rozvoji tohoto systému řízení byla jako vodítko a jako příklady osvědčených postupů studována opatření již zavedená stávajícími přeshraničními statky. Důraz a pozornost se zaměřují na udržitelnost a kontinuitu a současně na citlivý přístup k požadavkům místních komunit a na případné budoucí změny politických a hospodářských okolností na lokální úrovni.

Struktura tohoto systému řízení, jeho cíle a operativní opatření a Lokální Management Plány pro každou část byly vytvořeny tak, aby reagovaly na výzvy statku tvořeného jedenácti městy a městskými centry. Tyto statky jsou komplexní, již prokazují výraznou a sofistikovanou úroveň managementu jako fungující, moderní městská centra s rozsáhlou mírou ekonomické aktivity, občanské vybavenosti, kulturních zařízení, živých komunit a zapojení návštěvníků. Ačkoli je současné městské řízení dobře definováno a implementováno na národní/federální, regionální a lokální úrovni, podporované spoustou odpovídajících právních předpisů, směrnic a příkladů dobré praxe, zbývá nutnost koordinovat zastřešující systém řízení z hlediska ochrany a udržitelné správy OUV daného statku. Systém řízení má dvě hlavní části, které se táhnou napříč mezinárodní, národní/federální, regionální a místní úrovní managementu.

Důležitou součástí systému jsou Management Plány na mezinárodní a místní úrovni. Zastřešující systém řízení funguje jako celkový Management Plán pro celý nominovaný statek a stanoví strategické cíle a opatření vysoké úrovně potřebné k jejich dosažení. Na místní úrovni je doplněn Lokálními Management Plány vytvořenými podle společné struktury a reagujícími co nejvhodněji na strategické priority i na priority specifické pro každé z 11 lázní.

Druhým prvkem je systém koordinace zahrnující všechny hlavní zainteresované subjekty. Tento koordinační systém je důležitý pro efektivní řízení nominovaného statku s cílem chránit jeho výjimečnou světovou hodnotu. Na celý proces dohlíží Mezivládní výbor (IGC), složený ze zástupců smluvních států. Představenstvo Slavných lázní (GSMB), složené z nejvyšších představitelů každých lázní, bude odpovědné za koordinaci provádění a celkovou správu statku na základě úzké konzultace s IGC. Skupina site managerů (SMG), vytvořená ze site managementu každých lázní, bude dohlížet na implementaci celkového Management Plánu a jeho harmonizaci s Lokálními Management Plány. Celý systém bude podporován Sekretariátem.

Každá komponenta určila svůj Lokální řídicí výbor pro světové dědictví (nebo podobný vhodný

název), složený ze zainteresovaných subjektů a podporovaný úředníky odpovědnými za koordinaci Lokálního Management Plánu, kulturní dědictví, územní plánování a strategii, ochranu krajiny, parky a zahrady, marketing cestovního ruchu, řízení a ochranu vodních zdrojů a digitální datové a mapové systémy GiS. Tento personál je zastoupen prostřednictvím Skupiny site managerů, která koordinuje vazby mezi komponentami na místní úrovni prostřednictvím orgánů na regionální, federální a národní úrovni, jež odpovídají za prostorové a hospodářské strategie přes stávající úřední kanály.

Na každé úrovni této struktury je každá identifikovaná skupina odpovědná za plnění právních a administrativních povinností i za příležitost k přístupu a ovlivňování rozhodovacích činitelů na vyšších úrovních prostřednictvím obousměrného procesu dialogu. Ačkoli je projektová struktura z podstaty hierarchická, je navržena jako plochá pyramida, v rámci které existuje jasná komunikační linie mezi komponentami. Zejména Představenstvo Slavných lázní bude úzce spolupracovat s Mezivládním výborem, aby se řídicí rozhodnutí přijímala ve světle požadavků Úmluvy o světovém dědictví, k nimž může právě Mezivládní výbor poskytnout ty nejlepší rady. Představenstvo Slavných lázní, umístěné ve středu pyramidy, bude dále úzce spolupracovat se Skupinou site managerů.

(z 1.3.2) Celkový systém řízení a Management Plán statku (PMP) jsou doplněny a podporovány Lokálními Management Plány (LMP) pro každou z 11 lázeňských komponent. Tyto Lokální Management Plány popisují specifické okolnosti každého lázeňského města, stanoví konkrétní problémy, jimž každé z nich čelí, a specifikují místní zásady a cíle vyžadované k dosažení celkových cílů celkového systému řízení. Ačkoli reaguje na požadavky místního řízení a specifické potřeby každých lázní, každý Lokální Management Plán tak činí v rámci požadavků, vize a obecných zásad stanovených v celkovém systému řízení.

1 b Dlouhodobá vize

Statek Slavné lázně Evropy usiluje o to, aby se stal příkladem zachování, správy, ochrany a prezentace komplexního a sofistikovaného statku, tvořeného 11 živými evropskými městy. Jde o lázeňská města, která jsou ukázkou pokračující živé tradice, v některých případech sahající více než 2 500 let do minulosti, do doby nástupu keltského a posléze římského uctívání a uznávání léčebných vlastností přírodních minerálních a termálních vod.

Tato lázeňská města toho mohou hodně nabídnout a správní orgány mají velkou odpovědnost, aby zajistily, že tato pozoruhodná místa budou navždy chráněna a že tradice zdravotní péče pro všechny, udržování přirozeného a umělého prostředí, stimulace kulturních programů a kvalita života pro obyvatele a návštěvníky budou adekvátně zajišťovány a kreativně řízeny. Z dlouhodobého hlediska aspiruje statek Slavné lázně Evropy na to, aby byl uznán jako příklad správy sériového nadnárodního statku světového dědictví.

Předmětem dlouhodobé vize je:

- vytvářet vizionářské postupy pro ochranu měst,
- demonstrovat výjimečnou světovou hodnotu statku prostřednictvím ochrany a prezentace jeho atributů a zachováváním jeho autenticity a integrity,
- získávat uznání jako centra excelence pro správu veřejné sféry a krajiny,
- demonstrovat přínosy zapojení veřejnosti a komunit a obchodních partnerství,
- vytvářet mezinárodní síť a společně stavět na dalších tradicích světového lázeňství,
- implementovat strategie trvale udržitelného cestovního ruchu jako součást celkového

- přístupu k trvale udržitelnému rozvoji,
- minimalizovat uhlíkovou stopu cestovního ruchu prostřednictvím inovativních zásad v oblasti zelené dopravy a udržitelného rozvoje,
- usilovat o zapojení mládeže a všech obyvatel, aby si vážili hodnot výjimečné světové hodnoty a světového dědictví,
- pracovat kreativně, s inovativními mladými mysliteli, jejichž budoucnost dnes řídíme.

Cíle celkového systému řízení

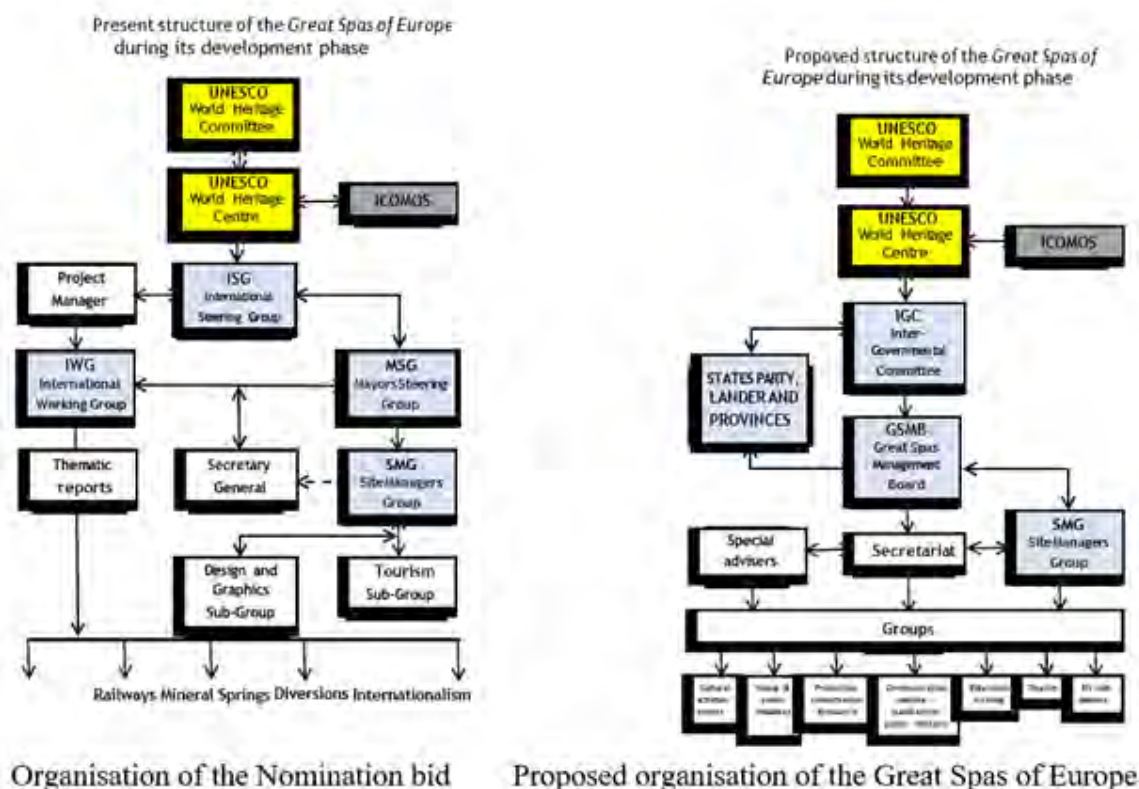
Celkový systém řízení (OMS) si klade za cíl:

- zavést mezinárodní systém založený na nadnárodní spolupráci, jehož prostřednictvím bude možné koordinovat ochranu statku, kterým jsou Slavné lázně Evropy,
- dbát na to, aby výjimečná světová hodnota statku Slavné lázně Evropy byla chápána, chráněna a zachována,
- schválit a předložit společná Operativní opatření (Action Plan) na základě šestiletého programu,
- dohodnout rámec pro trvale udržitelnou správu statku a podpůrné mechanismy pro komponenty statku,
- zajistit, že budou k dispozici dostatečné zdroje, aby se umožnila implementace Operativních opatření,
- zlepšit přístup, chápání a interpretaci statku a jeho komponent,
- vytvářet větší veřejné povědomí o Slavných lázních Evropy a větší zájem o ně,
- zavést Slavné lázně Evropy jako uznávanou značku kvality kulturního dědictví v celé Evropě i mimo ni.

Struktura celkového systému řízení

Tento celkový systém řízení, Management Plán statku a jedenáct souvisejících Lokálních Management Plánů (LMP) se řídí paralelními strukturami, které byly dohodnuty s IGC, GSMB a Skupinou site managerů po řadě workshopů konaných s cílem prošetřit management plány dalších nedávno úspěšných sériových a přeshraničních nominací.

Schéma struktury řízení Slavných lázní Evropy:

1 c Principy

Principy, jimiž se řídí tento Management Plán statku, jsou principy mezinárodní kooperace a spolupráce zavedené státy s cílem prokázat dodržování Úmluvy o světovém dědictví v rámci nadnárodní struktury. V souladu s dlouhodobou vizí stanovenou v oddíle 1.3 výše státy, které se podílejí na nominaci:

- zajistí celkovou ochranu a trvale udržitelné využívání nominovaného statku,
- poskytnou právní rámce pro ochranu a uznání lázeňských komponent v nominaci,
- zavedou pravidla a rámec pro dobrou správu a spolupráci napříč národními, federálními a regionálními strukturami,
- spravují statek prostřednictvím kompetentních a zkušených a finančně silných orgánů,
- prosazují právní ochranu prostřednictvím robustních administrativních procesů,
- uznávají výjimečnou světovou hodnotu lázeňských měst a zvyšují povědomí o hodnotách jejich odkazu,
- provádějí společné výzkumné projekty a šíří zjištění mezi širokou veřejnost,
- ukazují přínosy Seznamu světového dědictví,
- vybízejí k zapojení zainteresovaných subjektů a místních komunit a
- koordinují implementaci celkového systému řízení, Management Plánu statku a Lokálních Management Plánů a jejich souvisejících lokálních operativních opatření mezi všemi zapojenými stranami.

Při dosahování těchto principů budou státy a jednotlivé komponenty přihlížet podle potřeby k

politikám UNESCO a Výboru pro světové dědictví, včetně Doporučení UNESCO k historickým městským krajinám z roku 2011, Politiky z roku 2007 o dopadech změny klimatu na statky světového dědictví, Strategie o omezování rizik katastrof na statky světového dědictví z roku 2007, Strategie světového dědictví pro zvyšování odborné kvalifikace a rozšiřování kapacit z roku 2011 a Politiky pro integraci perspektivy udržitelného rozvoje do procesů Úmluvy o světovém dědictví z roku 2015, a také k požadavkům týkajícím se ochrany a správy obsaženým v Prováděcích směrnicích. Oficiální kanály a postupy vytvořené jednotlivými státy se musejí využívat pro notifikaci problémů týkajících se Úmluvy o světovém dědictví, přičemž vždy je třeba informovat IGC o implementaci každého takového postupu.

1 d Cíle

Aby prokázaly hodnoty a přínosy obsažené ve výše uvedených principech, zavazují se státy, IGC, GSMB a účastnická města, že implementují následující cíle obsažené v Management Plánu statku a založené na cílech převzatých z Budapešťské deklarace, jimiž se řídí budoucí provádění Úmluvy o světovém dědictví:

Věřohodnost:

- posílit hodnotu a uznání Seznamu světového dědictví a výjimečné světové hodnoty statku Slavné lázně Evropy. Vždy na základě příkladů dobré praxe a excelence z hlediska ochrany, zachování a řízení podle nejvyšších standardů.

Zachování:

- zajistit účinné zachování a péči o statek Slavné lázně Evropy ochranou a udržováním výjimečné světové hodnoty série, včetně autenticity a integrity,
- odolávat projektům v oblasti výstavby a infrastruktury, které způsobí měřitelné poškození výjimečné světové hodnoty série, a
- podporovat společné výzkumné projekty v oblasti nových technologií a procesů zaměřených na zlepšení konzervačních technik a metod uplatňovaných na vytvořené a přirozené prostředí lázeňských komponent.

Rozšiřování kapacit:

- podporovat rozvoj účinných opatření v oblasti zvyšování odborné kvalifikace a rozšiřování kapacit týkajících se chápání a provádění Úmluvy o světovém dědictví a jejích souvisejících nástrojů,
- podporovat a sdílet poznatky a pochopení lázeňských měst prostřednictvím společného dialogu se souvisejícími orgány, jako jsou Asociace evropských historických lázeňských měst (EHTTA), Evropský institut kulturních tras, Evropský svaz léčebných lázní (ESPA) a další s globálním dosahem,
- rozvíjet síť odborníků a specialistů blízkých výzkumu spojenému s hmotnými a nehmotnými hodnotami Slavných lázní Evropy a šířit tyto poznatky v co největší míře.

Komunikace:

- zvyšovat veřejné povědomí, zapojení, entuziasmus a podporu pro koncepci světového dědictví,
- podporovat a propagovat sériový statek a jeho komponenty v co nejširší míře prostřednictvím společné komunikační strategie na základě výjimečné světové hodnoty

Slavných lázní Evropy,

- zajistit, že hodnoty statku budou uznávány a oceňovány národními, regionálními a místními rozhodovacími činiteli, místními komunitami a návštěvníky lokalit,
- rozvíjet vzdělávací programy a rámce pro předávání poznatků týkajících se hmotných a nehmotných hodnot série na všech úrovních vzdělávací hierarchie.

Komunity:

- zlepšovat roli komunit při implementaci a chápání Úmluvy o světovém dědictví s cílem zajistit úspěšné dosažení 4 výše uvedených cílů,
- dbát na to, aby místní komunity věděly o přínosech zápisu do Seznamu světového dědictví a identifikace výjimečné světové hodnoty,
- dosáhnout zastoupení místní komunity v místních řídicích skupinách světového dědictví, které zastupují každou komponentu, a zapojení místních rozhodovacích činitelů.

1 e Stát a loga

Navrhovaný nadnárodní sériový statek tvoří 11 částí v 7 evropských státech: Rakousku, Belgii, České republice, Francii, Německu, Itálii a Spojeném království.

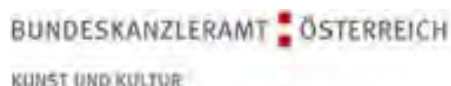

Id-Nr.	Component part	State	Province or Region
1.	<i>Baden bei Wien</i>	Austria	Lower Austria
2.	<i>Spa</i>	Belgium	Liège province
3.	<i>Františkovy Lázně</i>	Czech Republic	Karlovy Vary Region
4.	<i>Karlovy Vary</i>	Czech Republic	Karlovy Vary Region
5.	<i>Mariánské Lázně</i>	Czech Republic	Karlovy Vary Region
6.	<i>Vichy</i>	France	Auvergne-Rhône-Alpes Region, Allier Department
7.	<i>Bad Ems</i>	Germany	Rhineland-Palatinate
8.	<i>Baden-Baden</i>	Germany	Baden-Württemberg
9.	<i>Bad Kissingen</i>	Germany	Bavaria, Unterfranken Region
10.	<i>Montecatini Terme</i>	Italy	Tuscany, Pistoia Province
11.	<i>City of Bath</i>	United Kingdom	Bath and North East Somerset

Účastnické státy této sériové nadnárodní nominace zastupují:

Ministerstvo kultury
České republiky

The Bundeskanzleramt Österreich,
Sektion II Kunst und Kultur, Austria.

The Département du Patrimoine,
Service Public de Wallonie, Belgium.

The Ministère de la Culture et de la
Communication, France

The Ministerium für Wirtschaft, Arbeit
und Wohnungsbau Baden-Württemberg,
Germany

The Bayerisches Staatsministerium
für Wissenschaft und Kunst

The Ministerium für Wissenschaft,
Weiterbildung und Kultur, Rheinland-Pfalz,
Germany

The Ministero dei beni e delle attività
culturali e del turismo, Italy

The Department of Culture, Media and
Sport, United Kingdom

Účastnickou projektovou řídicí skupinu na místní úrovni této sériové nadnárodní nominace zastupuje, s oficiálním logem:

Dobrovolný svazek obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY

České lázně - salony Evropy

Statutární město Karlovy Vary

Karlovarský kraj

Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Loket

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V LOKTI

Muzeum Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje

MUZEUM
KARLOVY VARY

SPLZaK / Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád

CHKO Slavkovský les

Lázeňské lesy Karlovy Vary

Galerie umění Karlovy Vary

Infocentrum města Karlovy Vary

2 Popis lázeňské komponenty

2 a Úvod

Slavné lázně Evropy je nadnárodní sériový statek.

Jeho komponenty jsou zastoupeny následujícími lázeňskými městy, která se nacházejí v západní, střední a jižní Evropě a na Britských ostrovech:

Id-Nr.	Component part	State	Coordinates to the nearest second
1	<i>Baden bei Wien</i>	Austria	N 48°00'36" E 16°14'01"
2	<i>Spa</i>	Belgium	N 50°29'32" E 05°52'01"
3	<i>Františkovy Lázně</i>	Czech Republic	N 50°07'02" E 12°21'02"
4	<i>Karlovy Vary</i>	Czech Republic	N 50°13'23" E 12°53'01"
5	<i>Mariánské Lázně</i>	Czech Republic	N 49°58'38" E 12°42'24"
6	<i>Vichy</i>	France	N 46°07'25" E 03°25'13"
7	<i>Bad Ems</i>	Germany	N 50°19'50" E 07°43'43"
8	<i>Baden-Baden</i>	Germany	N 48°45'27" E 08°14'33"
9	<i>Bad Kissingen</i>	Germany	N 50°11'52" E 10°04'30"
10	<i>Montecatini Terme</i>	Italy	N 43°53'19" E 10°46'46"
11	<i>City of Bath</i>	United Kingdom	N 51°22'52" E -02°21'32"

Podrobný popis statku je součástí kapitoly 2 hlavního nominačního souboru. Následuje stručné shrnutí.

Voda je odedávna katalyzátorem rozvoje významných kulturních zvyklostí, které vytvořily hmotné i nehmotné kulturní hodnoty. Patří k nim také používání vody v lázních. Z archeologických důkazů je zřejmé, že přírodní termální minerální voda se používala již od pradávna. Ve starověkém Řecku se termální koupele kombinovaly s tělesným cvičením, zatímco v Římské říši se rozsáhlé lázeňské komplexy (thermae) staly kulturními centry sdružování a zábavy a přímo souvisely s urbanismem (tradice přežila v Byzantské říši a převzala ji muslimská kultura). Tradice termálních koupelí se staly – a zůstaly – kulturní tradicí i

v jiných částech světa, například onsen v Japonsku. Ale je to hlavně Evropa, kde je po staletí používání minerální vody (termální a studené) ke koupání a pití medikalizováno. Léčebná diagnostika vznikla v evropských lázních v osmnáctém století, po prvních vědeckých chemických analýzách minerálních vod, a dosáhla vrcholu ve druhé polovině devatenáctého století a počátkem století dvacátého. Tradice „braní léčebné kúry“ je základem jedinečné městské typologie, evropských lázní, jediného příkladu urbanizace kolem lékařské praxe.

Slavné lázně Evropy poskytují výjimečné svědectví o tomto fenoménu evropských lázní. Jedná se o komplexní městský, sociální a kulturní fenomén, který má kořeny ve starověku, ale nejvyššího stupně rozvoje dosáhl v období od roku 1700 do 30. let 20. století v nejdynamičtějších regionech Evropy. Tyto módní rezorty zdraví, volného času a družnosti byly jediným evropským sídelním typem, který co do kultury soupeřil s velkými metropolemi. Vytvořily novou městskou typologii se specifickou formou, funkcí a architekturou, která nemá žádnou ranější obdobu, a získaly si významné místo nejen v architektonické a sociální historii urbanismu, ale také jako průkopníci rodícího se moderního cestovního ruchu.

Sériová nominace je nutná k zachycení geografie této sítě vodoléčebných měst, jejich historické geopolitické škály a rozmanitosti lázeňské historie a stylu. Nominovaný statek reprezentuje komplexní rozvoj řady hmotných i nehmotných „lázeňských“ atributů, v průběhu času, které vypovídají o jeho celkovém významu. Každé lázeňské město vzniklo kolem přírodních „léčivých“ geotermálních a minerálních pramenů, které v závislosti na různých vlastnostech byly předepisovány pro léčbu specifických potíží. Prameny byly katalyzátorem pro inovativní územní plán, model prostorového uspořádání, vybudované prvky a volná prostranství, který ilustroval funkci a proces. Tento model byl navržen pro kulturní praxi charakterizovanou výrazným uspořádáním a denním programem lázeňského hosta, jež sloužila řadě léčebných, terapeutických a sociálních funkcí.

Soubory lázeňských budov zahrnují architektonické prototypy, jako jsou koupele, strojovny čerpadel, pitné síně, zdravotnická zařízení, kolonády a galerie určené k tomu, aby spoutaly zdroj minerální vody a umožnily jeho praktické a udržitelné využívání ke koupání a pití. „Braní léčebné kúry“, zevně a vnitřně, bylo nejprve doplněno souvisejícími shromažďovacími místnostmi, společně se zábavními a jinými návštěvníckými zařízeními, jako jsou kasina (hry o peníze byly pro Evropu typické a v případě lázní považovány za důležité), divadla, hotely a vily. Komplexy byly rovněž podporovány důležitou infrastrukturou železnic a lanových drah. Všechny jsou integrovány do celkového urbanistického kontextu, který zahrnuje pečlivě spravované rekreační prostředí parků, zahrad, promenád, sportovních zařízení, cest k procházkám a projíždkám v lesích. Tyto budovy se vizuálně a fyzicky prolínají s malebným prostředím idealizované přírody.

Statek Slavné lázně Evropy označuje největší výtvoř v tradičním medicínském využívání vody z minerálních pramenů osvěcenskými lékaři z celé Evropy. Nominovaný statek představuje největší, nejdynamičtější a ekonomicky nejúspěšnější městské rezorty, s módním a mezinárodně orientovaným rozměrem. Radikálně změnily lázeňskou léčbu, učinily významný pokrok při rozvíjení vědeckých principů balneologie, hydroterapie a krenoterapie a přinesly další zlepšení, jako je výrazný přínos k vývoji diagnostické medicíny. Tento lékařský odkaz měl hluboký vliv na rozvoj měst a jejich popularity a ekonomiky a také na pokroky v širším

fenoménu osobního zdraví a celkové kondice.

Jako elitní místa z hlediska vědeckých, politických, sociálních a kulturních výsledků iniciovaly transformaci evropské společnosti zmenšením propasti mezi elitou a rostoucí střední třídou. Jejich přínos k rozvoji evropské slušné společnosti je dále charakterizován nehmotným odkazem v podobě míst velkých politických událostí a zvláštní tvůrčí atmosféry, která inspirovala díla vysokého umění v hudbě, literatuře a malířství, jež mají výjimečný světový význam.

Kolem roku 1800 existovalo pouze kolem stovky míst, jež by se dala nazvat zárodky lázní, protože dosáhla stupně rozvoje, který je odlišuje jako lázeňská města podle nespojitě a jedinečné kombinace atributů. Do konce devatenáctého století jich bylo už více než tisíc. Tato série byla proto vybrána z mnoha lázeňských měst, která byla obecně aktivní kolem roku 1900 a v poválečných letech do roku 1930. Ta, která byla vybrána, tvoří koherentní a reprezentativní sérii globálního fenoménu a jsou všechna obdařena prvky, jež ilustrují atributy navrhované výjimečné světové hodnoty, v nepozoruhodnější míře a s nepopíratelnou autenticitou a integritou.

Statek Slavné lázně Evropy je stále dědicem sítě evropských lázeňských měst, která vznikla v devatenáctém století. Ustavení série spočívá nejen na současných výjimečných kvalitách těchto měst, ale také na společné minulosti; sama přispěla, materiálně i konceptuálně, k založení koncepce lázní. Tato města výrazně přispěla k rozvoji lázeňské kultury představované těmito originálními městskými strukturami s jejich prestižními budovami a parky, které ztělesňují důležitý zážitek ze vztahu mezi městským životem, světáctvím a přírodou. Rozvoj evropských lázeňských měst tedy vytvořil formu hierarchie mezi lázněmi s pouze regionálním vlivem, jinými, jejichž věhlas a hosté zůstali striktně národní, a „slavnými“ lázněmi, které dosahují mezinárodní pověsti. Tato série tedy reprezentuje vrchol evropské lázeňské tradice.

Díky úspěšnému řízení, ekonomickým nebo lékařským úspěchům tohoto sériového statku se podařilo regulovat růst a nehynoucí atmosféru. Tyto statky pokračují ve svém udržitelném fungování jako spolehlivá místa léčby pro tělo, mysl a duši, která zajišťují svůj pokračující přínos evropské kultuře, chování a zvykům.

Slavné lázně Evropy

Slavné lázně Evropy je nadnárodní statek tvořený řadou jedenácti předních evropských lázeňských měst: Baden bei Wien, Spa, Františkovy Lázně, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Vichy, Bad Ems, Bad Kissingen, Baden-Baden, Montecatini Terme a City of Bath. Tato města se nacházejí v sedmi evropských státech: Rakousku, Belgii, České republice, Francii, Německu, Itálii a Spojeném království.

Hranice každé části byly pečlivě zakresleny tak, aby zahrnovaly hmotné atributy a odrážely nehmotné atributy, které zajišťují, že každé jednotlivé lázeňské město významně přispívá k navrhované výjimečné světové hodnotě série jako celku. Lázeňská města mají mnoho atributů společných, ale způsoby, jakými jsou tyto atributy vyjádřeny v každé z jedenácti komponent, se liší podle široké škály faktorů, například konkrétního vztahu městské formy k topografii a krajině. Proto dochází k významnému kolísání zeměpisné rozlohy, která je zahrnuta do hranic každé části. Zdůvodnění pro hranici každé části je zřejmé z textových popisů hranic uvedených v této části.

Baden bei Wien

„Sommerfrische“ lázeňské město – rakouské lázeňské město Baden bei Wien najdeme ve spolkové zemi Dolní Rakousy asi 26 km jižně od Vídně. Leží na řece Schwechat a přímo pod pahorkatinou Vídeňský les na severu. V roce 2014 mělo 25 229 obyvatel. Prameny využívali už Římané, kteří zahájili jejich léčebnou tradici. Město získalo na významu, když si zde rod

Habsburků zřídil letní rezidence a nadchl tím obyvatelé Vídně pro „Sommerfrische“ vily. Konaly se zde diskuse během jednání Evropské rady a město zaznamenalo rozkvět v 19. století.

Spa

Eponymní lázeňské město – belgické město Spa se nachází ve Valonsku, v provincii Lutych. Leží ve strmém údolí řeky Wayai v pohoří Ardeny a na náhorní plošině Hautes Fagnes, kde se nachází většina povodí pro lázeňskou vodu. Město se nachází 35 km jihovýchodně od Lutychu a 45 km jihozápadně od Cách. V roce 2017 mělo 10 345 obyvatel. O uhlíčitých vodách ve Spa psal už Plinius

Starší a od té doby se zde udržuje léčebná tradice. Řada pramenů vyvěrá na úbočí kopce jižně od města, proto prameny spojuje s městem rozsáhlá síť pěšin v lesích.

Františkovy Lázně

Nové lázeňské město 19. století – Františkovy Lázně leží v Chebské pánvi v Karlovarském kraji České republiky. Město bylo v minulosti známo jako Franzensbad a nachází se asi 174 km západně od Prahy a 47 km jihozápadně od Karlových Varů. V roce 2018 mělo 5 501 obyvatel. Město bylo založeno koncem 18. století kolem dvaceti čtyř pramenů podle pravoúhlého plánu a vystavěno

kolem rozsáhlých vzájemně propojených parků a zahrad. Minerální voda slouží k pití, koupelím a inhalacím. Lázně zaznamenaly rozkvět zejména v polovině 19. století.

Karlovy Vary

Hlavní české lázně – české lázeňské město Karlovy Vary je největší město v Karlovarském kraji České republiky. Dříve bylo známé jako Carlsbad. Město leží asi 130 km západně od Prahy na soutoku řek Ohře a Teplá. K lednu 2019 činil počet obyvatel 48 201. Toto lázeňské město, založené v roce 1370, je největším lázeňským městem v Čechách. Osmdesát pramenů vyvěrá ve strmém říčním údolí korunovaném

rozsáhlými lesy. Město bylo přestavěno po požáru v roce 1759 a rozkvětu dosáhlo v letech 1870 až 1914, kdy hrálo hlavní roli terapeutického a kulturního centra regionu.

Mariánské Lázně

Projektované jako lázeňské město – Mariánské Lázně, dříve známé pod názvem Marienbad, se nacházejí v Karlovarském kraji České republiky. Město leží přibližně 170 km západně od Prahy. V roce 2018 mělo 12 970 obyvatel. Bylo založeno v roce 1786 jako lázeňské město kolem čtyřiceti minerálních pramenů. Rozkládá se kolem rozsáhlého parku na úpatí kopců ve strmém údolí, které je obklopeno lesy.

Základní neoklasicistní lázeňské budovy vytvořily módní rezort, který prosperoval od 70. let 19. století a lákal vlivné klienty z celé Evropy, včetně členů královských rodů, hlav států, slavných spisovatelů, skladatelů a celebrit.

Vichy

Modelové lázně 19. století – francouzské lázeňské město Vichy se nachází v departementu Allier regionu Auvergne-Rhône-Alpes. Město leží na řece Allier přibližně 165 km západně od Lyonu. V roce 2013 mělo 25 325 obyvatel. Prameny znali již Římané, ale původní město zastínil rozvoj v 19. století. Napoleon III. podporoval výstavbu nového

lázeňského města obklopeného promenádami a parky, aby vytvořil rezort, v němž budou rezonovat styly Paříže 19. století. Vichy se stalo modelem „ville d'eaux“ a ovlivnilo také další lázně na jiných místech.

Bad Ems

Kompaktní lázeňské město – německé lázeňské město leží ve spolkové zemi Porýní-Falc. Rozkládá se na řece Lahn, mezi západním koncem pohoří Taunus a pohořím Westerwald. Město se nachází asi 18 km východně od Koblenze a 113 km západně od Frankfurtu. V roce 2017 mělo 9 439 obyvatel. V Bad Ems (Limes) byli již Římané, ale neexistují důkazy, že využívali zdejší prameny. Město vzniklo ve 14. století a rozkvětu dosáhlo v 19. století, kdy přitahovalo panovníky a módní elity. Kompaktní město obklopuje rozlehlá terapeutická krajina ve strmých zalesněných kopcích. Bad Ems představuje model evropského lázeňského města na

omezeném prostoru.

Baden-Baden

Lázeňský park z 19. století – lázeňské město Baden-Baden leží na jihozápadě Německa ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Město se rozkládá na řece Oos, na západním okraji pohoří Černý les, asi 10 km západně od Rýna. V roce 2008 činil počet obyvatel 54 177. Prameny využívali už Římané, kteří zahájili jejich nepřetržitou léčebnou tradici. V 18. století byl v

říčním údolí pod opevněným městem vybudován soubor lázeňských budov a lázeňský park a vznikly tak jedny z nejmódnějších evropských lázní, které navštěvovala vládnoucí a kulturní elita 19. století z celého kontinentu.

Bad Kissingen

Neoklasicismus 19. století – německé lázeňské město Bad Kissingen se nachází ve spolkové zemi Bavorsko. Leží v údolí Francké Sály na okraji pohoří Rhön. Město se nachází asi 318 km severně od Mnichova a 150 km východně od Frankfurtu. V roce 2013 mělo 21 225 obyvatel. Město prosperovalo jako lázeňské

město a přitahovalo elitní klientelu zejména na konci 19. století poté, co za hradbami středověkého opevněného města vznikla lázeňská čtvrť s důležitými lázeňskými budovami kolem řeky a pěšinami v okolních kopcích. Solivary na sever od města svědčí o existenci solného průmyslu.

Montecatini Terme

Regenerace lázní – toskánské lázeňské město Montecatini Terme se nachází v provincii Pistoia, uprostřed údolí Valdinievole. Leží na východním konci Piana di Lucca; na severu je protíná řeka Nievole a na jihu je obklopeno úpatím pohoří Toskánské Apeniny. Město se nachází 33 km východně od Luccy a asi 52 km západně od Florencie. V roce 2018 mělo 20 637 obyvatel. Prameny byly známy již Římanům a v 18. století kolem nich vyrostlo lázeňské město. Současné město, které se nachází kolem čtyř pramenů, bylo založeno na konci 19. století, ale některé z jeho hlavních lázeňských budov byly dokončeny až v prvních

letech 20. století.

Bath

Město zábavy a radovánek – anglické město Bath je hlavním centrem samostatné správní jednotky Bath a North East Somerset a leží v ceremoniálním hrabství Somerset. Město se rozkládá na řece Avon asi 156 km západně od Londýna a 17 km jihovýchodně od města Bristol. V roce 2011 mělo 88 859 obyvatel. Horké prameny považovali Římané za posvátné a zahájili jejich nepřetržitou léčebnou tradici. Město vzkvétalo zejména během 18. století po návštěvách členů královského rodu. Následně bylo vybudováno nové město zasvěcené radovánkám a módě, které nahradilo opevněné město.

2 b Popis Karlových Varů jako lázeňské komponenty

Historický vývoj

Počátky Karlových Varů souvisí s českým králem a římským císařem Karlem IV., který podle legendy objevil kolem roku 1350 hluboko v údolí řeky Teplá horký pramen, dnes známý jako Vřídlo. V roce 1358 si dal na nedaleké vyvýšenině vystavět královský lovecký zámek obklopený malou osadou, která byla po něm pojmenována Karlsbad, česky Karlovy Vary. V roce 1370 Karel IV. udělil městu městské výsady, čímž dal impulz k jeho rozvoji jako lázeňského centra. Oplátkou za tyto výsady měli měšťané povinnost pečovat o návštěvníky

lázní. Od roku 1508 měly Karlovy Vary status veřejných lázní.

Ve druhé polovině 15. století už věhlas Karlových Varů jako lázní přesáhl hranice Českého království. Do této doby se datují záznamy o prvních prominentních návštěvnících lázní. Z 16. století jsou zmínky o prvních veřejných lázeňských domech. V roce 1604 bylo město těžce poškozeno požárem a následně trpělo v důsledku třicetileté války. Od konce 17. století však Karlovy Vary zažívaly díky svému věhlasu období hospodářského rozkvětu.

Financování obnovy města po požáru v roce 1759 bylo zajištěno z příjmů z lázeňské daně zavedené v roce 1795. V roce 1850 se Karlovy Vary staly sídlem okresního hejtmana, což zvýšilo jejich význam. Důležitou roli v rozvoji města hrálo jeho připojení k evropské železniční síti v roce 1870, které oživilo ekonomický život a vedlo k nebývalému nárůstu počtu návštěvníků. Období let 1870 až 1914 bylo zlatým věkem tohoto lázeňského města. Rozsáhlá stavební činnost, renovace a vybudování moderních lázeňských zařízení značně změnily město a zajistily jeho konkurenceschopnost na evropské úrovni. Konec tohoto zlatého věku přišel s vypuknutím 1. světové války. Nová fáze rozvoje následovala ve 20. letech, v samostatné Československé republice. Během 2. světové války se z Karlových Varů stalo vojenské nemocniční město. Při bombardování 12. září 1944 a 17. až 19. dubna 1945 nedošlo k poškození historického centra města.

V roce 1948 byla balneologická zařízení v České republice znárodněna, stát převzal kontrolu nad všemi sanatorii, hotely a lázeňskými domy. Důležitou roli v dalším rozvoji sehrál status lázeňského města, udělený Karlovým Varům v roce 1956. V roce 2012 byl tento status obnoven a rozšířen s cílem chránit jedinečné přírodní zdroje.

Urbanistický a architektonický rozvoj

Historické uspořádání Karlových Varů je dodnes zřejmé. Střed města se nachází na obou březích řeky Teplá. Na levém břehu, pod hradem Karla IV. (Zámecká věž), bylo náměstí a Tržiště a na pravém břehu nad místem vývěru Vřídla stával opevněný kostel sv. Máří Magdalény. V roce 1567 byla na Tržišti pod Zámeckou věží postavena radnice a vedle ní roku 1590 lékárna U Bílého orla jako nedílná součást vybavení lázní. V roce 1531 založil Albrecht Schlick špitál Svatého ducha. V polovině 16. století zde bylo čtyřicet lázeňských domů a přibližně 200 lázní v soukromých domech. Voda z pramenů byla vedena dřevěnými žlaby přes Teplou do koupelí v lázeňských zařízeních a soukromých domech.

Po požáru roku 1604 se urbanistická rekonstrukce řídila původním městským plánem a stejně jako předtím byly domy postaveny jako hrázděné konstrukce. Po třicetileté válce začalo město rychle růst. Do poloviny 18. století mělo 350 domů. Tou dobou už vstoupily Karlovy Vary ve známost po celé Evropě jako oblíbené lázeňské centrum. V duchu barokní okázalosti se hosté ze společenské smetánky sami bavili grandiózními slavnostmi a bohatými hostinami na Louce na okraji města. V roce 1701 dal saský kurfiřt a polský král August Silný postavit „Salle de l'Assemblée“ [Saský sál] v ohybu Teplé, na místě dnešního Grandhotelu Pupp.

V roce 1715 byl vedle postaven Český sál. Důkazem stavebního ruchu byla výstavba barokního kostela sv. Máří Magdalény v letech 1732–1737, a to podle projektu Kiliana Ignatze Dientzenhofera. Z barokního období se dochovala řada památek v hrázděném stylu, jako jsou domy U Zlatého vola, Maltézský kříž, Krásná královna a Sedm planet.

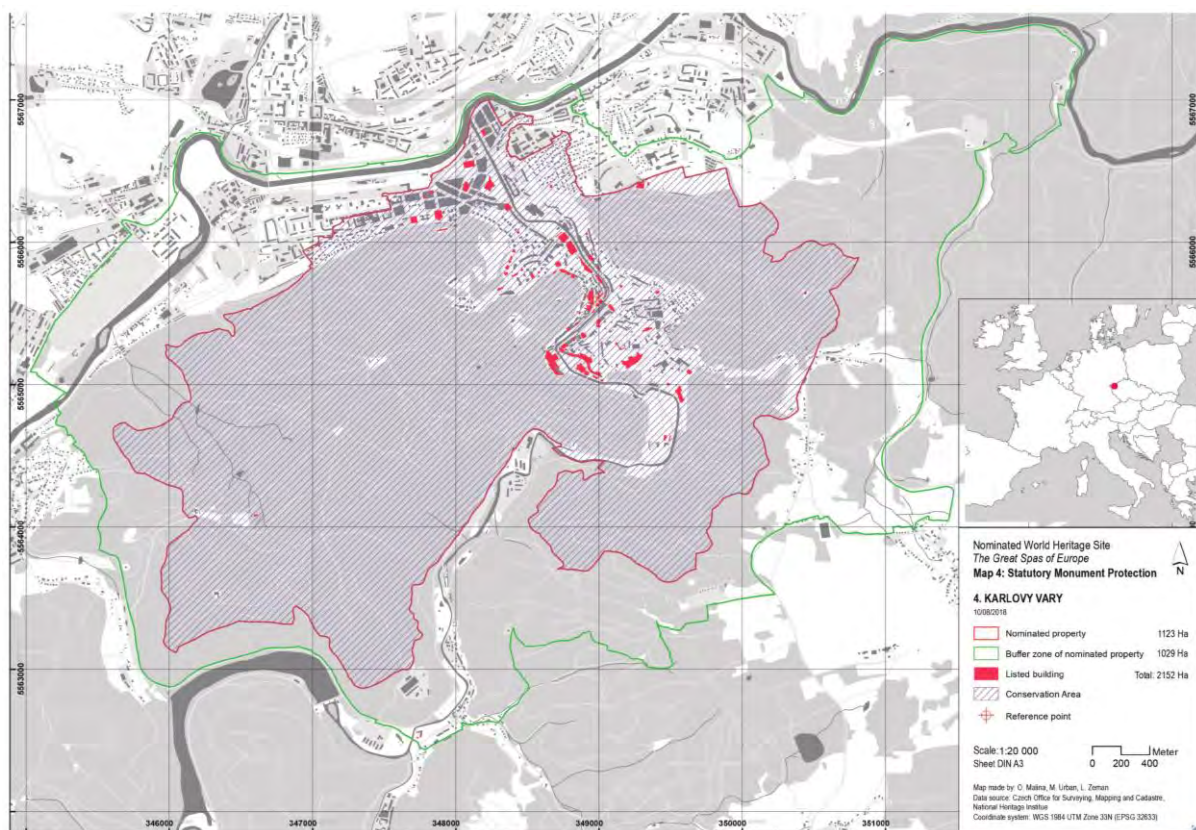

Po dalším požáru v roce 1759 se rekonstrukce řídila zásadami pozdního baroka. Veřejné i měšťanské domy a také lázeňské domy měly pohodlně zařízené interiéry. Roku 1761 byly obnoveny Veřejné lázně u Vřídla; v roce 1762 byly nově postaveny Mlýnské lázně se sálem v horním patře; v letech 1774–1777 byl vybudován Vřídelní sál jako první Kursalon v Karlových Varech. Ke konci 18. století se do výstavby začaly promítat klasicistní a romantický styl. První postavenou klasicistní budovou bylo divadlo v ulici Nová Louka (1787–1788). Aby se usnadnilo používání léčebných pramenů k pitné léčbě i v případě nepříznivého počasí, byly kolem vývěrů budovány malé pavilony a zahradní altány. Postupně se tyto stavby zvětšovaly, získávaly podobu kolonád (např. kolonáda Nového pramene, Vřídelní kolonáda a Mlýnská kolonáda). Z klasicistních objektů, které se dochovaly až dodnes, lze zmínit Poštovní Dvůr z let 1791–1792, Hannoverský dům (nyní Chebský dvůr), kavárnu Embassy, dům Černý Orel a skupinu klasicistních domů v Mariánskolázeňské ulici. V polovině 19. století se lázeňská zóna rozšířila přes celé údolí. Během druhé poloviny 19. století a zvláště v letech 1890–1914 zažívaly Karlovy Vary největší hospodářský růst. Výstavba přes novogotický a novorománský sloh nakonec dospěla k čistě novorenesančnímu slohu, který je patrný např. u Mlýnské kolonády (1869–1881). Od 80. let 19. století se architektonické styly staly směsicí všech historických forem. Mezi architekty a staviteli zvláště vynikala dvojice slavných vídeňských architektů, Ferdinand

Fellner a Hermann Helmer. Pro Karlovy Vary navrhli přibližně dvacet významných budov, například několik kolonád (Vřídelní kolonáda, Sadová kolonáda, Tržní kolonáda). Následný rozvoj pozvedl toto lázeňské město na přední pozici nejen mezi lázněmi v Čechách, ale také v Evropě, a proslavil je ve světě.

Rozsáhlá stavební vlna zasáhla rovněž nezalesněné části svahů údolí. Řada domů vyrostla nad kostelem sv. Máří Magdalény i na Petersbergu a Lorenzbergu (výšina Imperial), kde byla v letech 1910–1912 vybudována jedna z hlavních karlovarských dominant – hotel Imperial. Dalším centrem nových stavebních aktivit se stalo Švýcarské údolí nad městským parkem. Souběžně s údolím vyrostl široký bulvár s názvem Sadová ulice a na svazích nad ním se objevily nejhonosnější vily a penziony jako součást čtvrti zvané Westend, včetně anglikánského chrámu (1876–1877), synagogy (1875–1877, zničené roku 1938) a pravoslavného chrámu (1893–1897). V údolí východně od Grandhotelu Pupp byl postaven evangelický kostel (1854–1856). Nová široká promenádní ulice, nazvaná Zahradní, byla vybudována podél městského parku a řeky Teplá. Na rozdíl od staré čtvrti tvoří její půdorys důsledně pravoúhlou mřížku, lemovanou historizujícími novostavbami.

Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 byl ve 20. až 30. letech 20. století architektonický obraz města citlivě dotvořen. V 60. až 70. letech 20. století došlo k některým změnám, kdy byly postaveny nová Vřídelní kolonáda a hotel Thermal, který je využíván nejen k balneologii a ubytování hostů, ale také jako centrum Mezinárodního filmového festivalu. V roce 1992 byly lázeňská čtvrť i obchodní a administrativní čtvrť vyhlášeny městskou památkovou zónou a její plocha byla dále rozšířena v roce 2017.

Karlovy Vary – mapa statutární památkové ochrany

Pohled z vyhlídky Petra Velikého

V Karlových Varech vyvěrá z trhlín a zlomů v zemské kůře řada přírodních léčebných pramenů. V lázeňské čtvrti je zdokumentováno přes 80 velkých a malých pramenů s termální minerální vodou s léčivými vlastnostmi. Pro prameny jsou charakteristické vysoká teplota (max. 73,4 °C) a chemické složení (typ Na-HCO₃SO₄Cl), kterým se řadí do geochemické skupiny Glauberových pramenů. Z nejsilnějšího pramene, Vřídla, s teplotou 73,4 °C tryská horká voda bohatá na oxid uhličitý do výšky asi 12–14 metrů, což je evropský fenomén. Menší prameny jsou obvykle chladnější (65–30 °C), rovněž se zde vyskytuje několik chladných, mírně mineralizovaných pramenů. Typická pro Karlovy Vary je tvorba usazenin uhličitanu vápenatého (aragonit) z minerálních vod.

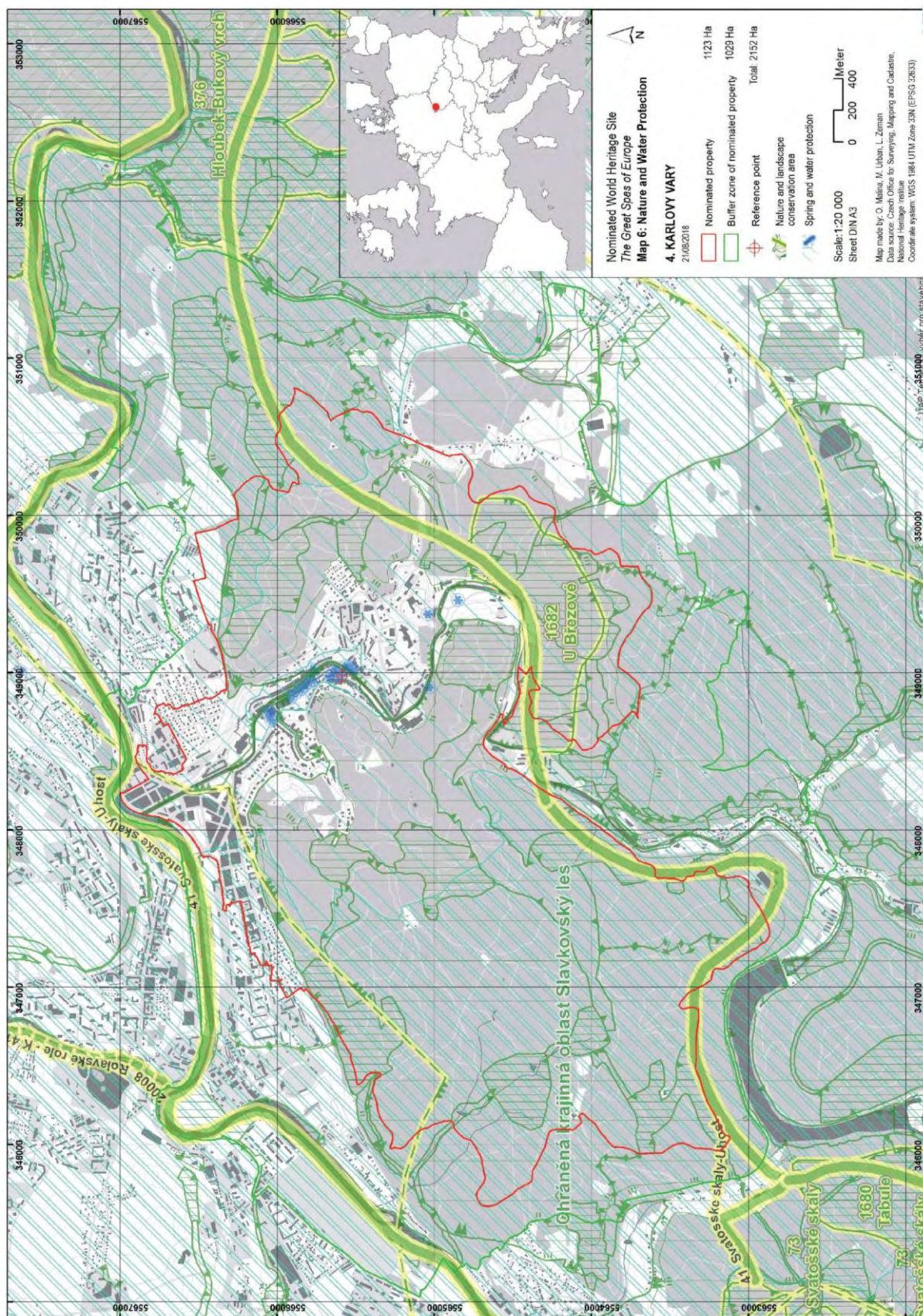
Léčba probíhá buď přímo u pramenů, nebo ve vyhrazených lázeňských zařízeních. Na počátku, během 14. století, byly nejdůležitější léčebnou metodou koupele, při nichž se využívala ochlazená voda z horkého pramene Vřídlo. Samostatné koupací kabiny s dřevěnými vanami a vodními nádržemi byly v přízemí téměř každého domu. V roce 1522 vydal doktor Wenzel Payer z Lokte první knihu o karlovarských termálních vodách, kde doporučoval kromě koupelí také pití místní zřídelní vody, a tím rozšířil léčebné metody. Po roce 1620 také doktor Johann Stephan Strobelberger dával přednost pitným kúram. A konečně, v letech 1766–1772 doktor David Becher sladil oba základní typy léčebných metod: koupelových a pitných kúr. Jeho objev oxidu uhličitého v léčivých pramenech dal podnět k výstavbě pavilonů nad prameny.

Dnes komplexní lázeňská léčba sestává z procedur na základě místních termálních pramenů i plynů a peloidů, fyzikální terapie, speciálních diet a řady dalších pomocných metod. Pitné kúry probíhají v pěti kolonádách a čtyřech vřídelních pavilonech. Pro balneologickou léčbu se využívá celkem 14 pramenů, které vyvěrají ze 20 vřídél. Institucionální ochrana karlovarských pramenů sahá až do roku 1761, takže jde o druhou nejstarší instituci svého druhu na světě. Díky specifickým vlastnostem zdejších minerálních pramenů poskytují Karlovy Vary léčbu gastrointestinálních nemocí, poruch metabolismu, cukrovky, dny, obezity, parodontózy, nemoci pohybového ústrojí, jater, slinivky, žlučníku a žlučových cest, neurologických onemocnění atd.

Vřidelní podzemí
Vřídlo

Ochrana přírody a vod

Pohyb pacientů k pramenům a od nich, v souladu s předepsanou pitnou kúrou, vyžadoval ochranu promenád stromořadími, arkádami nebo zastřešenými galeriemi. Důležitou roli hrálo také začlenění do přírodní krajiny. Dříve existující volná krajina a oplocené zahrady byly změněny na volnou krajinu a nakonec, od konce 18. století, začleněny do urbanistických plánů Karlových Varů. Díky dobře naplánovaným plochám s vegetací byly Karlovy Vary označovány jako „největší salon pod širým nebem“.

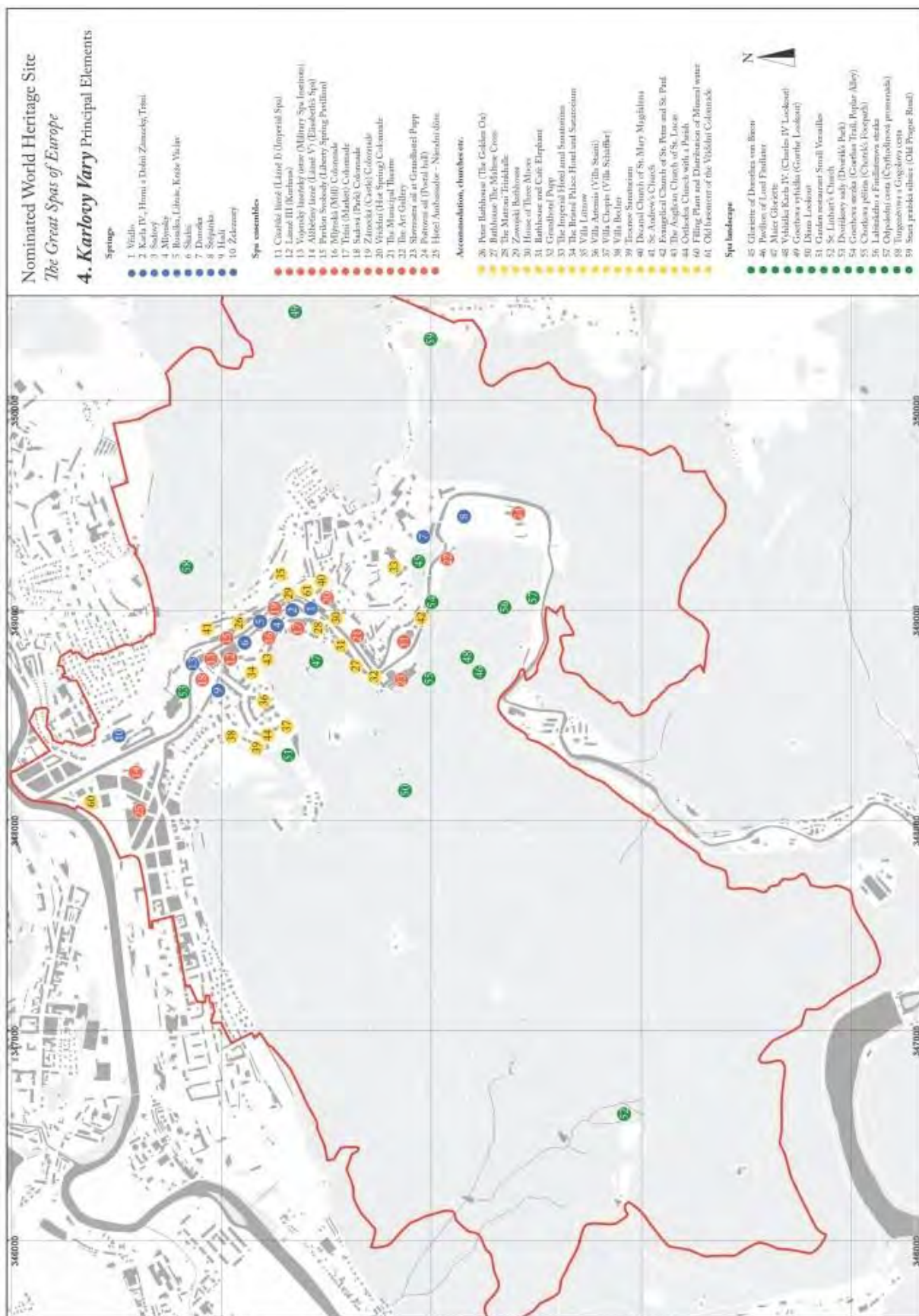
Nejstarší promenáda v Karlových Varech vznikla v polovině 18. století kolem řeky Teplé, v prostoru dnešní Staré Louky. Ke konci 20. let 19. století se svah kolem Tereziina pramene změnil v městský park anglického typu; práce byly zadány zahradnímu architektovi z Mariánských Lázní, Václavu Skalníkovi. Dnes nese tento městský park po změně v roce 1878 jméno Antonína Dvořáka. Pro letní koncerty zde byl postaven hudební pavilon a také zimní zahrada, restaurace a promenádní galerie (v současnosti Sadová kolonáda).

Karlovarští měšťané si za domy kvůli kopcovitému terénu zřizovali zahrady ve formě teras. Terasy byly oblíbeným místem lázeňských hostů kvůli odpočinku a pohodlí, které nabízely. Byly propojeny schodišti a doplněny pergolami, arkádami porostlými břečťanem nebo altány. Zahradní terasy byly přístupné z horního patra domů pomocí visutých chodníků a z horních teras byl překrásný výhled na panorama města. Podobně sofistikované byly zahrady v obytných čtvrtích. Před 1. světovou válkou byly do zahrad začleněny garáže pro první osobní automobily; byly pečlivě projektovány jako zahradní domky.

Ke konci 19. století splynula volná krajina s městskými parky. Díky tomu Karlovy Vary představují městský komplex s řadou pěšin (promenád) i rozsáhlých území vegetace v urbanistické struktuře města.

Okolní lázeňská krajina

Rousseauem inspirovaný přístup návratu k přírodě a důraz na tělesné cvičení jako léčebnou metodu vyvedly pacienty ještě dál mimo město. Čas strávený v okolní krajině se stal součástí režimu lázeňských hostů. Zeměpisná poloha Karlových Varů v romantickém prostředí hlubokého údolí obklopeného lesy a skalnatými svahy vybízela krajináře k vytváření promenádních stezek vedoucích hluboko a daleko do okolních kopců. Postupně se začaly podél těchto stezek objevovat nové zajímavosti jako výletní restaurace, malé parkové stavby nebo různá historicky cenná místa, jež si mezi návštěvníky získávala oblibu jako pozoruhodnosti. Různé vyhlídky nabízely pohled na lázeňské město a příležitosti k odpočinku v pavilonech a na rozhlednách (postupně bylo vybudováno pět rozhleden). Pro snazší přístup ke stezkám a promenádám na vyvýšeninách bylo kolem roku 1900 postaveno několik lanovek. Urbanistická struktura i okolní krajina byly vytvořeny výslovně v souladu s přírodou jako lázeňská krajina sloužící potřebám pacientů. Lázeňská krajina kolem Karlových Varů převážně kopíruje přirozené zlomy v zemské kůře, podél kterých do atmosféry unikají různé plyny, což zvyšuje léčebné účinky. Koncem 19. století vzrostla celková rozloha lesů na 1 197 hektarů a celá síť stezek v parcích a krajině překročila před 1. světovou válkou délku 100 km. Dnes má zalesněná plocha rozlohu 2 281 hektarů. Karlovy Vary tak disponují jedním z největších přírodních parků s příležitostmi k vycházkám.

Hlavní prvky Karlových Varů

Karlovy Vary hrály a stále hrají důležitou roli jako terapeutické, kulturní, společenské a duchovní centrum. Město se těšilo oblibě mezi mnoha panovníky a zástupci šlechty i bohatými podnikateli. Mezi hosty, jejichž přítomnost měla vliv na vzhled města, nalezneme členy rakouského císařského dvora, dvora pruského krále Friedricha I., několik kurfiřtů německých států, ruského cara Petra Velikého, příslušníky nejvýznamnějších evropských šlechtických rodů i zástupce politické a umělecké společnosti. Karlovy Vary byly jako „šachovnice Evropy“ oblíbeným místem konání řady kongresů a vědeckých konferencí i významných divadelních představení.

Karlovy Vary se staly inspirací pro díla slavných spisovatelů, hudebních skladatelů a malířů, kteří často zmiňovali návštěvu těchto lázní. Patřili k nim např. Johann Wolfgang von Goethe, Gottfried Wilhelm Leibnitz, Francois-René de Chateaubriand, Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Friedrich Schiller, Theodor Körner, Adam Mickiewicz, Frederyk Chopin, Johann Brahms, Carl Maria von Weber nebo Niccolo Paganini.

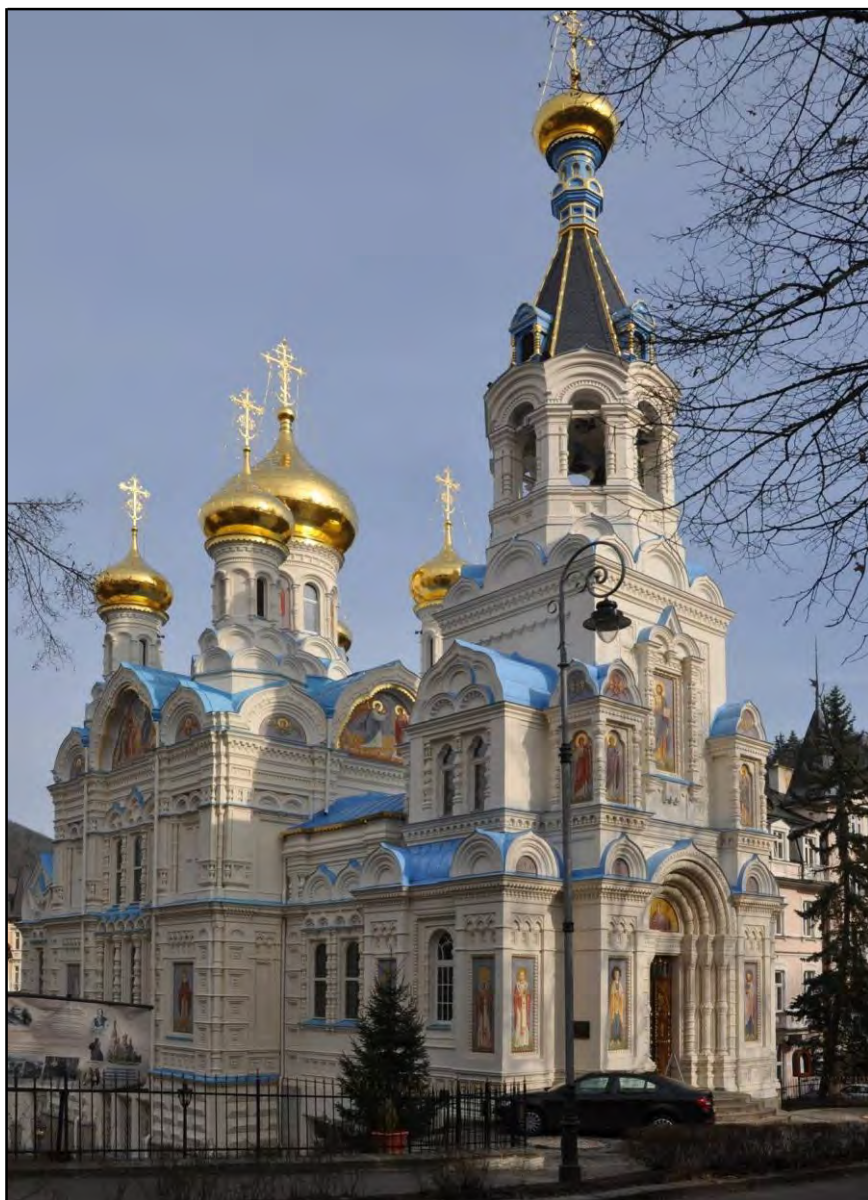
Odkaz Karlových Varů evropské kultuře a civilizaci spočívá zejména v rozvoji balneologie a balneotechniky. Zvlášť pamětihodným odkazem je lázeňský pohárek s hubičkou, sloužící k ochlazení vody před pitím. Symboly mezinárodního uznání a nehmotného dědictví jsou také známé názvy místních specialit a výrobků, které se rozšířily za hranice země a používají se v zahraničí (karlovarská vřídelní sůl, karlovarská Becherovka, Karlovarské oplatky, Karlovarský suchar, karlovarský rohlík, karlovarský knedlík, karlovarský příbor, karlovarská káva, karlovarská snídaň, karlovarský aragonit – tradiční suvenýry z vřídlovce).

Mezinárodní pověst a slávu Karlových Varů symbolizuje slavný přídomek: „*Největší salon Evropy pod širým nebem*“. Díky řadě sloupových staveb nad prameny, které jsou tak charakteristické pro Karlovy Vary, jsou italské lázně Montecatini Terme označovány za „*italské Karlovy Vary*“.

Zásluhou neutrálního prostředí města a všestranného vzájemného porozumění byly Karlovy Vary vždy modelem a příkladem sjednocené Evropy. V tomto směru Karlovy Vary významně přispěly k vytvoření a rozvoji občanské a multikulturní evropské společnosti.

Goethova stezka

Karlovy Vary, kostel sv. Petra a Pavla

2 c Zeměpisná poloha

Statutární město Karlovy Vary je přirozeným centrem Karlovarského kraje. Jedná se o největší lázeňskou lokalitu v České republice a místo světového významu. Město současně plní funkci turistického centra a středobodu kulturního a společenského života a poslední dobou také místa konání sportovních akcí národního i světového významu. Správní území města má rozlohu 5 910 hektarů. V současnosti je tvoří 15 katastrálních území (totožných s městskými částmi) a 50 urbanistických obvodů.

Karlovy Vary se nacházejí na soutoku řek Teplá a Ohře. Topografie města výrazně připomíná antropogenní krajinu. Řeka Ohře dělí město na dvě velmi odlišné části: hornatá Hornoslavkovská vrchovina jižně od údolí Ohře je charakteristická členitým terénem a prudkými svahy, zvláště v údolí řeky Teplé. Severní část údolí a levý břeh Ohře (Sokolovská pánev) mají pánevní charakter s podstatně menší členitostí a s mělkými přítoky Ohře ze severu.

Pro centrální část Karlových Varů je typický velký počet ubytovacích zařízení pro hosty ve formě lázeňských domů s balneologickými provozy a souvisejícími službami. V lázeňské části se nenacházejí žádné průmyslové podniky ani řemeslné provozovny. Stavební rozvoj je v tomto městě velmi omezený, protože je přísně regulován vzhledem k podpoře zájmů lázeňství a ochrany kulturního dědictví.

K této komponentě patří také okolní lesnaté kopce s velkým počtem promenád, stezek a řadou vyhlídek, které plní funkci lázeňské krajiny. Lesy jsou chráněny v jejich přirozeném stavu jako součást přírodních léčebných zdrojů lázeňského města. Výstavba na tomto území je regulována zejména s ohledem na ochranu kulturního dědictví.

Z údolí řeky Teplé se otevírají výhledy na skalnaté svahy a lesnatá úbočí kopců v okolí. Na druhou stranu se fascinující výhledy na lázeňské město v údolí nabízejí z míst na svazích a z ulice Na Vyhlídce. Tato místa byla vyhledávanými od raného romantismu na přelomu 18. a 19. století. Panoramatický výhled na celé lázeňské město se otevírá z nejvyšší vyhlídky zvané Diana. Tyto pohledy a výhledy patří k nejkoničtějším obrazům města Karlovy Vary.

2 d Hranice

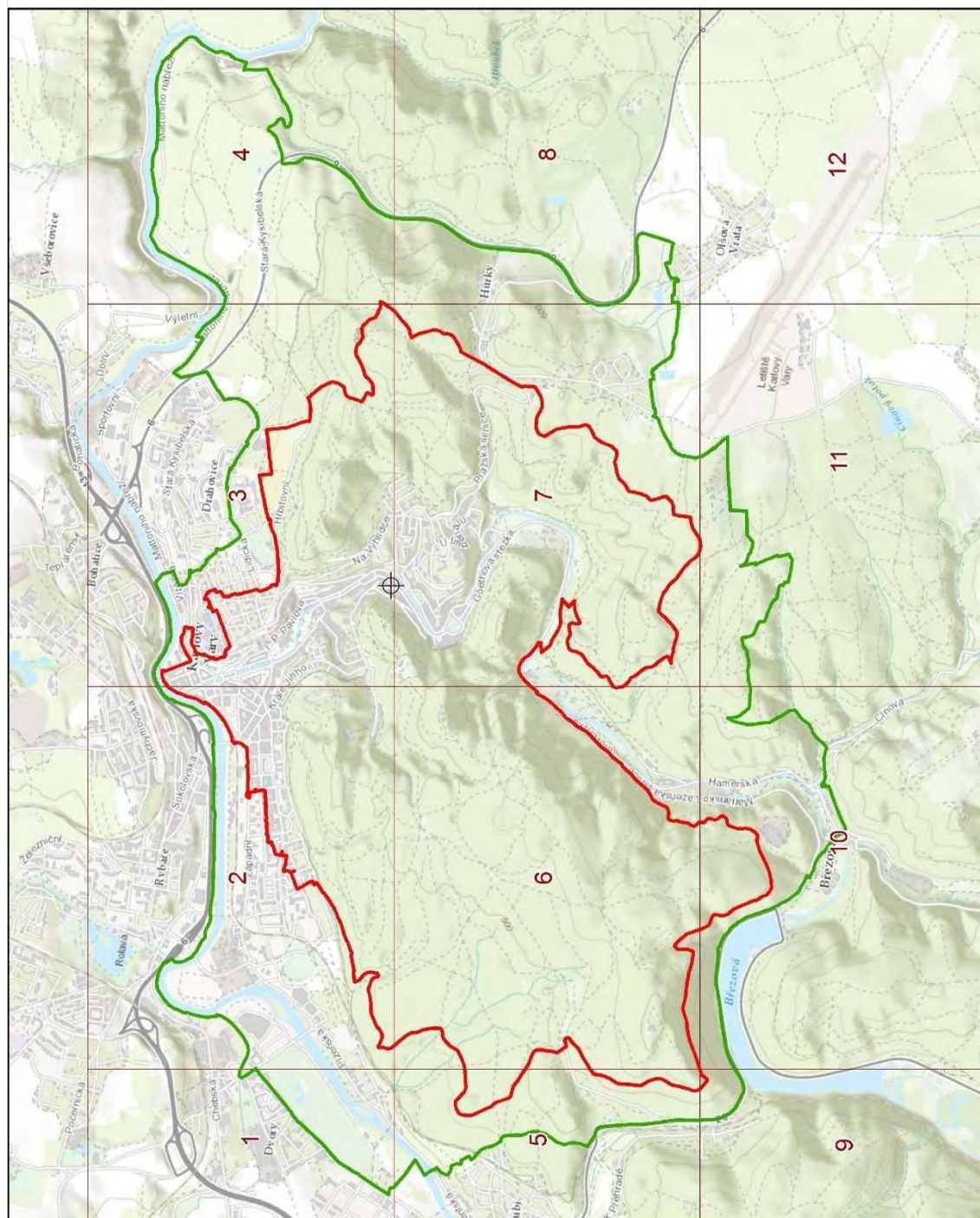
Hranice statku v Karlových Varech

Komponenta zahrnuje všechna území, které ukazují přínos Karlových Varů ke společné výjimečné světové hodnotě sériového statku Slavné lázně Evropy. Relativně velká rozloha komponenty odráží bohatý rozvoj Karlových Varů během „dlouhého devatenáctého století“ a zahrnuje velkou městskou strukturu a hustou síť lázeňské krajiny obklopující město, s řadou prvků sloužících lázeňským hostům a návštěvníkům. Komponenta zahrnuje všechny hlavní lázeňské budovy a termální prameny s kolonádami a koupelemi, lázeňskou infrastrukturu i městské obvody, ve kterých se nacházely hotely a penziony a kde byly vybudovány důležité společenské budovy. Celé území komponenty požívá několika vrstev ochrany podle národních právních ustanovení týkajících se ochrany národního kulturního dědictví, ochrany přírody a krajiny a dalších právních ustanovení.

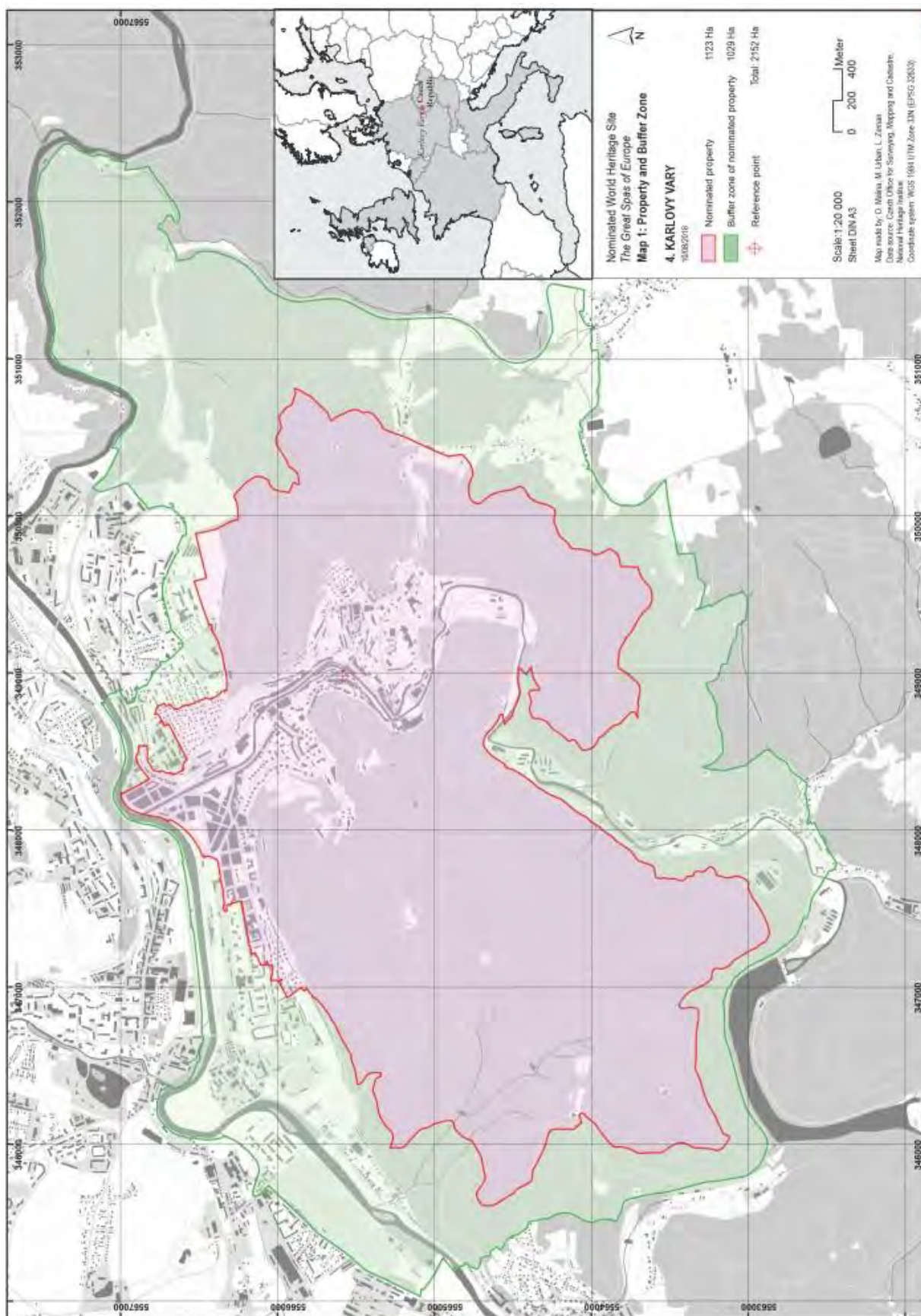
Hranice statku sleduje přirozené vlastnosti krajiny. Do statku patří všechny městské stavby v údolí řeky Teplá až po soutok s řekou Ohře. Hranice vede podél lesních promenád a vycházkových stezek směřujících k hlavním uzlovým bodům v krajině. Na jihovýchodě zahrnuje, společně s Gogolovou stezkou, kopec Tři kříže, Ottovu výšinu a Goethovu vyhlídku na vrcholu Výšiny věčného života. Potom vede na jih a podél Staré pražské silnice, na Beethovenovu stezku na jihu, a zahrnuje přírodní krajinný park hotelu Richmond. U restaurace Toscana přechází řeku Teplá a potom vede podél Odpolední pěšiny k jihovýchodu, zahrnuje nejstarší promenádní stezky v lázeňských lesích, rozhlednu Diana na Výšině přátelství, zříceninu kostela sv. Linharta a turistickou restauraci a kolem rozhledny Aberg pokračuje podél tuhnické silnice k severu, kde zahrnuje vilovou čtvrť v Tuhnicích a obchodní a administrativní část města.

Hranice statku v Karlových Varech

Mimo tuto komponentu byla vymezena nárazníková zóna, která přispívá k ochraně statku a jeho vizuálního rámce. Na severu tvoří hranici ochranné zóny řeka Ohře, která je přímo zahrnuta do chráněné zóny jako důležitá spojnice. Na severozápadě přechází hranice nárazníkové zóny řeku Ohře a vede podél ulice Závodní a zahrnuje závodíště, včetně stájí v městské čtvrti Dvory. Podél Chodovského potoka se stáčí zpět směrem k Ohři a pokračuje na jejím levém břehu k výchozímu bodu. Hranice komponenty a jejích nárazníkových zón byly zahrnuty do katastrálních map, pomocí nichž je možné definovat hranice s největší přesností na úrovni jednotlivých parcel. Současně s tím hranice komponent a nárazníkových zón poskytují základ pro jasný legislativní rámec pro prostorové plánování města.

Nominovaný statek a nárazníková zóna

3 Význam lázeňské komponenty

Karlovy Vary jako lázně významně přispívají k výjimečné světové hodnotě Slavných lázní Evropy. „Atributy“ statku sdělují nebo vyjadřují výjimečnou světovou hodnotu lokality, přispívají k jejímu pochopení a zlepšují ji. Výjimečná světová hodnota a atributy jsou klíčovými koncepcemi pro účinnou správu lokality. Atributy společně jsou tím, co je důležité pro lokalitu a díky čemu jsou Karlovy Vary jako lázně zvláštní z hlediska světového dědictví, a tento Management Plán stanoví, na co by se měla zaměřit správa.

3 a Prohlášení o výjimečné světové hodnotě

Hodnoty Slavných lázní Evropy

Statek světového dědictví musí být v první řadě spravován s cílem chránit jeho výjimečnou světovou hodnotu, na níž se shodl Výbor pro světové dědictví UNESCO. Samozřejmě bude mít také další hodnoty, které nejsou součástí výjimečné světové hodnoty. Některé z nich budou souviset s kulturním dědictvím, zatímco jiné mohou být sociální nebo ekonomické. Kulturní dědictví je stále více uznáváno jako důležitý činitel přispívající k trvale udržitelnému rozvoji v jeho nejširším smyslu a statek světového dědictví je nutné spravovat také kvůli těmto širším hodnotám, pokud hlavní prioritou vždy zůstane tato ochrana výjimečné světové hodnoty daného místa.

Vlastnosti, pro které je statek světového dědictví zapsán do Seznamu světového dědictví, stanoví Prohlášení o výjimečné světové hodnotě, na němž se shodl Výbor pro světové dědictví UNESCO v době zápisu. Prohlášení o výjimečné světové hodnotě zahrnuje definici vlastní výjimečné světové hodnoty, prohlášení o integritě a autenticitě statku a požadavky na ochranu a správu nezbytné k zachování výjimečné světové hodnoty statku. Všechny tyto potřeby je nutné splnit, aby bylo možné mít za to, že daný statek má výjimečnou světovou hodnotu. Následuje návrh Prohlášení o výjimečné světové hodnotě, zařazený do nominační dokumentace. Jakmile dojde k zápisu statku, bude ho potřeba nahradit aktuálním Prohlášením o výjimečné světové hodnotě, na němž se shodl Výbor pro světové dědictví UNESCO.

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě

Stručná syntéza

Slavné lázně Evropy poskytují výjimečné svědectví o tomto fenoménu evropských lázní, komplexním urbanistickém, sociálním a kulturním fenoménu, jenž má své kořeny ve starověku, ale nejvíce se projevil v období od roku 1700 až do 30. let 20. století. Tyto módní rezorty zdraví, volného času a družnosti byly jediným evropským sídelním typem, který z hlediska kultury soupeřil s velkými metropolemi. Daly vzniknout nové městské typologii se specifickou formou, funkcí a architekturou, která nemá žádnou ranější obdobu, a získaly významné místo v architektonické a sociální historii urbanismu i jako průkopníci rodícího se moderního cestovního ruchu.

Sériová nominace je nutná k zachycení územního výskytu rozsáhlého kulturního rozšíření této sítě vodoléčebných měst, jejího dalekosáhlého územního a historicko-geopolitického rozsahu a rozmanitosti lázeňské historie a stylu, který představuje komplexní rozvoj řady hmotných i

nehmotných „lázeňských“ atributů v čase, jež vypovídají o jejím celkovém významu. Každé lázeňské město vzniklo kolem přírodních „léčivých“ geotermálních a minerálních pramenů, které se v závislosti na různých vlastnostech zaměřovaly na specifické potíže nebo skupiny onemocnění. Prameny byly katalyzátorem pro inovativní územní plán, model prostorového uspořádání, vybudované součásti a volná prostranství, který ilustroval proces. Tento model byl navržen pro kulturní praxi charakterizovanou výrazným uspořádáním a programem, jež sloužila řadě léčebných, terapeutických a sociálních funkcí.

Soubory zahrnují architektonické prototypy, jako jsou strojovny čerpadel, pitné sítě, zdravotnická zařízení a kolonády a galerie určené k tomu, aby spoutaly zdroj minerální vody a umožnily jeho praktické a udržitelné využívání ke koupání a pití. „Braní vod“, zevně a vnitřně, bylo nejprve doplněno souvisejícími reprezentativními jednacemi a shromažďovacími místnostmi, společně se zábavními a jinými turistickými zařízeními, jako jsou kasina (hazard byl obecně považován za důležitý pro prosperitu), divadla, hotely a vily. Za druhé, všechny jsou integrovány do celkového urbanistického kontextu, který zahrnuje pečlivě sestavené rekreační prostředí parků, zahrad, promenád, sportovních zařízení, procházek a projížděk v lesích. Tyto budovy se vizuálně a fyzicky prolínají s navrženým malebným prostředím idealizované přírody.

Slavné lázně Evropy jsou výrazem oživení a největšího rozvoje v tradičním medicínském využívání vody z minerálních pramenů osvětlenskými lékaři z celého kontinentu. Představují největší, nejdynamičtější a ekonomicky nejúspěšnější městské rezorty, s rozměrem honosnosti a mezinárodní orientace. Radikálně změnily lázeňskou léčbu a učinily významný pokrok při rozvíjení vědeckých principů balneologie, hydroterapie, krenoterapie a dalších zlepšení diagnostické medicíny. To mělo hluboký vliv na rozvoj měst a jejich popularity a ekonomiky a také na pokroky v širším fenoménu osobního zdraví a celkové kondice.

Jako elitní místa z hlediska vědeckých, politických, sociálních a kulturních výsledků iniciovaly transformaci evropské společnosti zmenšením propasti mezi elitou a rostoucí střední třídou. Jejich přínos k rozvoji občanské evropské demokratické slušné společnosti je dále charakterizován výrazným nehmotným odkazem v podobě míst velkých politických událostí a zvláštní tvůrčí atmosféry, která inspirovala díla velkého umění v hudbě, literatuře a malířství, jež mají výjimečný světový význam.

Slavné lázně Evropy si dokázaly uchovat svůj původní účel a přetrvávající atmosféru. Jejich správa, hospodářský nebo lékařský úspěch dokázaly zmírnit nekontrolovaný růst a překotné rozšiřování, které by poškodily životní prostředí. Tyto statky pokračují ve svém udržitelném fungování jako spolehlivá místa léčby pro tělo, mysl a duši, která zajišťují svůj pokračující přínos evropské kultuře, chování a zvykům.

Odůvodnění kritérií pro výjimečnou světovou hodnotu

Kritérium (ii)

Statek Slavné lázně Evropy je svědectvím o důležitých inovativních nápadech z lázeňských měst, které ovlivňovaly rozvoj moderních evropských měst od osmnáctého století do počátku století dvacátého, a o výměně nápadů a hodnot v rozvoji balneologie, lékařství, umění a odpočinkových aktivit.

Dochází k velmi rané výměně nápadů, zvyků, architektonických modelů, inovací v léčbě a lázeňských činitelů, charakterizované snadným pohybem napříč zeměpisnými hranicemi. Lázně se však snažily získat konkurenční výhodu a sledovaly vývoj v předních lázeňských městech s cílem využít nejnovější objevy a výsledky vývoje, a tudíž pohotově nabízely návštěvníkům novou vybavenost a nejnovější trendy lázeňské módy. To ovlivnilo popularitu a rozvoj lázeňských měst a balneologie v jiných částech světa.

Vybraná lázeňská města, soustředěná kolem léčivých přírodních minerálních pramenů, odrážejí různé procesy vývoje, na něž mají vliv různé geopolitické a hospodářské činitele; některé jsou charakterizovány účastí státu a jiné účastí soukromých podniků. Lázně byly pravidelně propagovány a lázeňská infrastruktura byla upravována tak, aby reagovala na výsledky v lékařské vědě a poradenství, měnící se sociální a hospodářskou situaci a nárůst volného času a aby uspokojila poptávku návštěvníků po léčbě a odpočinku.

Slavné lázně Evropy se staly centrem experimentu, protože přispěly k osvícenství v osmnáctém století, jež představovalo radikální změnu dosavadního převažujícího přístupu k vědě, lékařství, přírodě a umění. To ovlivnilo vytváření a projektování nových kosmopolitních prostor a budov pro setkávání a komunikaci a také inovace mezinárodního významu. Budovy projektovali významní národní a mezinárodní architekti.

Města byla projektována tak, aby respektovala přírodu a prolínala se s ní a aby nabízela místa k pobytu a relaxaci s léčbou zdravotních problémů dostupnou podle prostředků a preferencí návštěvníků. Lázeňská kultura a snaha o blaho dále rozšiřovaly vliv Slavných lázní Evropy na raný rozvoj dalších lázní s minerální vodou, mořských koupelí, klimatických lázní a hráček resortů po celém světě.

Kritérium (iii)

Statek Slavné lázně Evropy přináší výjimečné svědectví o vědomé péči o lidské zdraví, jež se rozvíjela kolem přírodních minerálních pramenů v Evropě, a o specifické kosmopolitní lázeňské kultuře vytvářené pozoruhodným kulturním a společenským fenoménem, který dosáhl rozkvětu od osmnáctého století do počátku dvacátého století a který jako živá tradice prosperuje i dnes.

Lázeňská města byla výjimečnými místy pro přijímání a předávání nadnárodních trendů a hodnot osvícenství. To vyžadovalo novou koncepci vztahů mezi Evropany, mezi třídami a také mezi muži a ženami. Lázně zajišťují, navzdory rozmarům politiky, formu kontinuity nadnárodního kulturního a společenského ideálu, skutečně evropského ducha zrozeného s osvícenstvím. Podněcovaly nové zvyky a podnikání v oblasti pohostinství a staly se pro ně

etalonem.

Definující vlastnost evropské lázeňské kultury se soustřeďuje kolem režimu „braní kúry“, kombinace lékařských aspektů (koupele, pití, inhalace) a odpočinku, včetně zábavy a společenských aktivit (například hazardu, divadla, hudby, tance) a fyzického cvičení a sportování v rámci venkovní terapeutické lázeňské krajiny. V osmnáctém století se z balneologie stal lékařský obor. Současně s tím stály Slavné lázně Evropy v čele rozvoje lázeňských pobytů, s těžištěm v „braní kúr“, zábavě, odpočinku a rekreaci, na místě, kde krajina přirozeně splývala s obrazem města. Byla to letoviska, která nejprve lákala aristokracii a pak stále ambicióznější střední třídy skupiny industrializovaných a stále bohatších evropských národů. Slavné lázně Evropy se staly světovou kulturní atrakcí; prototypy rodícího se evropského cestovního průmyslu, které byly spravovány tak, aby nabízely bezpečné a příjemné zážitky. Současně s tím poskytují Slavné lázně Evropy důležité svědectví o pokrocích v medicíně, jejichž původci byli lázeňští lékaři, chemici a balneologové. Od osmnáctého století lázně různým způsobem razily cestu disciplíně diagnóz a předepisování nových druhů léčby, zdravotních diet a tělesného cvičení.

Kritérium (iv)

Statek Slavné lázně Evropy představuje vynikající příklad specifické sídelní aglomerace soustředěné kolem přírodních minerálních pramenů a zasvěcené zdraví a odpočinku. Jeho těžiště spočívá v jeho hodnotě jako urbanistického modelu. Na rozdíl od jiných typů sídel z osmnáctého století tato města kombinovala architekturu, progresivní územní plánování a tvorbu krajiny do vytvořených a přirozených prostředí jak funkčně, tak vizuálně a ekonomicky.

Tato lázeňská města s jejich lázeňskými čtvrtěmi a předměstími jsou začleněna do okolní krajiny a společně spravována tak, aby pomáhala zdraví, a stále se využívají pro cvičení v rámci léčby a zábavy. Charakter měst určují specifické lázeňské budovy velké kvality a řadu z nich projektovali slavní architekti. Tyto budovy sloužily jako příklady podobných lázeňských budov v Evropě a ve světě.

Do hlavního lázeňského souboru patří „kurhaus“, strojovny čerpadel a pitné sítě, kolonády a galerie, konverzační a shromažďovací místnosti, zařízení pro koupele a léčbu, nemocnice, sanatoria, kasina, koncertní, divadelní a operní sály, obchody, hotely a vily, kostely různého vyznání a podpůrná infrastruktura, které jsou zasazeny do zeleného prostředí parků, zahrad, zábavních parků, promenád, atrakcí a lesních stezek.

Kritérium (vi)

Statek Slavné lázně Evropy vykazuje pozoruhodný mezinárodní charakter a globální pověst a je výjimečným svědectvím živé kulturní tradice evropských lázní. Kosmopolitismus je vlastní všem lázním v sérii a řada návštěvníků cestovala do několika měst v této dobře identifikované skupině. Lázně se staly „vektory nadnárodní kultury“, uzly v mezinárodní síti zdraví a odpočinku. V důsledku toho se návštěvy lázní staly významnou součástí počátků moderního cestovního ruchu, odkazem osmnáctého století, který navzdory vzestupu nacionalismu přežil do století devatenáctého. A skutečně, lázně fungovaly v tomto kontextu jako neutrální místa.

Hmotné atributy statku Slavné lázně Evropy souvisejí a jsou přímo spojeny s výjimečnými společenskými, politickými, lékařskými, vědeckými a kulturními myšlenkami a objevy, které pomáhaly formovat evropské demokratické tradice a ideály od osmnáctého století do počátku století dvacátého. Jako mezinárodní místa a centra setkávání hostila tato města často shromáždění prominentních osobností přírodních i humanitních věd a umění a poskytovala místa setkání evropských panovníků, politiků a diplomatů, národních elit a mezinárodní vyšší společnosti.

Města odrážela klima osvícenství, jehož součástí byla náboženská tolerance, kterou dokazovala řada kostelů různého vyznání ve všech městech série. Slavné lázně Evropy hrály roli „salonů a letních hlavních měst Evropy“, kde se uvolňovaly dřívější bariéry mezi třídami a pohlavími a jejich progresivní společenské klima charakterizovaly obecná svoboda a rovnost.

Tyto destinace byly zdrojem inspirace pro umělecká a literární díla univerzálního významu. Byly hostiteli vzniku, prvního uvedení nebo vystavení řady originálních děl skladatelů a hudebníků, spisovatelů a básníků, malířů, sochařů a architektů. Slavné lázně Evropy přispěly k transformaci společnosti, která pomohla zmenšit mezeru mezi elitou a rostoucí střední třídou a významným způsobem podpořila rozvoj občanské a multikulturní evropské slušné společnosti, již dnes uznáváme. S výjimkou elitních evropských hlavních měst žádná jiná forma sídelní aglomerace nenabízela v tomto období takovou škálu globální kulturní výměny.

Prohlášení o integritě

Jedenáct komponent, které tvoří statek Slavné lázně Evropy, obsahuje jako celek všechny vzájemně související prvky nezbytné k vyjádření navrhované výjimečné světové hodnoty. Série obecně představuje skupinu nejvýjimečnějších příkladů evropských lázeňských měst, která jsou důležitá pro komplexní přínos řady atributů, jež plně definují jedinečnou urbanistickou typologii a výrazné charakteristiky „slavných“ evropských lázní. Všechny komponenty mají společný soubor určujících charakteristik vytvořený během nejdůležitější fáze „vytváření kultury“ v jejich historii a rozvoji, období rozkvětu přibližně od roku 1700 do 30. let 20. století, a každá nadále funguje za účelem, pro nějž byla původně navržena.

Série ilustruje kontinentální šíření fenoménu evropských lázní v čase a celý rozvoj jeho škály nejdůležitějších hmotných vlastností a procesů, přičemž zachycuje nejdůležitější, nejúspěšnější a nejmódnější „ohniska“ živé kulturní tradice s odvěkým a přetrvávajícím původem. Každá komponenta přispívá specifickým a důležitým způsobem k celkové kompoziční integritě prostřednictvím rozmanitých a jedinečných kombinací atributů. K těm patří rozmanitost minerálních pramenů a vlastností jejich vod („the raison d'être“ lázní, který si zachoval hluboký vliv na rozvoj), odpovídající prostorové uspořádání lázeňského města, které funguje kolem lázeňské čtvrti (vyprojektované tak, aby bylo možno využívat přírodní zdroj k praktickým účelům koupelí a pití), charakteristická zařízení, která doplňují „braní kúr“, a související návštěvnická zařízení (společenské místnosti, kasina, divadla, hotely a vily) a lázeňská podpůrná infrastruktura (například železnice a lanové dráhy); to vše integrováno do celkového urbanistického kontextu, který zahrnuje pečlivě spravované rekreační a terapeutické prostředí v malebné krajině.

Historický vztah mezi komponentami je podobný mezinárodní síti letovisek navštěvovaných mezinárodní klientelou, jež často přejíždí z jedné lázně do druhé (od císařů a králů po hudební skladatele, umělce a básníky), přičemž každé lázeňské město sdílí funkční vazby, které se pohybují od dynamické výměny myšlenek (například architekti a lázeňští lékaři přejíždějící mezi nejvíce inovativními a nejúspěšnějšími lázněmi) po speciální železniční itineráře pro lázeňský cestovní ruch.

Hranice jsou určovány strategickým způsobem: aby měly adekvátní velikost a zajistily komplexní reprezentaci vlastností a procesů, které vypovídají o významu nominovaného statku, a současně také svědčí o síle a specifickém přínosu každé komponenty ke kompoziční integritě série jako celku. Nárazníkové zóny jsou zakresleny nejen kvůli přímé ochraně nominovaného statku, ale také pro specifickou ochranu povodí pramenů a důležitého prostředí.

Všechny komponenty a jejich prvky jsou obecně v dobrém stavu. Prvky vyžadující konzervaci buď mají již naplánované práce, nebo čekají na alternativní využití a jsou udržovány v současném stavu zachování. Žádné nejsou ohroženy a všechny jsou adekvátně chráněny a spravovány; zásadní hlediska při výběru komponent během srovnávacích analýz. Ve všech komponentách docházelo k pokračujícímu doplňování historického prostředí (jako u každého živého statku), zejména tam, kde současná funkce (udržitelná a trvale konzistentní s původem) je předmětem moderních požadavků a očekávání nejen z hlediska zdraví.

Prohlášení o autenticitě

Statek Slavné lázně Evropy tvoří skupina zcela výjimečných příkladů jedinečné urbanistické typologie založené na přírodních minerálních pramenech. Společně těchto jedenáct komponent v sedmi zemích obsahuje plnou škálu atributů nezbytných pro vyjádření navrhované výjimečné světové hodnoty.

Tyto atributy se projevují v řadě vysoce autentických prvků, které společně jsou nositelem jasného smyslu a pochopení: minerální prameny, ve velké rozmanitosti, které si zachovávají své přírodní fyzikální vlastnosti, jako je podstata, místo a prostředí; lázeňská historická městská krajina s výraznou projektovanou formou a vysoce čitelným prostorovým uspořádáním, společně s dobře udržovaným místem a prostředím, jež společně zachovávají přetrvávajícího ducha a pocit; lázeňská architektura, v průkopnické formě a záměru, s původním materiálem a podstatou, která zůstává autentická, i když některé budovy prošly kompatibilní změnou využití; lázeňská terapeutická krajina, jež si uchovává svoji formu, záměr a funkci a dále se využívá k účelu, pro který byla navržena; lázeňská infrastruktura, z níž většina je buď původní, nebo se vyvinula na původních principech a dále se využívá; pokračující lázeňská funkce, kdy se udržuje původní využití a funkce, a následný vývoj formy, budov a technologií je zřejmý v po sobě jdoucích fázích, které jsou doplňovány novými zařízeními nejen proto, aby splňovaly dnešní standardy, ale také aby umožnily pokračující přínos k tradici lázeňské terapie a wellness a řadě specifických činností souvisejících s lázeňskou sezonou. Všechny součásti jsou věrohodnými a autentickými projevy stavebních, architektonických a krajinářských typologií, kvůli nimž je tato nominace navrhována. Jejich autenticita je zřejmá v míře, v níž lze jasně identifikovat a pochopit vlastnosti týkající se jejich typu (excelence, jedinečnost, reprezentativnost, prototypičnost), zejména prostřednictvím jejich přetrvávající formy, materiálu

(konstrukce) a pokračujícího využití.

Autentičnost městského uspořádání, budov, volných prostranství a krajín je prokazatelně zřejmá v míře, ve které lze identifikovat a pochopit výměny (interakce, výměny a vlivy) lidských hodnot, ze kterých vyplývají, zejména prostřednictvím jejich přetrvávajícího materiálu (konstrukce) a formy, kulturních procesů a tradic. Všechny komponenty se považují za autentické jako věrohodný a skutečný projev a svědectví kulturní tradice, která má kořeny ve starověku, ale je stále živá. Jejich autenticita je zřejmá v míře, do jaké lze jasně identifikovat a pochopit vlastnosti jejich svědectví (zejména v přetrvávající formě, funkci, materiálech a prostředí). Autenticita živé kulturní tradice je zřejmá v míře, do jaké lze identifikovat a pochopit vlastnosti jejich svědectví, zejména prostřednictvím kontinuity udržitelného a kulturně smysluplného využívání zdrojů minerálních vod, jejich přímo souvisejících tradic a funkcí ve vztahu k lázeňskému souboru a prostředí. Všechny součásti představují věrohodné a autentické projevy asociačních hodnot, pro které byl zápis navržen. Jejich autenticita je jasně zřejmá v míře, do jaké lze jejich asociační hodnoty identifikovat a pochopit, zejména v duchu a pocitu, který dávají najevo.

Nominovaný statek – jako celek a na úrovni komponent a jejich základních prvků – splňuje podmínku autenticity, která je nezbytná pro kvalifikaci k zápisu na Seznam světového dědictví. Pravdivost a věrohodné vyjádření atributů zachycených v budovách, které pocházejí z období od roku 1700 do 30. let 20. století, hlavního období přínosu k výjimečné světové hodnotě, jsou dále doloženy během důležitých a trvalých konzervačních prací, které vycházejí z rozsáhlých archivních kolekcí plánů, dokumentů, publikací a fotografií uchovávaných v každé komponentě.

Požadavky na ochranu a správu

Odpovědnost za ochranu a správu každé z jedenácti komponent statku leží na národní, zemské, provinční, regionální vládě a místních orgánech státu. V těchto sedmi státech existuje různý stupeň dekoncentrace v oblasti kulturního dědictví a odpovědnosti v oblasti kultury na regionální a provinční úrovni. V tomto celkovém systému řízení se pojem regionální a provinční používá jako obecný odkaz na tyto různé stupně decentralizace, které platí v Rakousku, Belgii a Německu a v menší míře v České republice, Francii a Itálii. V souladu s rozdělením kompetencí mezi federací a Länder (spolkovými státy) v Německu jsou to Länder, kdo si ponechávají zbytkovou legislativní pravomoc pro záležitosti v oblasti kulturního dědictví a kultury, protože kontrolují správní a finanční zdroje pro implementaci této legislativy. Länder jsou odpovědné za implementaci Úmluvy o světovém dědictví, dále za ochranu statků světového dědictví, vytvářejí indikativní seznamy a jsou odpovědné za nominaci potenciálních statků. Proto jsou prvním kontaktním místem pro všechny otázky a postupy, které jsou stanoveny v Prováděcích směrnících pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví. Na Länder se proto specificky odkazuje, pokud se tato role odráží v celkovém systému řízení navrhovaném pro Slavné lázně Evropy.

Každá komponenta je chráněna prostřednictvím zákonů a předpisů pro územní plánování platných v jejím státě, Länder nebo provincii i vlastníky významné míry veřejného/charitativního majetku a klíčových budov a krajín. Každá část má nominovaného správce statku nebo koordinátora a má zavedený Lokální Management Plán, který je v souladu s celkovým

Management Plánem statku a celkovými operativními opatřeními. Odpovědnost za kontakt s Centrem světového dědictví pro každou komponentu zůstává na příslušném státu nebo Länder. Konečná odpovědnost podle Úmluvy o světovém dědictví za ochranu a správu komponent nominovaného statku je na státech Úmluvy. Kromě periodického reportingu, který se musí provádět společně, musí každý stát oznámit Centru světového dědictví UNESCO problémy týkající se jeho komponent statku a zodpovědět všechny dotazy Centra.

Všechny části statku mají zavedené dobře vytvořené právní, ochranné a správní mechanismy, obecně už mnoho desítek let, které jsou v souladu s konkrétními řídicími, právními a územně-plánovacími systémy jejich státu nebo (v případě spolkového státu) Länder, regionální nebo provinční vlády. Ačkoli existují pochopitelně rozdíly v detailech mezi mechanismy pro ochranu a správu u každého statku, v závislosti na konkrétních systémech každé vlády, celkově mají všechny komponenty adekvátní a účinnou ochranu a správu.

Všechny části statku mají jasně definované hranice vytyčené tak, aby zahrnovaly atributy výjimečné světové hodnoty. Všechny chrání širší prostředí každé komponenty, buď prostřednictvím ustanovení o formální nárazníkové zóně, nebo pomocí jiných prostředků, v závislosti na legislativním a územně-plánovacím systému příslušného státu nebo regionálního orgánu. Mnohé hlavní veřejné budovy a veřejná volná prostranství, jako jsou parky a zahrady, jsou v některé formě veřejného vlastnictví, na úrovních od států nebo regionálních vlád až po místní orgány, což dává záruku odpovědné správy a udržitelného využívání. Minerální prameny, klíčový zdroj lázní, jsou ve veřejném vlastnictví.

Na úrovni mezinárodní legislativy, kromě členství v Úmluvě o světovém dědictví, jsou všechny státy členy Haagské úmluvy na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu z roku 1954 a jejích dvou protokolů a Úmluvy UNESCO z roku 1970 o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků. Všechny jsou také členy Úmluvy Rady Evropy o ochraně architektonického dědictví (Granada, 1985), o ochraně archeologického dědictví (Valletta, 1992) a Evropské úmluvy o krajině (Florence, 2000).

Každý stát uplatňuje tyto úmluvy podle svého vlastního právního a správního systému. Každá komponenta je chráněna národní, zemskou nebo regionální legislativou.

Všechny komponenty mají zavedený systém, kdy návrhy na výstavbu nové budovy nebo změnu stávajících významných prvků podléhají přezkumu předtím, než je udělen nebo zamítnut souhlas s navrhovanými pracemi. V závislosti na okolnostech u dané žádosti (jako je rozsah nebo význam statku dědictví, který ovlivní) a na celkovém systému plánování mohou být tato rozhodnutí přijímána na místní, regionální nebo národní úrovni. Za většiny okolností budou žádosti, které mají vliv na významné atributy výjimečné světové hodnoty, posuzovány na národní, zemské nebo regionální úrovni, i na úrovni místní, ačkoli ve většině případů budou rozhodnutí přijímána na místní úrovni.

Všechny komponenty mají pravidelně přezkoumávaný Management Plán světového dědictví, v dokumentaci jako Lokální Management Plány (LMP). Lokální Management Plány jsou v souladu s celkovým Management Plánem statku a jeho operativními opatřeními. Každá část statku má lokálního site managera nebo koordinátora odpovědného za implementaci a pravidelný přezkum LMP. V každém případě může manager/koordinátor statku požádat o širší

účast vlastní radu nebo organizace zabývající se národním dědictvím na regionální, Länder nebo národní úrovni. Jednotlivé součásti se zajišťují různými způsoby, v neposlední řadě z příjmů od návštěvníků a uživatelů lázní. Soukromí vlastníci výrazně investují do budov a jiných zařízení, ze kterých mají příjem. Obecně existují také zdroje veřejného financování a náklady na koordinační/správní funkci pro každý nese příslušný místní orgán, někdy s finanční podporou z regionální nebo národní úrovně vlády. Jednotlivá lázeňská města také přispívají ke správním nákladům statku jako celku.

Celkový systém řízení (OMS) pro celý statek byl zaveden a dohodnut všemi zúčastněnými stranami. Mezivládní výbor, tvořený národními kontaktními osobami pro světové dědictví nebo jmenovaným zástupcem nejvyššího orgánu pro ochranu památek nebo kulturního dědictví, sleduje záležitosti týkající se statku; vede a dohlíží nad celkovým systémem řízení a Management Plánem statku a poskytuje rady Představenstvu Slavných lázní (GSMB). Představenstvo tvoří starostové 11 komponent a má výkonnou pravomoc k řízení statku jako celku. Představenstvo stanoví a spravuje rozpočet pro funkce celkového managementu, monitoruje a reviduje celková operativní opatření, schvaluje a zveřejňuje výroční zprávu, zaměstnává sekretariát a řídí další činnosti pro statek jako celek, jako je marketingová a komunikační strategie, registr rizik a zmírňování rizik.

Skupina site managerů zahrnuje site managery pro komponentu, sekretariát a všechny specializované poradce. Skupina site managerů je v podstatě expertní skupina pro debaty a výměnu zkušeností a radí GSMB k příslušným otázkám managementu. Mezinárodní struktura sekretariátu, který je společně financován všemi komponentami.

Celkový systém řízení se bude s postupem času rozvíjet; lokálně, regionálně, národně i mezinárodně. Důležitou záležitostí bude pokračovat v rozvoji spolupráce mezi a napříč jednotlivými komponentami a zajistit, že statek jako celek bude mít odpovídající zdroje. Tlaky na výstavbu mohou být problém, protože jde o živá města, která se budou potřebovat uzpůsobovat a měnit, aby si udržela svoji roli lázní. Řízení cestovního ruchu, aby byl skutečně trvale udržitelný, může být rovněž výzva. Potenciální dopad změny klimatu a přírodních katastrof, jako jsou požáry, na statek s tak důležitým krajinným aspektem bude také vyžadovat pečlivou správu.

Karlovy Vary, hotel Imperial

3 b Atributy výjimečné světové hodnoty – přínos města Karlovy Vary k výjimečné světové hodnotě statku Slavné lázně Evropy

Atributy výjimečné světové hodnoty:

Statky světového dědictví jsou místa, která sdělují svoji výjimečnou světovou hodnotu. Kulturní hodnota se může vztahovat k nehmotným vlastnostem, jako je společenská struktura, ekonomické potřeby a politický kontext, v prostoru i čase. Může se vztahovat ke slavným událostem, osobám nebo dílům výtvarného umění, literatury, vědy nebo hudby. Úmluva o světovém dědictví je však úmluva založená na statcích – do Seznamu jsou zapsány statky, nikoli myšlenky nebo lidé jako takoví, bez ohledu na to, jak velký byl jejich světový vliv. Zapsané statky musejí prokazovat výjimečnou světovou hodnotu prostřednictvím svých atributů. Tyto atributy budou předmětem opatření v oblasti ochrany a správy a institucionálních mechanismů a jejich dispozice bude určující pro hranice statku.

Atributy mohou být fyzické vlastnosti nebo struktura, ale může jít také o procesy spojené se statkem, které mají vliv na fyzické vlastnosti, jako jsou přírodní nebo zemědělské procesy, společenské mechanismy nebo kulturní praxe, jež formovaly výrazné krajiny. U přírodních statků může jít o specifické krajinné prvky, oblasti stanovišť, aspekty související s kvalitou životního prostředí (jako je neporušenost, vysoká/nedotčená kvalita životního prostředí), rozsah a přirozenost stanovišť a velikost a životaschopnost populací volně žijících druhů.

Atributy vynikající světové hodnoty by se měly odvozovat z Prohlášení o výjimečné světové hodnotě. Tato tabulka uvádí atributy výjimečné světové hodnoty identifikované v nominační dokumentaci pro Slavné lázně Evropy. Jde o klíčovou referenci pro budoucí správu a ochranu nominovaného statku.

ATRIBUT	POPIS	CO CHRÁNIT
1. Minerální prameny	Přírodní geotermální a studené minerální prameny a řízení a ochrana jejich zdrojů.	Prameny; kohouty; krycí konstrukce; rozvody vody; fontány.
2. Lázeňský prostorový soubor	Pokrokové projektování a prostorové plánování lázeňských měst, které odráží novou městskou typologii, jež nemá žádnou ranější obdobu.	Výrazný územní plán lázeňského města, který mu dodává specifickou formu a funkci (budovy a prostory související s „braním kúry“, jako je například užívání vod, cvičení, zábava a radovánky, parky a zahrady, ubytování a náboženská činnost).
3. Lázeňská architektura	Návrhy a konstrukce budov vytvářených pro léčivé a léčebné účely; návrhy a konstrukce budov	Lázeňské prototypy a lázeňské budovy velké rozmanitosti a kvality, jako jsou strojovny čerpadel, pitné síně, koupele a bazény, fontány, nemocnice, zdravotnické místnosti, kolonády, promenády a mosty, kasina, společenské místnosti, čítárny, koncertní sály, hudební

	vytváření pro odpočinek, setkávání a komunikaci; ubytování pro lázeňskou klientelu.	pavilony, divadla, opery, galerie a muzea, grandhotely, ubytování, palácový a rozmanitý styl slavných vil.
4. Terapeutická lázeňská krajina	Vyprojektované prostředí pro lázeňská města a správa širší krajiny s cílem vytváření terapeutických stezek, příležitostí ke cvičení a odpočinku.	Rekreační parkové stezky; projektované lesní stezky, cesty a silnice; lanové dráhy; stezky na kopce; rozhledny a pozorovatelný; restaurace, kavárny a bary v lázeňské krajině; sportovní zařízení (golfová hřiště, tenisové kurty, dostihové dráhy); projektované malebné prostředí; výhledy.
5. Lázeňská infrastruktura	Raná a technicky vyspělá a výrazně lázeňská podpůrná infrastruktura.	Ředitelství lázní, plnění do lahví a získávání solí, výroba pastilek; železniční stanice, železnice a lanovky; administrativní budovy.
6. Pokračující lázeňská funkce	Režim „braní kúry“ představuje pokračující udržitelnou funkci a pokračující živou tradici.	Tradiční lázeňské prvky, které se dále používají; nové výsledky vývoje, které udržují lázeňskou tradici, ale jsou solidární s potenciálními hodnotami světového dědictví.
7. Internacionalismus, vědecké, umělecké a literární hodnoty, události a kulturní tradice	i) Výsledky v lázeňské vědě a dalších vědeckých, společenských a kulturních oborech; ii) módní místa, která souvisí s díly „vysokého umění“ v hudbě, literatuře a malířství; iii) centra politické moci; iv) náboženská a duchovní tolerance.	i) Místa a specifické budovy, kde došlo k významnému pokroku při rozvoji vědeckých principů balneologie, hydroterapie, krenologie a dalších lékařských diagnostik (a jiným vědeckým, společenským a kulturním činům). Místa, která pomáhala transformovat společnost a která vytvořila přenosné způsoby sdružování; ii) místa, kde vzniklo nebo bylo poprvé předváděno „vysoké umění“; iii) místa důležitých politických událostí nebo místa, kde byla učiněna řada důležitých rozhodnutí; iv) kostely, synagogy, mešity a jiné náboženské budovy související s lázeňskou klientelou.

3 c Významný přínos Karlových Varů jako lázní k výjimečné světové hodnotě

Přínos města Karlovy Vary vychází z charakteru a urbanismu velké rozšířené lázeňské zóny s rozsáhlou okolní lázeňskou krajinou se sítí pěších stezek a množstvím samostatně stojících budov. Jedinečné složení minerálních pramenů a inovativní metody v balneologii zařadily Karlovy Vary mezi nejslavnější lázně Evropy. Navštívili je příslušníci královských rodů, vysoké aristokracie a umělci, kteří zde našli inspiraci. Karlovy Vary, označované za „největší salon Evropy pod širým nebem“ a „šachovnici Evropy“ se staly prototypem vzájemné tolerance a modelem sjednocené Evropy.

Integrita: Komponenta statku Karlovy Vary vykazuje výjimečnou integritu urbanistických, architektonických a lázeňských funkcí, společně se sousedící a vysoce výraznou terapeutickou a rekreační lázeňskou krajinou.

Představuje kompaktní a lineární lázeňský komplex (vedený rozmístěním velkého počtu pramenů, které se nacházejí podél zlomové linie / říčního údolí) v rozsahu, jakého toto město dosáhlo na konci vrcholné prosperity před 2. světovou válkou.

Na velké rozloze lázní (1 123 hektarů, druhé největší po městu Bath v sérii) je v téměř zcela nedotčeném stavu zachována historická městská struktura s architektonicky bohatým komplexem lázeňských budov a doplňkových staveb. Integrita lázeňského území je doplněna rozsáhlou a dobře udržovanou terapeutickou a rekreační lázeňskou krajinou obklopující město na západě, východě a jihu, která zahrnuje hustou síť pěších stezek a dalších specifických prvků pěší infrastruktury (přístřešky pro návštěvníky, pavilony, altány, vyhlídky a rozhledny) spojených s městem historickými lanovkami. Zařízení v krajině představují účelné rozšíření terapeutických možností pro lázeňské klienty ve městě, kdy vytvoření parkové plochy bylo omezeno její polohou ve městě.

Integritu komponenty obecně jen málo narušily dílčí stavební zásahy v 70. a 80. letech 20. století. Avšak výstavba (1967–1976) hotelu Thermal znamenala zničení Chebské ulice, s některými důležitými budovami z 19. století, jako byl secesní dům Alice, Mattoniho vila a hotel Pošta. Moderní komplex obsahuje kongresové centrum a vévodí údolí řeky Teplá v severní lázeňské čtvrti. Monolitická železobetonová konstrukce očividně postrádá harmonii s historickým prostředím, přesto však reprezentuje funkcionalistickou památku z poválečné socialistické éry od českých architektů, která vždy byla místem konání lékařských/balneologických programů a dlouholetého Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary. Nárazníková zóna je vymezena tak, aby chránila prostředí a zachovala vizuální integritu celé komponenty.

Autenticita: Komponenta Karlovy Vary představuje autentický městský komplex, který obsahuje důležitou skupinu urbanistických, architektonických, kulturních, historických, uměleckých a estetických hodnot. Soubor lázeňských architektonických budov, výjimečný z hlediska projektování stavební hmoty, materiálu a vizuálního zachycení detailů všech důležitých staveb představujících lázeňské aktivity města (lázeňské budovy s minerálními prameny, koupele, lázeňské hotely, pitné síně a kolonády s minerální vodou), zde byl zachován ve zcela nedotčeném původním stavu. Tato komponenta dále obsahuje autentickou rozsáhlou terapeutickou a rekreační lázeňskou krajinu, včetně původních lázeňských stezek a dalších zařízení pro zábavu a radovánky. Autenticita exteriérů, veřejných ploch a parkového prostředí je vysoká a je po dlouhou dobu intenzivně zkoumána. Během konzervace, obnovy, úprav a rekonstrukcí byl kladen důraz na zachování strukturování a ornamentace fasádních ploch a střech, včetně architektonických a stavebních detailů. Většina klíčových lázeňských budov si zachovala základní uspořádání, včetně historického a uměleckého vzhledu interiérů. Místo a prostředí jsou výjimečně autentické a ve spojení s mimořádně silnou pokračující lázeňskou tradicí vytvářejí intenzivního ducha a dojem evropských „Slavných lázní“.

Tabulka uvádí atributy v Karlových Varech, které ilustrují hlavní skupiny atributů uvedených v tabulce celkových atributů.

Atributy	Přínos pro sériový statek
1	Jedinečné složení minerálních pramenů (Vřídlo je evropskou raritou).
2	- Zachovaný charakter rozsáhlé lázeňské zóny. - Urbanismus v hlubokém údolí řeky Teplá, obklopeném kruhem kopců a vyvýšenin.
3	- První speciální budovy, které se staly modelem pro jiné evropské lázně. - Díla světoznámých architektů (J. Zitek, F. Fellner & H. Helmer, F. Ohmann, K. Haybäck, J. Zeissig, E. Hébrard, J. Kronfuss, P. P. Brang, R. Wels). - Karlovy Vary sloužily jako příklad během výstavby a změn jiných světoznámých lázní (Montecatini Terme, Kislovodsk, Železnovodsk, Mondariz atd.).
4	Rozlehlé území okolní terapeutické krajiny se sítí stezek a množstvím samostatně stojících vyhlídkových budov, mystických zastavení a děkovných nápisů za vyléčení.
5	- V Karlových Varech se vyvinula raná a technicky vyspělá a výrazně lázeňská podpůrná infrastruktura. - Nejstarší právní ochrana minerálních pramenů (1761).
6	Inovativní postupy v balneologii (W. Payer, D. Becher, F. Hoffmann, J. S. Strobelberger, K. G. Springsfeld, Jean de Carro, R. Mannl, J. Löschner). - Režim „braní kúry“, společně se souvisejícími aktivitami, představuje pokračující udržitelnou funkci a nadále živou tradici. - S výrazným přínosem k identitě a smyslu pro místo.
7	- Výrazný celosvětový rámec – velký salon pod širým nebem. - Tradiční místo setkávání příslušníků královských rodů, aristokracie, vědců, umělců a politiků, označované jako „Šachovnice Evropy“. Karlovy Vary byly prototypem tolerance a modelem sjednocené Evropy.

Slavní návštěvníci Karlových Varů

3 d Další místní kulturní a přírodní hodnoty

Karlovy Vary se staly kulturním a duchovním centrem. Získaly si zvláštní přízeň mezi představiteli hudby, vědy, literatury a poezie, jejichž pobyty v Karlových Varech se odrazily v jejich díle (Johann Wolfgang von Goethe, Gottfried Wilhelm Leibnitz, Francois-René de Chateaubriand, Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Friedrich Schiller, Theodor Körner, Adam Mickiewicz, Frederyk Chopin, Johannes Brahms, Carl Maria von Weber, Niccolo Paganini, Charles Philippe Lafont a Leon Lafont, kteří zde napsali dvě básně, „*Hodina pití vody*“ a „*Původ lázní*“, oslavující Karlovy Vary). Cizinci, kteří zemřeli během pobytu v Karlových Varech, byli pohřbeni na hřbitově kostela sv. Ondřeje (Franz Xaver, Wolfgang Mozart, Friedrich Gilly).

V roce 1835 založil Josef Labitzký Karlovarský symfonický orchestr, původně jako sezonní lázeňské těleso, který patří mezi nejstarší symfonické orchestry na území dnešní České republiky. Pro svoji jedinečnou tradici pravidelných symfonických koncertů, která sahá do poloviny 19. století, patří Karlovarský symfonický orchestr k unikátním evropským hudebním tělesům.

Žehnání pramenů patřilo a patří v Karlových Varech mezi slavnostní události. Tento čin je vyjádřením díky, modliteb za smilování a požehnání. Kromě katolického kostela byly postupně budovány také kostely jiných náboženství, například evangelický, anglikánský a pravoslavný, a také synagoga. Posvátné budovy určené pro různá vyznání se staly jedním ze symbolů mezinárodního prostředí Karlových Varů. Město se stalo duchovním centrem protestantského, evangelického náboženství pro pohraniční území a centrem pravoslavné církve celé východní části střední Evropy.

Bohatý kulturní život je přítomen v Karlových Varech až dodnes. Neodmyslitelnou součástí kulturní nabídky v Karlových Varech jsou kulturní festivaly (filmové nebo hudební). Nejdůležitějším z nich je Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, který je současně největším filmovým festivalem v České republice a nejprestižnějším filmovým festivalem ve střední a východní Evropě. Byl založen v roce 1946 a roku 2017 se konal jeho 52. ročník. Od roku 1992 pořádá Karlovarský symfonický orchestr hudební festival Beethovenovy dny, který je důležitou součástí letní kulturní sezony. Od roku 1951 a 1959 se pravidelně koná hudební festival Dvořákův karlovarský podzim. Probíhá zde také Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka, které se každoročně účastní řada umělců z celého světa. K dalším populárním festivalům patří rovněž Jazzfest Karlovy Vary, cestovatelský filmový festival Tourfilm, Karlovarský folklórní festival nebo Karlovarský karneval. Na konci dubna se v Karlových Varech tradičně koná evropské setkání aristokracie.

Místní speciality nebo produkty jsou další známkou mezinárodního povědomí a nehmotného dědictví, která překročila hranice regionu, a slouží jako modely pro další výrobky. Jednou z nejstarších a nejdůležitějších komodit lázeňského města Karlovy Vary je jeho minerální voda. Hlavní pramen **Vřídlo** s 12–14 m vysokým výstřikem a vysokou teplotou je evropskou raritou. Důležitou součástí odkazu Karlových Varů světové kultuře představuje lázeňský pohárek se sifonem v rukojeti, který byl vynalezen kvůli horkým minerálním pramenům v Karlových Varech. Dalším slavným produktem karlovarského lázeňství byla a stále je karlovarská vřídelní sůl – **Karlsbader Sprudelsalz**. S využíváním minerálních zdrojů je spojena také výroba známých pastilek a kosmetiky.

Jedním z nejslavnějších produktů, jež si získaly celosvětové jméno, je **Karlovarská Becherovka**, bylinný likér, který začal roku 1807 vyrábět karlovarský lékárník Josef Vitus Becher pod názvem „English Bitter“ nebo „Carlsbader English Bitter“. Později byla přejmenována na „Original Karlsbader Becherbitter“. Pod vedením Gustava Bechera se v roce 1901 začala Becherovka vyvážet například do Francie, Itálie, Španělska nebo Egypta a ve 30. letech také do USA a Velké Británie. Firma dokonce postavila vlastní závody v Paříži a Vídni. Z tradičních potravinářských výrobků nesoucích jméno Karlových Varů lze dále jmenovat

Karlovarské lázeňské oplatky, připravované v jednotlivých domácnostech už před rokem 1800. Později se oplatky vyvážely do Španělska, Ruska, Nizozemska, Srbska, Německa a Maďarska. Dnes jsou lázeňské oplatky rozšířené také v dalších lázeňských místech. V roce 2011 Evropská unie rozhodla o ochraně zeměpisného označení pro Karlovarské oplatky a Karlovarské trojhránky. V Německu a Rakousku výrobci používají také německou verzi „Karlsbader Oblaten“. V roce 2010 byl na seznam výrobků chráněných Evropskou unií přidán také **Karlovarský suchar**. Podobným výrobkem je také **karlovarský rohlík**, což je speciální pečivo vhodné k čaji, mléku, kávě atd. Známým domácím výrobkem je **karlovarský knedlík**, vařený v ubrousku. Specialitou Karlových Varů byla **karlovarská káva** připravovaná z minerální vody. Dodnes se napodobuje tím, že se do kávy přidává špetka soli. Tento původní recept byl v současnosti vylepšen přidáním Becherovky. Součástí speciální kávy byl i obřad její přípravy ve speciálním porcelánovém překapávači zvaném **karlovarský příbor**, který byl vynalezen v karlovarské porcelánce. Charakteristickou složkou stravy lázeňských hostů v Karlových Varech byla **karlovarská snídaně**. Podávala se do 10 hodin na předzahrádkách před lázeňskými domy a skládala se z karlovarské kávy a k ní servírovaných karlovarských rohlíků. Neodmyslitelnou součástí byly i Karlovarské noviny (Karlsbader Tagblatt) a **Vřidelní polévka**.

Typickým produktem karlovarských termálních pramenů jsou zřidelní sedimenty v několika základních formách, z nichž nejznámější je karlovarský aragonit. Ve středověku sloužil jako náhražka vápna, později se používal v umění jako polodrahokam. Sloužil a dosud ještě slouží k výrobě drobných uměleckých předmětů, využíval se k intarzií i ve šperkařství. Typickým karlovarským suvenýrem je karlovarská kamenná růže. Vyrábí se z voskového papíru a vkládá se do vřidelní vody. Sintry, usazující se na jakémkoliv předmětu, ji během procesu tzv. „pokameňování“ pokrývají a pvlékají silnou vrstvou usazenin.

Proces tzv. pokameňování

4 Ochrana a právní nástroje

4 a Ochrana hranic komponenty

Rámec pro právní ochranu komponent nominovaného sériového statku je tvořen, na nadnárodní i národní úrovni, mezinárodními úmluvami. Pravidla ratifikovaných mezinárodních úmluv jsou ve všech státech zohledněna ve vnitrostátní legislativě, která tvoří základ ochrany historických památek v jednotlivých zemích. I když se legislativní ustanovení v oblasti ochrany nominovaného sériového statku v jednotlivých zemích liší kvůli nadnárodnímu charakteru, společně je jejich účinek stejný: ve všech případech vnitrostátní právní předpisy garantují dostatečnou ochranu komponent statku a vhodných nárazníkových zón.

Tabulka

Seznam mezinárodních úmluv a doporučení schválených státy:

	Právní prostředek	Ratifikovaný/podepsaný
Úmluvy	Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví – Úmluva o světovém dědictví (Paříž 1972)	Československo 1991, Česká republika přistoupila jako právní nástupce roku 1993
	Úmluva UNESCO na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu, s předpisy pro provádění úmluvy, (Haag 1954) a Protokol I (1954)	Československo 1958, Česká republika (přistoupení) 1993
	Protokol II Úmluvy na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu (Haag 1999)	Česká republika 2007
	Úmluva UNESCO o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků (Paříž 1970)	Československo 1979, ; Česká republika (přistoupení) 1993
	Úmluva o ochraně evropského architektonického dědictví (Granadská úmluva 1985, revidována 2003)	Česká republika 2000
	Evropská úmluva o ochraně archeologického dědictví (Valletta 1992)	Česká republika 2000
	Evropská úmluva o krajině (Florence 2000)	Česká republika 2004
	Úmluva o ochraně nehmotného kulturního dědictví (Paříž 2003)	Česká republika 2009

	Doporučení o ochraně kulturních statků ohrožených veřejnými nebo soukromými pracemi (UNESCO 1968)	
Doporučení	Doporučení o státní ochraně kulturního a přírodního dědictví (UNESCO 1972)	
	Doporučení o ochraně historických souborů a jejich roli v současném životě (UNESCO 1976)	
	Doporučení o historické městské krajině (UNESCO 2011)	

Komponenty české části nominovaného statku a jejich nárazníkové zóny mají vícečetnou ochranu, která je definována v národních právních předpisech týkajících se státní památkové péče, ochrany přírody a krajiny a dalších ustanoveních.

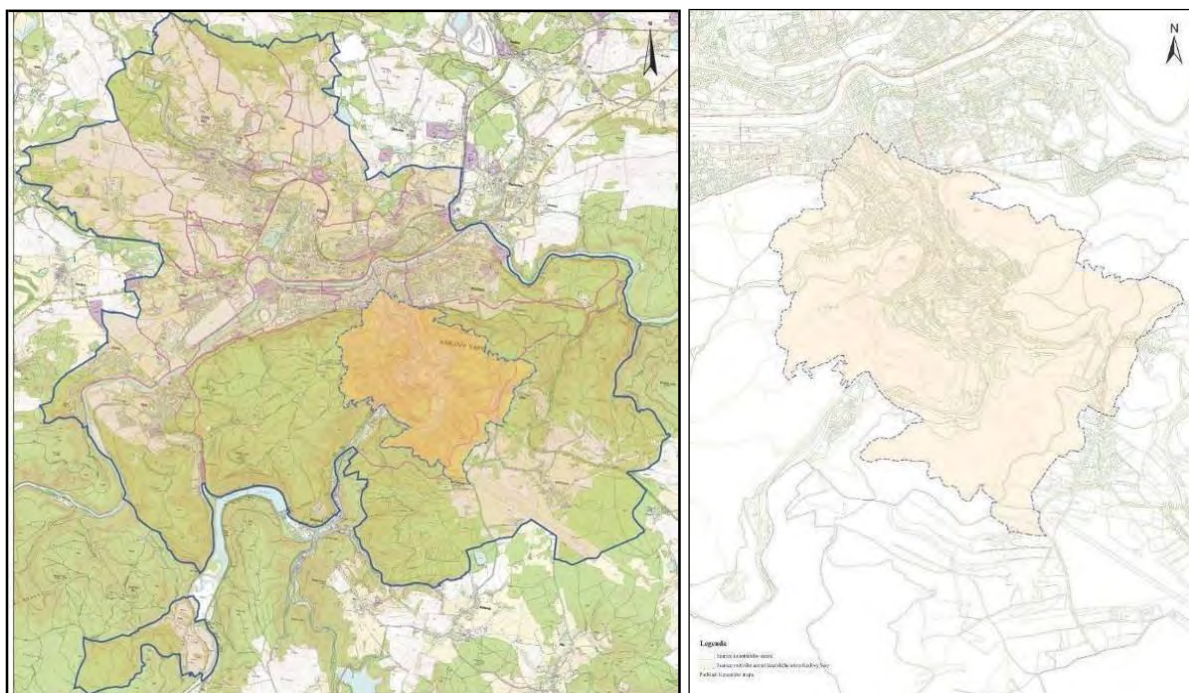
Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (zákon o ochraně kulturního dědictví)

Ochrana, obnova a zachování rozsáhlého fondu kulturních památek a zapsaných území jsou v České republice deklarovány především zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (zákon o ochraně kulturního dědictví), a vytvořenou strukturou orgánů pro památkovou péči. Zákon se provádí prováděcí vyhláškou č. 66/1988 Sb., upravenou vyhláškou č. 139/1999 Sb. Ministerstva kultury a vyhláškou č. 538/202 Sb.

4 b Ochrana nárazníkové zóny

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Území statku je chráněno také z hlediska ochrany přírody, která se v České republice řídí zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a příslušnými prováděcími vyhláškami. Na území komponenty jsou lokality, které patří do systému Natura 2000 (evropsky významná lokalita, ptačí oblast) i lokality chráněné pomocí tradičních nástrojů národní legislativy (územní systémy ekologické stability, dva zaregistrované významné krajinné prvky, chráněná území). Největším chráněným územím, které se překrývá s územím komponenty a její nárazníkové zóny, je chráněná krajinná oblast Slavkovský les s rozlohou 606 km², vyhlášená 3. května 1974 nařízením Ministerstva kultury Československé socialistické republiky. Správa chráněné krajinné oblasti má jedno pracoviště v Karlových Varech a jedno v Mariánských Lázních. Zvlášť chráněné je povrchové utváření krajiny a všechny fenomény minerálních pramenů a léčivých zdrojů. Nejdůležitější jsou rozsáhlé lázeňské lesy se spoustou promenádních stezek a také parky a zahrady. Celkově má městské území příhodné územní předpoklady a podmínky pro ochranu přírodních hodnot území, kvality krajiny a jednotlivých součástí prostředí.

Mapa vnějšího a vnitřního lázeňského území Karlových Varů

4 c Cíle ochrany prostředí, viditelných oblastí a panoramat

Česká republika má sofistikovaný program územního plánování, který chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty regionu, včetně městského, architektonického a archeologického dědictví. Mezi nástroje územního plánování patří zejména územně plánovací podklady a územně plánovací dokumentace. Plánovací dokumenty jsou mimo jiné analytické dokumenty, které vyšetřují a hodnotí stav a rozvoj regionu, regionální studie, které dokládají možnosti a podmínky změn ve využití regionu nebo jeho uspořádání, včetně umístění staveb. Plán řeší základní koncepci rozvoje urbanistického území a ochranu jeho hodnot, koncepci prostorového uspořádání a stanoví podmínky využití definovaných území a koridorů. Regionální plán může, u definovaných území a koridorů, stanovit inspekci změn jejich využití pomocí regionální studie nebo plánu kontrol jako podmínku pro rozhodování v rámci regionu – v takových případech, kdy není možné na těchto územích a koridorech umístit stavby, dokud nebude získána regionální studie nebo plán kontrol.

Program regenerace městských památkových zón v Karlových Varech

Program představuje soubor specificky orientovaných mechanismů přínosných pro veřejnost, jehož cílem je ochrana historicky cenných budov a souvisejících nemovitostí. Plně vychází ze závěrů Plánu ochrany městské památkové zóny Karlovy Vary. Cílem je dosáhnout souladu mezi požadavky ochrany a regenerace městské památkové zóny a zabezpečením nezbytného rozvoje města. Pomáhá s účinným a hospodárným vynakládáním soukromých i veřejných finančních prostředků, hledá společné zájmy města a vlastníků jednotlivých nemovitostí při zlepšování nejviditelnějších a nejcennějších částí města.

Plán ochrany městské památkové zóny Karlovy Vary

V září 2013 byl vypracován plán ochrany městské památkové zóny podle metodiky Ministerstva kultury ČR. Kromě seznamu kulturních hodnot a typů prací, které nemusejí získat předem závazné stanovisko podle čl. 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči, jsou zde uvedena ustanovení pro zabezpečení kulturních hodnot a omezení činností, které by narušily hodnoty prostředí městské památkové zóny. Jde o významný právní předpis zjednodušující rozhodování orgánů památkové péče. V současnosti (2017) je projednáván.

Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje 2010, aktualizovány 2012

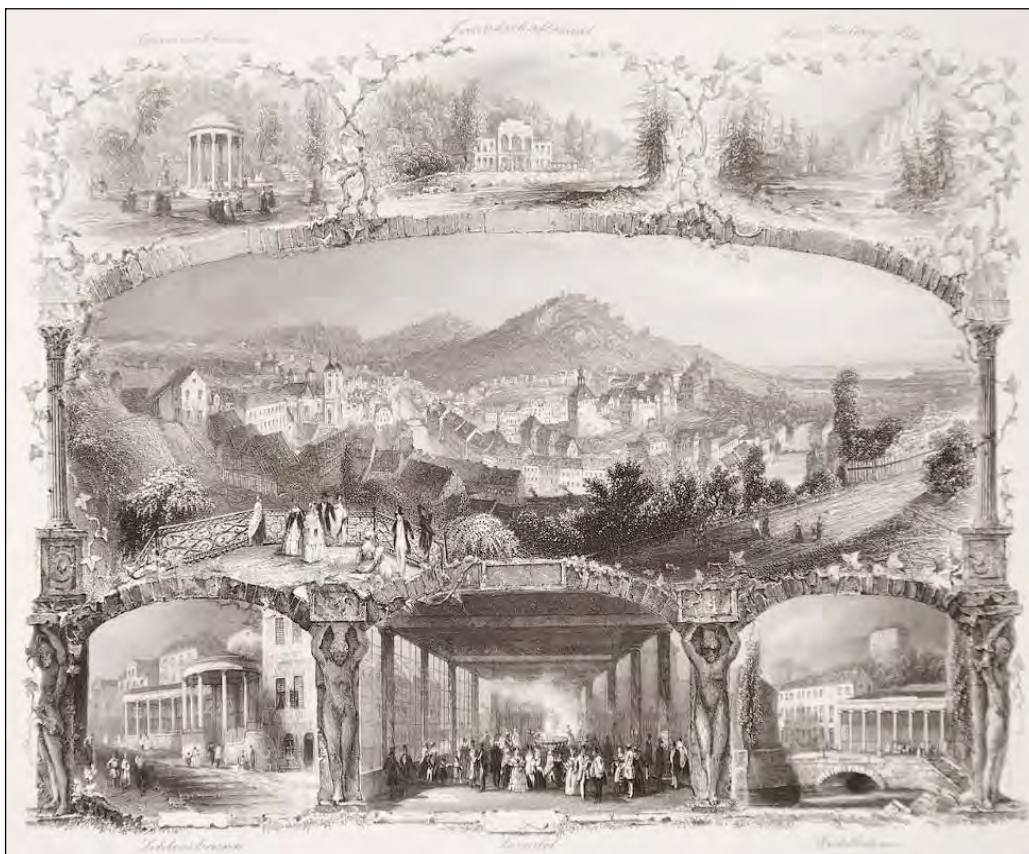
(Ateliér T-plan, s.r.o., RNDr. Libor Krajíček, Ing. arch. Karel Beránek, CSc., a kol., Na Šachtě 497/9, 170 00 Praha 7 – Holešovice)

Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje plně respektují rozsah chráněných území lázeňských ploch. Stanovení chráněných území mezinárodního významu deklaruje, kde jsou ve sféře lázeňství a souvisejících služeb optimální podmínky (za současného dodržování zásad obecné ochrany životního prostředí, přírody a krajiny a respektování kulturních a civilizačních hodnot kraje) a kde je nutné vypracovat a důrazněji podporovat dlouhodobou územní stabilizaci těchto činností.

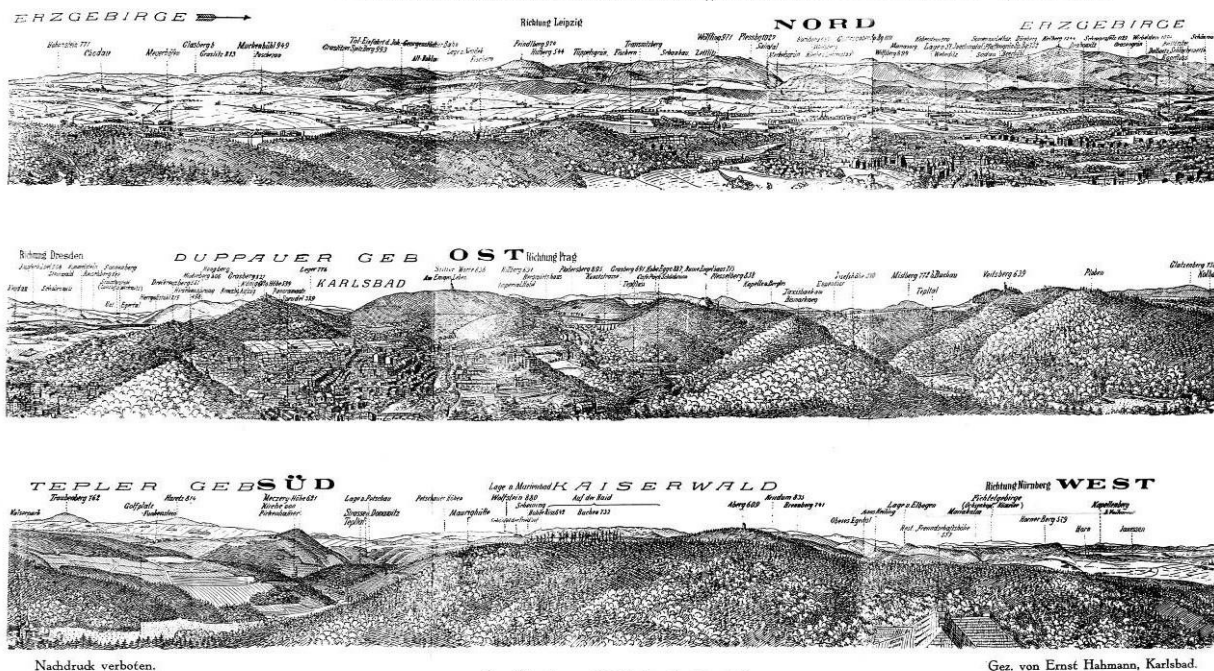
Studie stavebních předpisů pro městskou památkovou zónu

Studii předpisů vypracovala v roce 2013 společnost CASUA s. r. o. a schválila ji rada města vyhláškou č. RM/1443/13. Představuje zásadní dokument v oblasti ochrany památkových hodnot, určený pro vnitřní lázeňské území. Studie řeší prostorovou regulaci výstavby s ohledem na hodnoty jádrového území a lázeňských čtvrtí města, v rámci statutu dokumentu pro územní plánování.

Do materiálu je začleněna přesná definice nezastavěného území, zejména nezastavěných veřejných ploch, výškového zónování úrovně výstavby a definice stavebních a jiných regulačních linií. Uvedeny jsou terasové zahrady a komponované zahrady lázeňských vil jako zvláštní součást urbanistických hodnot.

Rundsicht vom Aussichtsturne auf der „Freundschaftshöhe“ (581 m).

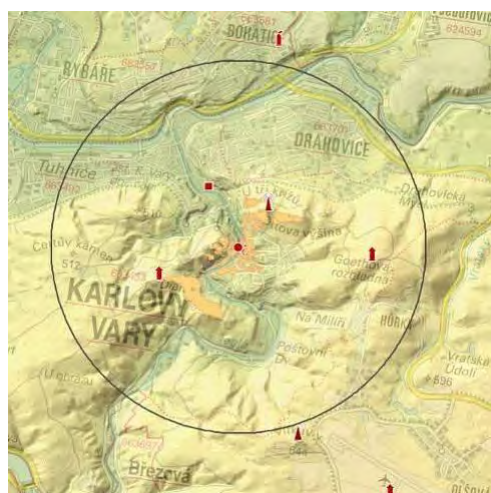

Nachdruck verboten.

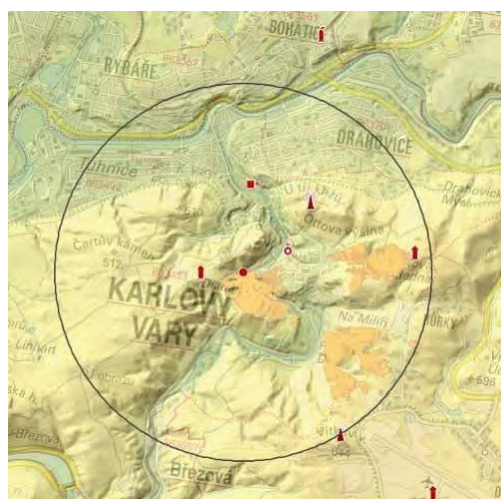
Aus Schöttner's „Karlsbader Ausflugsführer“.

Gez. von Ernst Hahmann, Karlsbad.

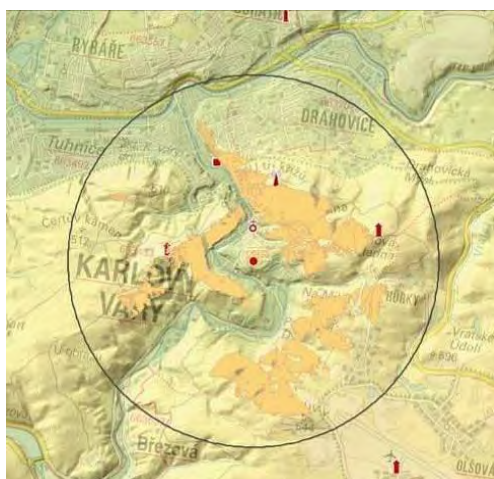
Výhled z rozhledny Diana v roce 1927

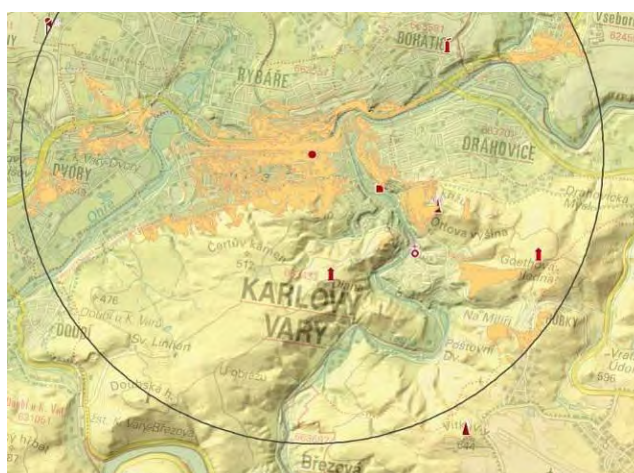
Pohled z lázeňského centra Tržiště

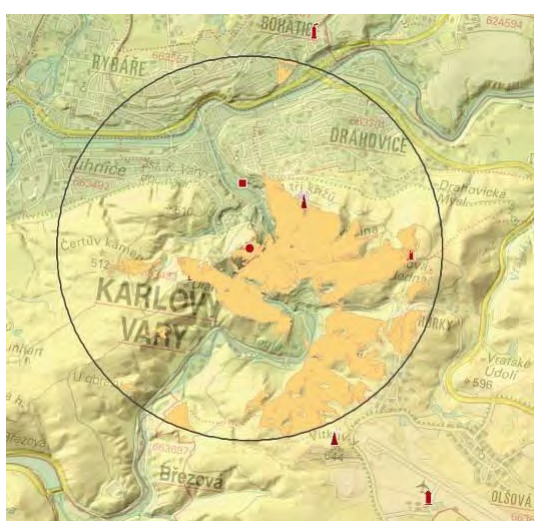
Pohled z Grandhotelu Pupp

Pohled z lázeňského sanatoria Imperial

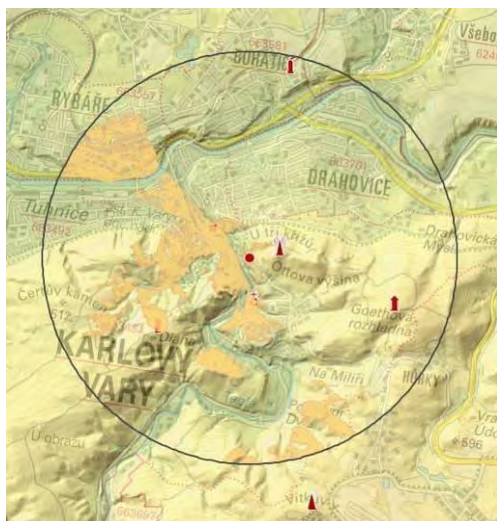
Pohled z Chebského mostu

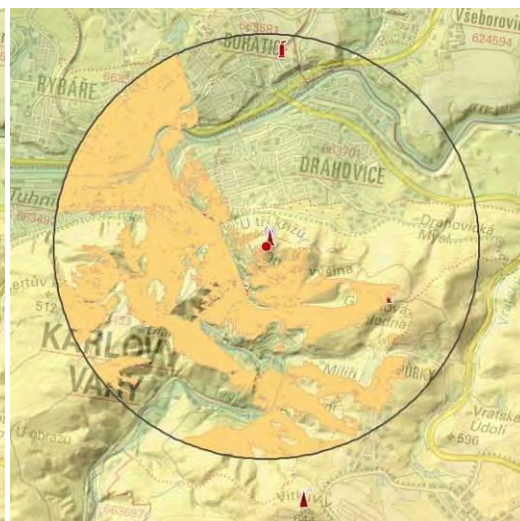
Pohled z vyhlídky Maierův glorieta

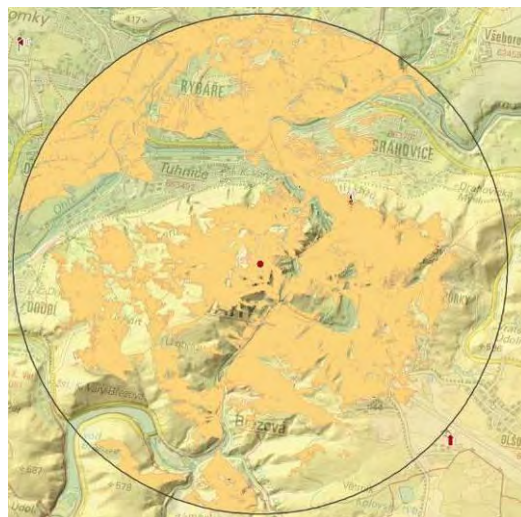
Pohled z vyhlídky Jelení skok

Pohled z ulice Na Vyhliďce

Pohled z vyhlídky Tři kříže

Panoramatický pohled z rozhledny Diana

Panoramatický pohled z rozhledny Diana

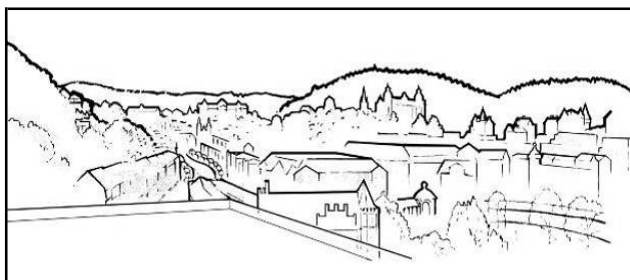

Celkový pohled na Karlovy Vary od západu z rozhledny Karla IV. v roce 1900 a 2016

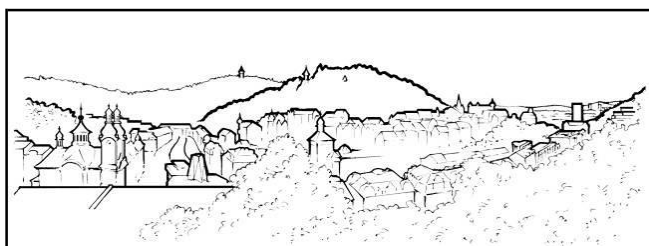
Panorama ikonických pohledů na Karlovy Vary

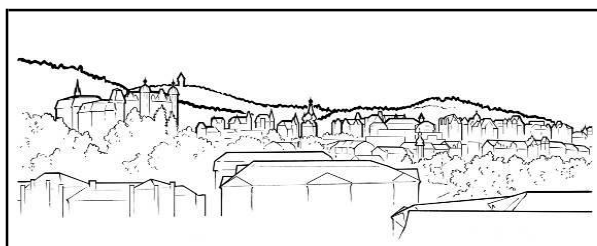
*Panorama města při pohledu z
kopce Petra Velikého na jihu*

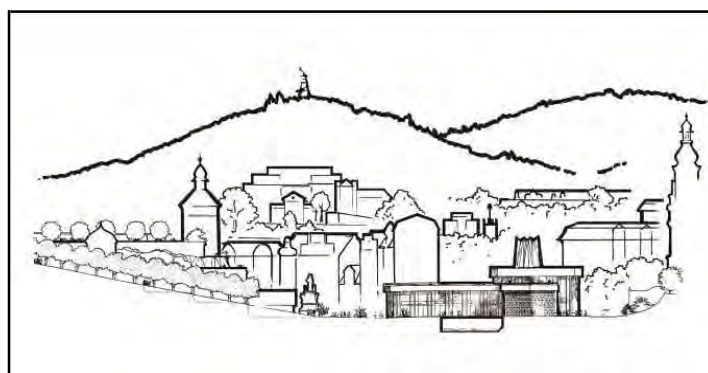
*Panorama města při pohledu z
hotelu Thermal*

*Panorama města při pohledu z
vyhlídek v sadech Jean de Carro*

*Panorama města při pohledu z
kostela sv. Ondřeje*

Panorama města při pohledu z Tržiště a Vřídla

Pohled z kopce Tři kříže

4 d Ochrana lázeňské komponenty

Ochrana hmotného historického dědictví má v České republice dlouhou tradici a národní předpisy a zásady jejich implementace jsou koordinovány s mezinárodními dokumenty. Implementace právních ustanovení definujících ochranu a zachování kulturních statků se provádí na různých úrovních, od centrálních po regionální a místní orgány.

Uplatňování zákona o státní památkové péči při ochraně území

Na celém území komponenty se v plné míře uplatňují ustanovení zákona o státní památkové péči. Týkají se statků, které byly prohlášeny národními kulturními památkami nebo kulturními památkami, i dalších nemovitostí. Ustanovení zákona obsahují soubor práv a povinností vlastníků kulturních památek, vlastníků nemovitostí, které se nacházejí na památkově chráněných územích, správních orgánů, včetně např. stavebních úřadů a profesionálních organizací pro památkovou péči. Ustanovení dále upřesňují práva a povinnosti obcí a dalších fyzických a právních subjektů a organizační struktury výkonu státní správy. Zákon rovněž obsahuje sankční ustanovení v případě nedodržení nebo porušení jednotlivých povinností a ustanovení zákona.

Podle zákona o památkové péči se odpovědnost za stav nemovitého kulturního dědictví dělí mezi vlastníky statku a orgány státní správy, jež vydávají závazná stanoviska k renovaci kulturních památek a stavebním úpravám nemovitostí, které se nacházejí na historicky chráněných územích, jež jsou pro jejich vlastníky závazná. Kromě toho, je-li to vyžadováno, mohou přímo nařídit vlastníkům kulturních památek, aby prováděli opatření na jejich ochranu.

4 e Národní a regionální legislativa a systém územního plánování

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Péče týkající se částí území s komplexem historických budov a urbanistických vztahů mezi nimi byla upravena stavebním zákonem a příslušnými prováděcími vyhláškami. Tento zákon zejména reguluje povolování staveb a jejich úprav, krajinářství a zařízení, využívání a odstraňování staveb, dohled a zvláštní pravomoci stavebních úřadů. Plnění cílů územního plánování je spojeno s kompetencemi orgánu památkové péče, který se přímo účastní projednávání územního plánu a nadřazené plánovací dokumentace (viz níže).

Na území komponenty jsou rovněž uplatňovány další právní předpisy a koncepce národního a nadregionálního charakteru, programy a strategické materiály, které stanoví priority a směry rozvoje města a jeho územního obvodu (viz níže).

Strategický plán trvale udržitelného rozvoje města Karlovy Vary – KV strategie (SPURM) (Regou partner, s.r.o., Prosecká 412/74, Praha 9)

Toto je klíčový dokument strategického rozvoje města Karlovy Vary pro období 2014–2020, který schválilo zastupitelstvo Karlových Varů, vyhláška č. ZM/270/9/14 ze dne 9. 9. 2014. Představuje celý soubor standardních kroků a kontrolních nástrojů pro rozvoj města a

zpracovává je až po konkrétní projekty a programy. Jedna část situační analýzy, formulace vize rozvoje, cíle rozvoje, vhodné strategie a ustanovení také pro sféru lázeňství. Strategický plán byl sestaven s využitím širokého konsenzu občanů, neziskových organizací, společenských organizací, podnikatelských subjektů a dalších institucí fungujících ve městě. Stal se tedy univerzálním dokumentem, který zavazuje všechny veřejné subjekty fungující ve městě. Jeho obsah je spojen s Management Plánem komponenty sériového statku.

Integrovaný plán rozvoje území Karlovy Vary (IPRÚ) 2014–2020

(PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, spol. s r. o., doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D., a kol.)

Integrovaný plán rozvoje území Karlovy Vary, schválený zastupitelstvem, vyhláška č. ZM/434/12/15 ze dne 22. 12. 2015, je sbírkou událostí, které jsou propojeny obsahem a časem. Jednou z priorit je rozvoj lázeňství a památkové péče. Se záměrem posílit atraktivnost místního prostředí je důraz kladen na zachování hodnot kulturního a historického dědictví lázeňského regionu prostřednictvím renovace a rekonstrukce významných kulturních a historických památek. Dále se zabývá zabezpečením lázeňské infrastruktury s cílem posílit ochranu, za současného přístupu a využívání kulturního dědictví pro rozvoj kraje.

Další nástroje a koncepce péče o komponenty

Koncepce památkové péče Karlovarského kraje

Kulturní koncepce Karlovarského kraje pro období 2013–2020

Koncepce cestovního ruchu v Karlovarském kraji

4 f Místní ochrana a statuty

Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon)

Kromě ochrany památek se na území komponenty vztahuje ochrana podle lázeňského zákona č. 164/2001 Sb. (viz kapitola 5.c.2). Na ochranu přírodních zdrojů a jejich okolí před možnými nebezpečími byly zřízeny ochranné zóny I. a II. stupně. Ochrana přírodních léčivých zdrojů a lázní je v gesci Ministerstva zdravotnictví, které pro tento účel zřídilo specializovaný odbor, Český inspektorát lázní, což velmi dobře doplňuje zájmy státní památkové péče. Lázeňský zákon definuje podmínky pro vyhledávání, ochranu, využívání a další rozvoj přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázní a lázeňských míst. Zákon také garantuje, že dohled nad využíváním a ochranou zdrojů bude provádět pouze balneotechnik, který je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti vydaného podle tohoto zákona.

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 423/2001 Sb., kterou se stanoví způsob a rozsah hodnocení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a další podrobnosti jejich využívání, požadavky na životní prostředí a vybavení přírodních léčebných lázní a náležitosti odborného posudku o využitelnosti přírodních léčivých zdrojů a klimatických podmínek k léčebným účelům, přírodní minerální vody k výrobě přírodních minerálních vod a o stavu životního prostředí přírodních léčebných lázní (vyhláška o zdrojích a lázních)

Vyhláška specifikuje podmínky pro vyhledávání, ochranu, využívání a další rozvoj přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázní a lázeňských míst.

Podle § 8 musí území do vzdálenosti 4 až 8 km kolem přírodních léčebných lázní (lázeňská krajina) poskytovat podmínky pro terénní léčbu, případně jinou řízenou fyzickou zátěž.

Podle § 11 jsou vedle zdravotnických zařízení součástí přírodních léčebných lázní poskytujících lázeňskou péči zejména zařízení sloužící k léčebnému využití přírodních léčivých zdrojů, zařízení sloužící pro ubytování a stravování a zařízení pro využívání volného času.

Nařízení vlády č. 321/2012 Sb., o stanovení lázeňského místa Karlovy Vary a Statutu lázeňského místa Karlovy Vary

Tímto nařízením vstoupil dne 1. ledna 2013 v platnost nový statut lázeňského místa a byl schválen pro město Karlovy Vary. Výrazně pomáhá při zachování kvality lázeňského prostředí, včetně léčivých zdrojů. Na ochranu lázeňského režimu a lázeňského prostředí bylo nově definováno vnitřní a vnější území lázeňského místa. Pro vnitřní území lázeňského místa platí přísnější omezení spojená s výstavbou a rozvojem a vyšší požadavky na vzhled, uspořádání a vybavení veřejných prostor a veřejné zeleně.

Vnitřní lázeňské území bylo rozšířeno k projekčnímu horizontu řeky Teplá. Není možné dovolit negativní vliv na životní prostředí, narušení lázeňského režimu a poškození stávajících hodnot území. Kromě jiného je zakázáno provádět výstavbu, která by mohla poškodit prostředí území nebo zvyšovat dopravní zátěž. Je nepřijatelné snižovat výměru zeleně a nepevných ploch.

Karlovy Vary, Císařské lázně

Karlovy Vary, Kurhaus

Karlovy Vary, Mlýnská kolonáda

5 Správa Karlových Varů jako lázní

5 a Orgány a postup

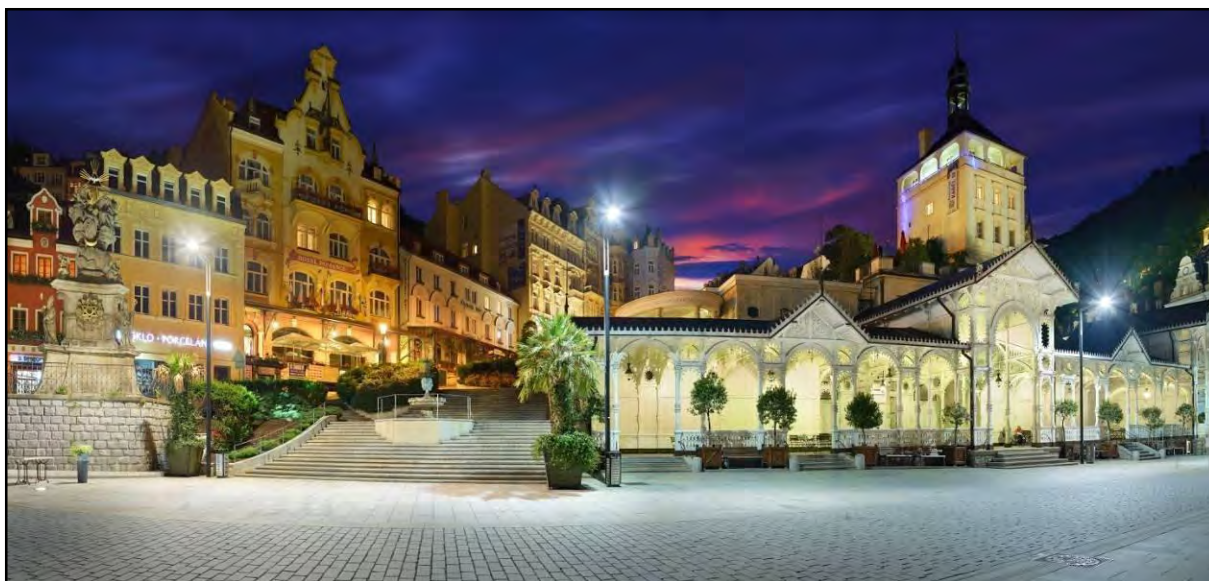
V každé ze tří českých komponent sériového statku a během přípravy nominační dokumentace byl sestaven jeden tým, který se aktivně věnoval přípravě Management Plánu. Tento tým tvoří zástupci místních orgánů (městských, regionálních) jednotlivých komponent, zástupci odborné organizace památkové péče (Národní památkový ústav) a ochrany přírodních minerálních zdrojů.

Pokud bude nominace úspěšná, bude na národní úrovni zřízena Rada světového dědictví, která bude v této práci pokračovat. Jejími členy budou zástupci Ministerstva kultury ČR, obcí a regionů, na jejichž území se komponenta sériového statku nachází, specialisté z vědeckých a odborných pracovišť a z orgánů veřejné správy (zejména památkové péče, územního plánování, ochrany přírodních léčivých zdrojů a ochrany krajiny). Obsahem direktivní koncepce bude plán rozvoje statku světového dědictví za současné ochrany hodnot, které tvoří světové dědictví. Speciálním garantem bude odborná organizace památkové péče.

Rada světového dědictví bude zřízena na národní úrovni. Členy jsou:

- Ministerstvo kultury ČR
- Statutární město Karlovy Vary (obec)
- Karlovarský kraj
- Dobrovolný svazek obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY
- Národní památkový ústav
- Specialisté z vědeckých a odborných pracovišť a z orgánů veřejné správy (zejména památkové péče, územního plánování, ochrany přírodních léčivých zdrojů a ochrany krajiny)

Obsahem direktivní koncepce bude plán rozvoje statku světového dědictví za současné ochrany hodnot, které tvoří světové dědictví. Specializovaným garantem bude odborná organizace památkové péče.

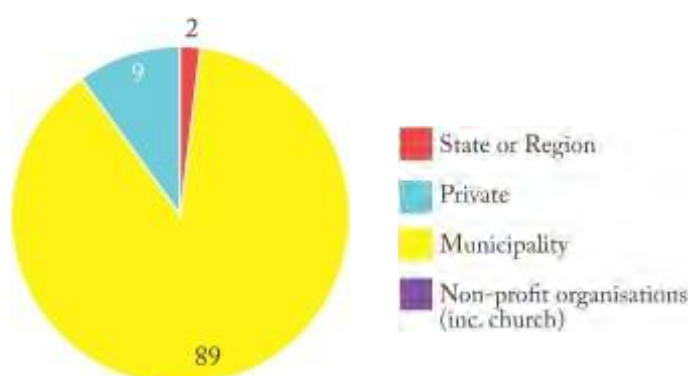

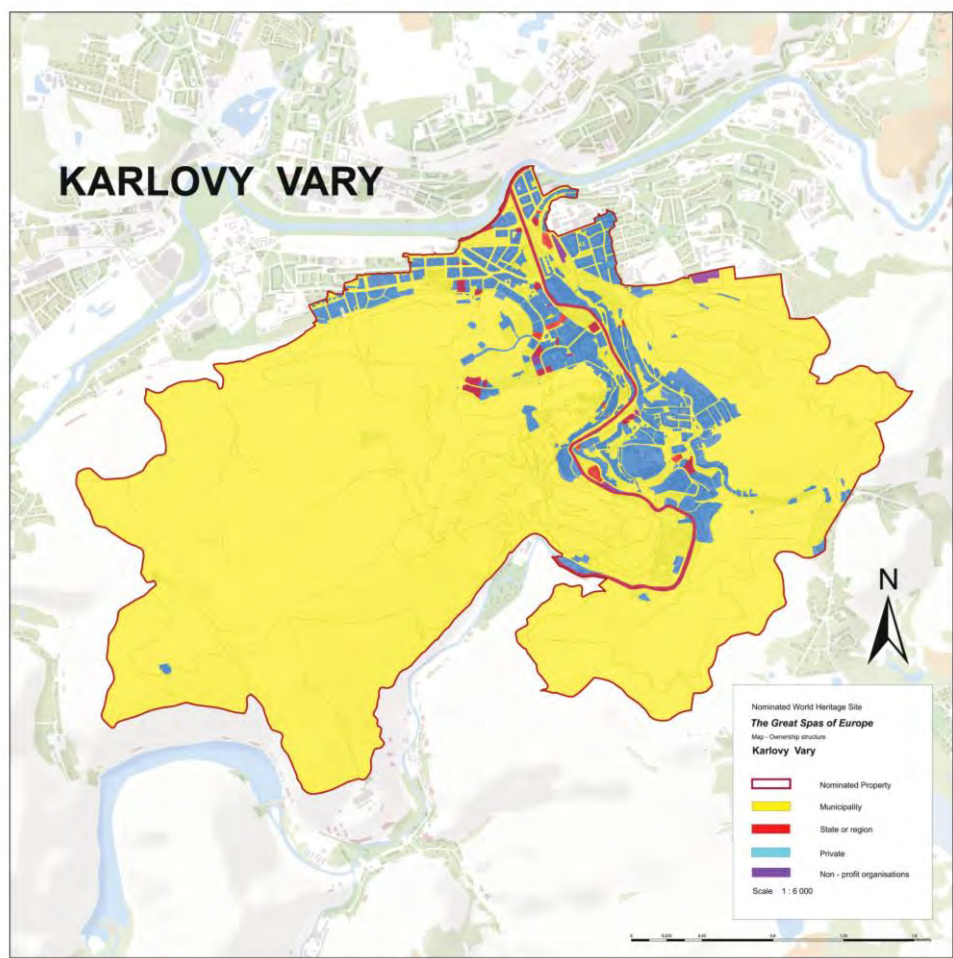
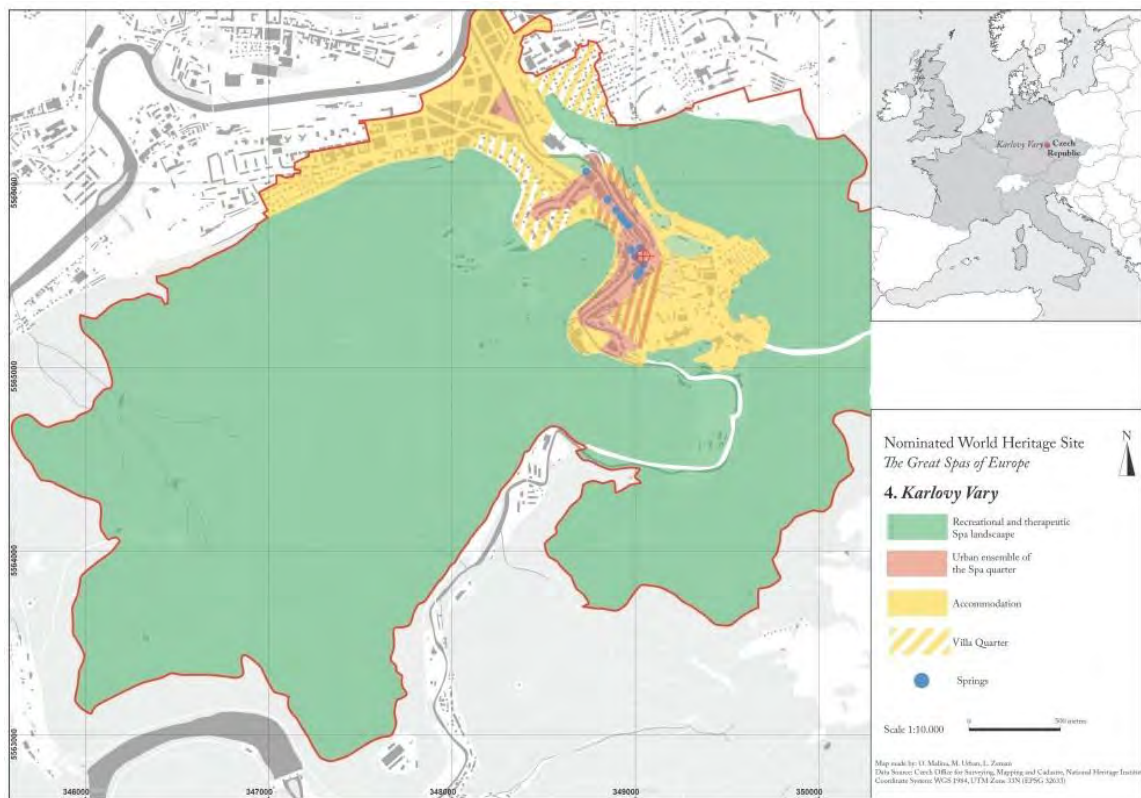
5 b Vlastnictví

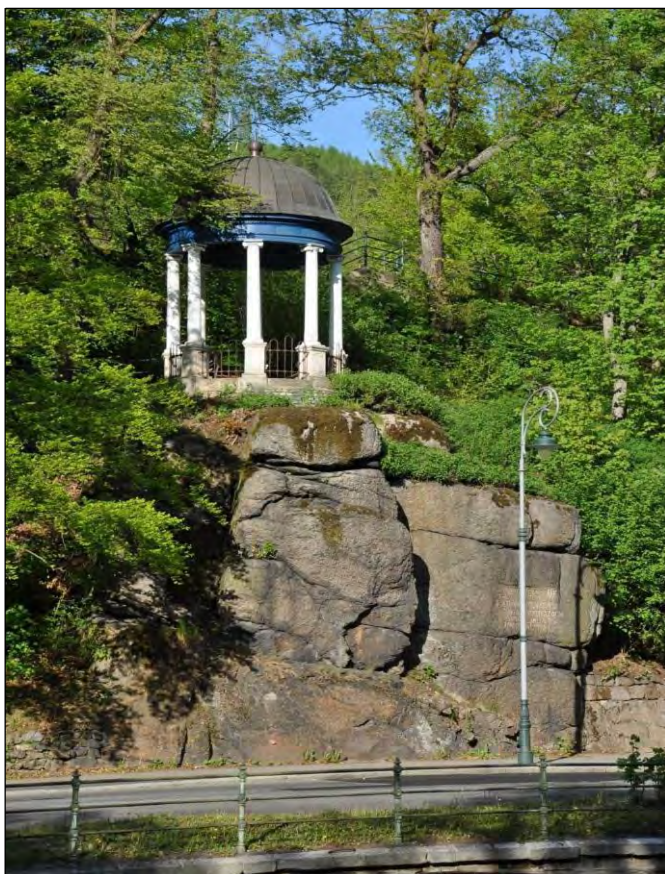
Největším vlastníkem půdy je statutární město Karlovy Vary, které vlastní asi 60 procent půdy na území komponenty, včetně lesů města, které jsou spravovány městskou příspěvkovou organizací: Lázeňské lesy. Přibližně jedna třetina půdy je ve vlastnictví soukromých osob, menší část vlastní Karlovarský kraj a stát (viz mapa).

Přírodní léčivé zdroje jsou stále ve vlastnictví státu. Pro jejich správu, využití, ochranu, údržbu a měření zřídilo město Karlovy Vary Správu přírodních léčivých zdrojů a kolonád (SPLZaK), která pokračuje v tradici dřívějšího Pramenného úřadu.

Pod správou SPLZaK jsou 4 kolonády (Vřídelní, Mlýnská, Tržní, Sadová kolonáda) a další místa vývěru pramenů (například Pavilon Sadového pramene, pramen Štěpánka nebo Železnatý pramen). SPLZaK je jediným distributorem termální vody, kterou také distribuuje soukromým subjektům a zákazníkům. Zámecká kolonáda byla pronajata akciové společnosti EDEN GROUP a přeměněna v balneologické centrum Zámecké lázně.

Karlovy Vary, Dorotín altán

5 c Klíčové zainteresované subjekty

Členy jsou:

- **ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY** je zastřešující pojem používaný k popisu podílníků na správě lokality světového dědictví. Je zde zřejmý přesah s vlastníky popsány výše, kteří jsou také zainteresovanými subjekty, ale jde o orgány jako vládní orgány, které nevlastní, ale mají vliv a jsou přímo zapojeny do správy.
- **ICOMOS CZ**
Český národní komitét ICOMOS provádí výzkum památek, sídel a krajiny na národní a mezinárodní úrovni a vydává odborná hodnocení pro jejich ochranu a péči.
- **Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Loket**
- **Muzeum Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje**
- **SPLZaK / Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád**
- **CHKO Slavkovský les**
- **Lázeňské lesy Karlovy Vary**
- **Galerie umění Karlovy Vary**
- **Infocentrum města Karlovy Vary**

5 d Zdroje a financování

Financování renovací a údržby kulturních památek v České republice je především povinností vlastníka památky. Nemovitostí nacházející se na území komponenty Karlovy Vary a její nárazníkové zóny jsou převážně ve vlastnictví státu, města nebo soukromých subjektů. Proto jsou zdroji financování veřejné rozpočty nebo soukromé zdroje. Rovněž je možné získat finanční podporu na obnovu kulturních památek z různých programů financování, jako jsou programy EU a dotační tituly na státní a regionální (kraj nebo obec) úrovni nebo programy firem a neziskových organizací. Aktivním členem při získávání grantů zůstává vlastník, jemuž pomáhají orgány státní správy a Státní památkový ústav.

Mezinárodní úroveň

- **Strukturální fondy EU pro období 2014–2020**
Během programového období 2014–2020 je důležitým základem různých oblastí obnovy a rozvoje v České republice podpora z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Pro městskou památkovou zónu Karlovy Vary by mohly být zvažovány následující fondy:
- **ERDF (Evropský fond pro regionální rozvoj)** se zaměřuje hlavně na podporu produktivních investic zejména pro malé a střední podniky, na stavební infrastrukturu pro základní služby pro občany a podnikatele, investice do výzkumu a vývoje, na zabezpečení vnitřního regionálního potenciálu a vytváření sítě, spolupráce a výměnu zkušeností.
- **ESF (Evropský sociální fond)**, jehož cílem je podporovat vysokou míru zaměstnanosti a kvalitních pracovních míst, pracovní mobilitu, vyšší úroveň vzdělávání a odborné přípravy, rovnost pohlaví, rovné příležitosti a nediskriminaci a také podporovat sociální integraci a bojovat proti chudobě.
- **CF (Kohezní fond)** se zaměřuje na investice do infrastruktury v oblastech životního prostředí, dopravní infrastruktury evropského významu a účinného využívání energie.

Národní úroveň

Dotace a financování Ministerstvem kultury ČR

Podle čl. 16 odst. 2 zákona o státní památkové péči může v případě mimořádného společenského zájmu na zachování kulturní památky příspěvek na obnovu kulturní památky poskytnout ze státního rozpočtu Ministerstvo kultury (například se jedná o jedinečnou kulturní památku svého typu, pokud je kulturní památka v dezolátním stavu, který nezavinil její vlastník, nebo pokud je kulturní památka vložena do jednoho ze specializovaných financovaných programů Ministerstva kultury). V současnosti existuje několik specializovaných programů pro obnovu různých typů kulturních památek a památkových území. Níže lze nalézt pouze základní informace, podrobné informace najdete na webových stránkách Ministerstva kultury: <https://www.mkcr.cz/dotacni-programy-237.html>. Mezi nejdůležitější a z hlediska míry podpory největší projekty podporované finančními programy Ministerstva kultury patří celková obnova Městského divadla (1993–1999), obnova Sadové kolonády (2000–2002), Mlýnské kolonády, včetně Zítkova pavilonu a sousedních Skalníkových zahrad (2000–2015), Becherovy vily (2006–2011) a obnova střešní krytiny na Císařských lázních v Karlových Varech.

Karlovy Vary, Mlýnská kolonáda

Karlovy Vary, Sadová kolonáda

Program záchrany architektonického dědictví

Příspěvky na obnovu kulturních památek, které jsou nejcennější součástí architektonického dědictví, konkrétně na práce směřující k záchraně kulturní památky nebo k záchraně těch jejích částí, jež tvoří podstatu kulturní památky.

Havarijní program

Z tohoto programu poskytuje Ministerstvo kultury příspěvky na zajištění nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek, zejména na odstranění havarijního stavu střech a nosných konstrukcí staveb.

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

V tomto programu jsou poskytovány příspěvky na obnovu kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech historických měst prohlášených za památkové rezervace nebo památkové zóny. Finanční příspěvky mohou být z tohoto programu poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí (společně s vlastníkem) na obnově kulturní památky.

Program restaurování movitých kulturních památek

Z tohoto programu jsou poskytovány příspěvky na obnovu (restaurování) movitých kulturních památek, zejména významných děl výtvarných umění nebo uměleckořemeslných prací umístěných v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně vzdělávací nebo náboženské účely (například obrazy a sochy v kostelech).

Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Finanční prostředky v programu jsou určeny na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny, nejsou národními kulturními památkami a nejsou ve vlastnictví státu.

Program Podpora pro památky UNESCO

Finanční prostředky lze čerpat na tvorbu management plánů, vědeckovýzkumné aktivity a prezentace, propagaci a edukaci statků UNESCO. Účelem programu je nejen podporovat všestranný rozvoj památek zapsaných na Seznam světového dědictví, které se nacházejí na území ČR, ale také podporovat nominované statky, které jsou uvedeny na předběžném seznamu statků v České republice, což se týká rovněž města Karlovy Vary.

Program Kulturní aktivity v památkové péči

Umožňuje finančně podporovat veřejně prospěšné projekty předložené spolky, popř. dalšími subjekty, jejichž činnost napomáhá k ochraně nemovitého i movitého památkového fondu v ČR a k nejširší popularizaci péče o něj.

Program podpory záchranných archeologických výzkumů

Byl založen společným ustanovením Ministerstva kultury a Ministerstva financí jako jeden z nástrojů pro provádění mezinárodních závazků České republiky podle Úmluvy o ochraně evropského archeologického dědictví, který podporuje záchranu archeologických výzkumů prováděných příslušnými organizacemi.

Krajská úroveň

Regionální operační program NUTS II Severozápad

Program je určen pro region soudržnosti tvořený Karlovarským a Ústeckým krajem. Globálním cílem je zvýšit atraktivnost kraje pro investice, podnikání a život občanů. Financování vyplývá z regionálních operačních programů EU v konvergenčním cíli:

- Regenerace a rozvoj měst
- Integrovaná podpora místního rozvoje
- Dostupnost regionu a dopravy
- Udržitelný rozvoj cestovního ruchu
- Technická pomoc

Financování z rozpočtu Karlovarského kraje

Příspěvky jsou poskytovány na obnovu kulturních památek a historicky cenných budov na území Karlovarského kraje, včetně příspěvků na fázi schematického návrhu a přípravu projektové dokumentace pro obnovu kulturních památek (například vypracování stavebního a historického průzkumu). Bližší informace jsou k dispozici na webových stránkách Karlovarského kraje.

Podpora kulturních aktivit schvalovaná přímo z rozpočtu Karlovarského kraje

Příspěvky schvalované přímo z krajského rozpočtu jsou určeny pro fungování Karlovarského městského divadla a pravidelných kulturních akcí, které mají nadnárodní význam a dlouhodobou tradici:

- Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary (od roku 2000)
- Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka (od roku 2000)
- Jazzový festival Karlovy Vary (od roku 2000)
- Tourfilm (od roku 2000)

Kromě toho je podpora také zaměřena na činnosti v cestovním ruchu a ochranu životního prostředí.

Tržní kolonáda

Místní úroveň

Integrovaný plán rozvoje území Karlovy Vary

Existují tři sféry priorit pro čerpání grantů, které se také týkají nominovaného statku v Karlových Varech: Atraktivní prostředí z hlediska konkurenceschopnosti a udržitelnosti. Revitalizace a ochrana přírodního a historicko-kulturního charakteru prostředí, zajištění a obnova hmotného kulturního dědictví, historických budov, lázeňských kolonád a lázeňské infrastruktury.

Podpora aktivit v oblasti balneologie a životního prostředí

Město Karlovy Vary pravidelně zařazuje do rozpočtu investiční a neinvestiční dotace pro financované instituce a další lázeňské subjekty:

- Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád, která spravuje 4 kolonády a další území povodí pramenů a vytváří aktivity v oblasti lázeňství.
- Správa lázeňských parků (spravuje a udržuje veřejnou zeleň, parky, hřbitovy).
- Lázeňské lesy Karlovy Vary (spravuje a udržuje lesy v sousední krajině, udržuje a opravuje stezky a zařízení, včetně ochrany a obnovy altánů, křížů, pamětních desek nebo obelisků).

Program podpory kultury ve městě Karlovy Vary

Statutární město Karlovy Vary finančně podporuje celou řadu kulturních akcí ve městě. Kromě kulturních akcí nadnárodního významu uvedených výše sem patří například podpora městských kulturních organizací (divadlo, orchestr, galerie), podpora dalších kulturních akcí (soutěž Karlovarský hlas, cestovatelský festival Caminos, pořádání koncertů, přednášek, seminářů, výstav atd.), podpora aktivit místních kulturních spolků a také vlastní kulturní akce (například zahájení lázeňské sezony, Dny evropského kulturního dědictví, kulturní vzdělávání dětí a mládeže).

5 e Komunikační systém, účast veřejnosti a zapojení zainteresovaných subjektů

Během přípravy nominační dokumentace byl sestaven jeden tým, který se aktivně věnoval přípravě Management Plánu. Tento tým tvoří zástupci místních orgánů (městských, regionálních) jednotlivých komponent, zástupci odborné organizace památkové péče (Národní památkový ústav) a ochrany přírodních minerálních zdrojů.

Efektivní řízení tří českých komponent sériového nadnárodního statku bude od data zápisu zajišťovat na regionální a místní úrovni dobrovolný svazek obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY. Jako koordinační centrum bude společně s dobrovolným svazkem obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY zřízena řídicí skupina; z jejích členů bude jmenován koordinátor, jehož úkolem bude koordinace správy tří českých komponent a jenž bude pověřen dohledem nad plněním a aktualizací Management Plánu. Pro správu a monitorování bude zřízena kancelář tvořená třemi členy – koordinátor, sekretářka a výkonný pracovník.

Management Plán je navržen jako otevřený dokument, který bude pravidelně aktualizován a doplňován za podpory příslušných zástupců různých sfér, odborné a zájmové veřejnosti (včetně neziskových organizací). V rámci skupiny bude jmenován site manager, manažer komponenty sériového statku. Jmenování site managera. Na místní úrovni správy bude zřízena pracovní terénní skupina, jež bude tvořena stálým týmem poradců a týmem externích konzultantů, kteří budou přímo v terénu sledovat dodržování úmluv o ochraně a rozvoji komponenty podle všech účinných právních předpisů.

5 f Analýza/popis aktuálního režimu managementu

Od roku 2012, kdy byl založen dobrovolný svazek obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY, na jejichž území se nacházejí nominované komponenty, zasedají jednotliví zástupci měst ve správní radě a dozorčí radě. V roce 2017 byla radou Karlovarského kraje založena pětičlenná Rada pro UNESCO s cílem dohlížet na přípravu národní nominační dokumentace a Management Plánu.

5 g Řízení rizik

Environmentální tlaky

Odpovědné orgány území města Karlovy Vary (místní a státní) věnují pozornost ochraně krajiny, jejích aspektů a typických prvků, jmenovitě zachování a integrity přírodních léčivých zdrojů. Ochranu životního prostředí v Karlových Varech, ochranu přírody a krajiny, ochranu ovzduší nebo odpadové hospodářství zajišťuje Odbor životního prostředí Magistrátu města Karlovy Vary. Celkově má město velmi příznivé urbanistické požadavky a podmínky pro ochranu přírodních hodnot území, kvality krajiny a jednotlivých součástí prostředí.

Revitalizace vnitřní a vnější lázeňské krajiny, prováděná už déle než 20 let v rámci česko-bavorské přeshraniční spolupráce, má za cíl zabránit nevhodným tlakům na životní prostředí. Provádějí se také pasivní opatření na ochranu ovzduší, jako je údržba zeleně a lesnická opatření, vysazování stromů, keřů, trvalek a jednoletých rostlin, alejí a parkových stezek.

Velká péče je věnována ochraně přírodních léčivých zdrojů a udržování vhodné správy památkových zón. Jedním z možných rizik je eroze (a koroze), jež ovlivňují výkon karlovarských horkých pramenů v městském lázeňském území (historické výrony do řeky Teplá a divoké prameny ve sklepech domů). Výrony termální vody mohou přímo ohrozit stabilitu budov nebo narušit termální desku a poškodit oblast vývěru pramene. Aby se eliminovala tato rizika, je nezbytné získat závazná stanoviska podle zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích (lázeňský zákon), od Českého inspektorátu lázní a pramenů, pokud se provádějí zásahy do terénu nebo povolují stavby v chráněných zónách přírodních léčivých zdrojů.

Riziko těžby surovin (uhlí a kaolinu) je v současnosti eliminováno. Těžba se rozvíjela od raného středověku až do 19. století v severní části města za řekou Ohří, ale mimo komponenty. Ochrana přírodních léčivých zdrojů při těžbě uhlí má počátky v roce 1761.

Na celkové zlepšení stavu ovzduší má negativní vliv zvýšený automobilový provoz a morfologie terénu, kde se nachází město. Vybudováním průtahu za řekou Ohří v roce 2007 se zmírnil nepříznivý stav ovzduší v důsledku spalín, protože se zvýšila plynulost dopravy. Město vnímá čistotu vzduchu bez výfukových plynů jako své krédo a snaží se zcela vytlačit dopravu z lázeňského území.

Riziko povodní a přijatá ochranná opatření

Riziko povodní na území komponenty je poměrně malé; město je účinně chráněno systémem vodních děl. Vodní dílo Březová a vodní dílo Stanovice v podstatě regulují průtoky řeky Teplá a eliminují zvedání řeky přímo ve středu lázní, a tím riziko poškození území povodněmi. Výše umístěné části území komponenty jsou zcela mimo ohrožení povodněmi.

Riziko požáru a protipožární opatření

Město je chráněno proti požárům požárními předpisy a požární ochranou. Správními orgány pro požární ochranu jsou Ministerstvo vnitra ČR a Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje. Úkoly státní správy jsou plněny na základě přenesených pravomocí také městskými orgány. Rada Karlovarského kraje vydává požární poplachový plán kraje a stanoví podmínky pro

zabezpečení celkového pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, vodními zdroji pro hašení požárů a zajišťování požární ochrany v budovách zvláštního významu. Organizace a pravidla požární ochrany upravuje Požární řád schválený statutárním městem Karlovy Vary v roce 2011.

Seizmická činnost v kraji

Karlovarský kraj má, v porovnání s ostatními kraji České republiky, specifikum trvalé střední seizmické činnosti zemské kůry, která se mimo jiné projevuje sporadickým výskytem slabých zemětřesení (do stupně intenzity 5 na Richterově stupnici). Výskyt zemětřesení v celé České republice monitoruje Geofyzikální ústav Akademie věd České republiky. Na základě výsledků stávajících měření i historických dat můžeme prohlásit, že riziko nebezpečí na území komponenty je téměř nulové.

Další možné rizikové faktory – letecká doprava

V blízkosti Karlových Varů se nachází mezinárodní letiště Olšová Vrata. Pracovní heliport Karlovy Vary – Dvory slouží pro potřeby letecké záchranné služby a výjimečně pro jiné součásti integrovaného záchranného systému. V městské části Hory u Karlových Varů se dále nachází letiště pro rekreační létání. Opatření pro nebezpečí plynoucí z letecké dopravy jsou řešena v rámci havarijního plánu Karlovarského kraje a obcí s rozšířenou pravomocí kolem Karlových Varů.

Odpovědná návštěvnost na místech světového dědictví

V souvislosti s nominací Karlových Varů na zápis do Seznamu světového dědictví lze očekávat zejména zvýšení cestovního ruchu. Vzhledem k současným bohatým zkušenostem a rozvinuté infrastruktuře je město Karlovy Vary velmi dobře připraveno na příliv turistů, lázeňských hostů a wellness aktivit. Existuje zde více než 90 ubytovacích zařízení lázeňského (lázeňské hotely) a hotelového typu (hotely, penziony), kde je k dispozici více než 10 000 lůžek. Navzdory skutečnosti, že během několika posledních let vzrůstá zájem o ubytování vyšší kategorie, je kapacita ubytovacích zařízení uspokojivá a na vhodné úrovni.

Č.	Popis hrozby:	Stupnice hrozby; velká 1 až malá 6					
		1	2	3	4	5	6
1	Budovy a výstavba				X		
2	Dopravní infrastruktura					X	
3	Infrastruktura služeb					X	
4	Znečištění						X
5	Využívání/změny biologických zdrojů						X
6	Dobývání materiálních zdrojů						X
7	Místní podmínky ovlivňující fyzické struktury						X
8	Sociální/kulturní využívání dědictví					X	
9	Další lidské činnosti					X	
10	Změna klimatu a extrémní povětrnostní podmínky						X
11	Náhlé ekologické nebo geologické události						X
12	Invazní/nepůvodní druhy nebo přemnožené druhy						X
13	Správní a institucionální faktory				X		

Tabulka posouzení rizik byla využita k identifikaci mezer a ke kontrole toho, že byla zavedena nezbytná opatření na ochranu výjimečné světové hodnoty.

5 h Stav statku

Všechny rozvojové činnosti v rámci komponent jsou regulovány předpisy o památkové péči a dalšími předpisy, jmenovitě zákonem o státní památkové péči a zákonem č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, a podléhají dohledu ze strany příslušných orgánů. Podle vyhlášky Ministerstva kultury č. 476/1992, týkající se prohlášení území historického jádra Karlových Varů za památkovou zónu, má památková zóna Karlovy Vary zvýšenou ochranu historického městského komplexu a dokladů lidské činnosti.

Už v roce 1992 bylo lázeňské centrum Karlových Varů prohlášeno za městskou památkovou zónu. V roce 2017 byla společná ochrana dále rozšířena, aby zahrnovala také přilehlou lázeňskou krajinu, tj. celé území komponenty (nařízení vlády České republiky 2017), a toto bylo prohlášeno za městskou památkovou rezervaci. Zřízení památkové zóny přírodních léčivých zdrojů brání v jejich poškození nebo případné kontaminaci.

Přísnou definici budování nových staveb na dosud nezastavěných parcelách stanoví urbanistická studie města pro prostorovou regulaci historického jádra města Karlovy Vary. Budování staveb narušujících historickou strukturu zastavěného území v lázeňské rezervaci brání statut lázeňského místa Karlovy Vary. Regulační podmínky pro výstavbu na území s vyššími požadavky na výstavbu (část městské památkové rezervace) určuje orgán územního plánování v souladu s prohlášením orgánu památkové péče. Vývoj a rozvoj města určuje integrovaný plán rozvoje Karlových Varů, Plán ochrany MPR Karlovy Vary a Program regenerace MPR Karlovy Vary.

Déle než dvacet let probíhá postupná revitalizace. V letech 1993–2003 byly opraveny desítky budov. Povrchy na lesních promenádách jsou udržovány v přírodním stavu, byly obnoveny výhledy a vyhlídky na město i jednotlivé uzlové body v krajině.

Č.	Prvek	Stav zachování	Poznámka
5.1	Prameny		
5.1.1	Vřídlo	Dobry/špatný	Byla připravena obnova Vřídelní kolonády, vývěr Vřídla byl dočasně přemístěn před kolonádu, je v dobrém stavu.
5.1.2	Karla IV.	Dobry	Restaurován v letech 2017–2018
5.1.3	Horní zámecký	Dobry	Restaurován v letech 2000–2001
5.1.4	Dolní zámecký	Dobry	Restaurován v letech 2017–2018
5.1.5	Tržní	Dobry	Restaurován v letech 2017–2018
5.1.6	Sadový	Dobry	
5.1.7	Mlýnský	Dobry	Restaurován v letech 2001–2002
5.1.8	Rusalka	Dobry	Restaurován v letech 2001–2002
5.1.9	Libuše	Dobry	Restaurován v letech 2001–2002
5.1.10	Knížete Václava	Dobry	Restaurován v letech 2001–2002
5.1.11	Skalní	Dobry	Restaurován v letech 2001–2002
5.1.12	Svobody	Dobry	
5.1.13	Dorotka	Dobry	
5.1.14	Hadí	Dobry	Restaurován v letech 2000–2002
5.1.15	Železnatý	Dobry	
5.2	Městský soubor lázeňské čtvrti		
5.2.1	Soubory budov spojených s „léčivými“ vodami		
5.2.1.1	Císařské lázně (Lázně I)	Špatný	Provoz byl zrušen v roce 1989. V současnosti se plánuje komplexní obnova.
5.2.1.2	Lázně III (Kurhaus)	Střední	Po požáru v roce 2002 byly částečně opraveny v roce 2004, interiér Dvořákova koncertního sálu byl renovován.
5.2.1.3	Vojenský lázeňský ústav	Dobry	
5.2.1.4	Alžbětiny lázně (Lázně V)	Špatný	Byla připravena obnova budovy.
5.2.1.5	Pavilon Svobody	Dobry	
5.2.1.6	Mlýnská kolonáda	Dobry	

5.2.1.7	Tržní kolonáda	Dobrý	
5.2.1.8	Sadová kolonáda	Dobrý	
5.2.1.9	Zámecká kolonáda	Dobrý	
5.2.10.	Vřídelní kolonáda	Špatný	Byla připravena obnova budovy. Suterén Vřídla byl opraven a otevřen veřejnosti.
5.2.2	Budovy pro zábavu a radovánky		
5.2.2.1	Městské divadlo	Dobrý	Roku 2019 byla restaurována střecha.
5.2.2.2	Galerie umění	Dobrý	
5.2.2.3	Slavnostní sál v Grandhotelu Pupp	Dobrý	
5.2.2.4	Poštovní sál	Špatný	Byla připravena obnova budovy.
5.2.2.5	Hotel Ambassador – Národní dům	Dobrý	
5.2.3	Ubytování		
5.2.3.1	Dům Petr (U zlatého vola)	Dobrý	
5.2.3.2	Lázeňský dům Maltézský kříž	Dobrý	
5.2.3.3	Dům Mattoni Trinkhalle	Dobrý	
5.2.3.4	Dům Zawojski	Dobrý	
5.2.3.5	Dům U tří mouřenínů	Dobrý	
5.2.3.6	Lázeňský dům a kavárna Elefant	Dobrý	
5.2.3.7	Grandhotel Pupp	Dobrý	
5.2.3.8	Hotel a sanatorium Imperial	Dobrý	
5.2.3.9	Hotel a sanatorium Bristol Palace	Dobrý	
5.2.3.10	Vila Lützow	Dobrý	
5.2.3.11	Vila Artemis (Villa Stainl)	Dobrý	
5.2.3.12	Vila Chopin (Villa Schäffler)	Dobrý	
5.2.3.13	Vila Becher	Dobrý	
5.2.3.14	Sanatorium Trocnov	Dobrý	
5.2.4	Církevní stavby: kostely a hřbitovy		
5.2.4.1	Děkaný chrám sv. Máří Magdalény	Dobrý	

5.2.4.2	Kostel sv. Ondřeje	Dobrý	
5.2.4.3	Evangelický kostel	Dobrý	
5.2.4.4	Anglikánský kostel sv. Lukáše	Střední	Byl opraven a v roce 2014 znovu otevřen pro veřejnost, v interiéru je otevřená trvalá expozice.
5.2.4.5	Pravoslavný kostel s farou	Dobrý	
5.2.4.6	Katolický, protestantský a židovský hřbitov	Dobrý	
5.3.	Zelené prostředí „terapeutické a rekreační lázeňské krajiny“		
5.3.1	Chrámek Dorothey Kuronské	Střední	
5.3.2	Chrámek lorda Findlatera	Dobrý	
5.3.3	Maierův gloriét	Dobrý	
5.3.4	Vyhlídky Karla IV.	Dobrý	
5.3.5	Goethova vyhlídka	Dobrý	Restaurována v roce 2019.
5.3.6	Vyhlídková věž Diana	Dobrý	
5.3.7	Zahradní restaurace Malé Versailles	Dobrý	
5.3.8	Kostel sv. Linharta	Dobrý	
5.3.9	Dvořákovy sady	Dobrý	
5.3.10	Goethova stezka	Špatný	Připravuje se komplexní obnova.
5.3.11	Chotkova pěšina	Dobrý	
5.3.12	Labitzkého a Findlaterova stezka	Dobrý	
5.3.13	Odpolední cesta (Čtyřhodinová promenáda)	Dobrý	
5.3.14	Turgeněvova a Gogolova cesta	Dobrý	
5.3.15	Stará pražská silnice	Střední	
5.4.	Lázeňská infrastruktura		

5.4.1	Stáčírna a zasilatelství minerálních vod	Špatný	
5.4.2	Starý suterén Vřídelní kolonády	Dobrý	
5.5.	Internacionalismus, vědecké, umělecké a literární hodnoty, události a kulturní tradice		
5.5.1	Dům Walter Scott	Špatný	
5.5.2	Hotel Savoy Westend	Dobrý	Restaurován v letech 2004 a 2005.
5.5.3	Hotel Bristol Vila Tereza	Dobrý	Restaurován, aby plnil funkci wellness hotelu.
5.6.	Lázeňská krajina	Dobrý	

Seznam prvků podle nominační dokumentace.

Karlovy Vary, Kurhaus, restaurované převlékárny pro kavárnu Franz Joseph

5 i Monitoring Karlových Varů jako lázní

Společný monitoring

Monitoring je vyžadován k poskytnutí pravidelných důkazů o stavu zachování statku, které s postupem času tvoří obecné informace o změnách a trendech. Klíčové ukazatele stanovené pro měření stavu zachování jsou uvedeny v oddíle 6 a 6.a nominační dokumentace.

Představenstvo Slavných lázní prostřednictvím Sekretariátu bude orgánem odpovědným za koordinaci monitorovací činnosti společně se státy a Mezivládním výborem. Místní monitoring komponent je začleněn do jedenácti Lokálních Management Plánů a hlášen v kapitole 6 nominační dokumentace.

Společný monitoring: Představenstvo Slavných lázní uznává nutnost zavést účinná opatření pro bilaterální a multilaterální spolupráci při společném systematickém monitoringu stavu zachování komponent série. Bude zavedeno školení s cílem vyzkoušet každý rok společný monitorovací postup mezi dvěma nebo třemi komponentami, zaměřený na výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe. Představenstvo Slavných lázní bude organizovat toto školení prostřednictvím Skupiny site managerů a hlásit obecná zjištění ve výroční zprávě. Tento informační proces bude podpořen zásadami preventivní péče, údržby a monitoringu, jak je propaguje Precomos, (the UNESCO Chair of Preventive Conservation at the Katholieke Universiteit Leuven, viz www.precomos.org) a tři stupně prevence: i) prevence formou zabránění příčinám poškození, ii) prevence prostřednictvím monitoringu, který detekuje rané symptomy poškození, a iii) prevence, jež zabrání dalšímu šíření poškození nebo rozvoji sekundárních nežádoucích účinků.

Společný monitoring na místní úrovni

Během relativně dlouhého období přípravy společné nominace byly formulovány atributy společné výjimečné světové hodnoty, projednány s Mezinárodní pracovní skupinou (IWG) a všechny odpovědné osoby zapojené do projektu jsou si vědomy společných cílů monitorování statku jako celku.

Definování rizikových faktorů pro kapitolu 5 g odhalilo ty, které jsou společné pro všechna lázeňská města v sérii, a monitorovací zprávy se na ně zaměří, aby byly v budoucnu co nejdříve odhaleny trendy (ať už pozitivní, nebo negativní).

Mezinárodní pracovní skupina bude také spolupracovat s národními kontaktními osobami. Stav zachování kulturních památek i stav městské části prohlášené za městskou památkovou rezervaci jsou soustavně monitorovány při provozní činnosti pracovníky Národního památkového ústavu (NPÚ).

Monitoring komponent nominovaného statku Slavné lázně Evropy a nárazníkových zón jednotlivých lázeňských měst v České republice bude v první řadě úkolem orgánů státní památkové péče. Monitoring kulturních statků ze Seznamu světového dědictví v České republice provádí na základě pověření Národní památkový ústav. Od roku 2017 začala užší spolupráce s národním komitétem ICOMOS, aby se harmonizovala praxe s jinými zeměmi.

Periodicita monitoringu je v České republice uvedena ve sjednocené metodologii, aktualizované v roce 2011. Klíčové ukazatele pro hodnocení stavu zachování lázeňského města Karlovy Vary jako komponenty sériového statku Slavné lázně Evropy budou monitorovány a zaznamenávány v rámci zpracování výročních monitorovacích zpráv.

Vzhledem k charakteru komponenty sériového statku budou prováděny následující typy monitoringu:

I. Monitoring stavu městských komponent

II. Monitoring budov a území, architektonických komponent

III. Monitoring přírodních komponent

IV. Monitoring dalších komponent (nehmotné dědictví)

Během monitoringu budou zvažována následující kritéria:

I. Monitoring stavu městských komponent
a) Stav zachování vizuální integrace komponenty s jejím okolím
b) Stav zachování struktury, materiálu a kompozice prostoru
c) Stav zachování veřejného prostoru (ulice, náměstí, krámky, mobiliář města, zeleň atd.)

II. Monitoring budov a území, architektonických komponent
a) Stav zachování autenticity (zachování vlastností materiálů a tvarů, respektování původních stavebních prvků, architektonických a uměleckých segmentů a materiálů)
b) Konstrukční a technický stav budov a území
c) Funkční využívání budov a veřejných prostor (zachování lázeňské funkce jednotlivých budov a balneologických provozů)
d) Stav drobné architektury a jednotlivých uměleckých děl (sochy, pomníky, pamětní desky)
e) Novostavby

III. Monitoring přírodních komponent
a) Přírodní minerální zdroje (minerální prameny, rašelina, bahno, plyny)
b) Lázeňské zahrady a parky v zastavěném prostoru sériové komponenty
c) Terapeutická krajina (celkový krajinný rámec, vnější obraz sériové komponenty, stav cílových bodů v krajině, údržba lázeňských stezek, stav lesů, invazivní zeleň)

IV. Monitoring dalších komponent (nehmotné dědictví)
a) Financování ochrany (objem finančních prostředků investovaných do zachování hodnot)
b) Právní stav ochrany (legislativní, nově vyhlášené kulturní památky, nové důležité dokumenty na mezinárodní, národní a místní úrovni)
c) Změna v počtu obyvatel na území sériové komponenty
d) Vývoj v obratu návštěvníků a rozsahu poskytovaných služeb a vybavení pro návštěvníky
e) Stav a forma prezentace sériové komponenty (publikace, webové stránky, vzdělávací činnost)
f) Zapojování místních obyvatel do procesů spojených s koordinací území
g) Stav zachování tradičních místních produktů a specialit

Proces pravidelného monitoringu kvalitativního stavu komponenty sériového statku bude prováděn průběžně a cyklicky.

Cílem monitoringu stavu komponenty sériového statku je:

- identifikovat existenci předmětu ochrany,
- popsat stav vybraných jevů identifikujících kvalitu,
- vyhodnotit dopad a účinky rozhodnutí správců (podle Management Plánu).

Ke sledování změn bude sloužit prohlížení objektu, fotografická dokumentace (například podle videodokumentace ze stejného místa), grafická dokumentace a vyhodnocování statistických dat, aby byly srovnávací důkazy co nejpřesnější.

Ukazatel	Počet hodnocení	Autor a místo uložení
Stav zachování autenticity	1x za rok	Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Locket
Stav zachování integrity	1x za rok	Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Locket
Stav zachování	1x za rok	Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Locket
Technický a stavební stav lázeňských budov ze statku	1x za rok a průběžně v rámci hodnocení všech stavebních plánů	Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Locket
Stav urbanismu	1x za rok a průběžně v rámci hodnocení všech stavebních plánů	Národní památkový ústav, Regionální pracoviště Locket
Stav přírodních komponent	1x za rok	Kurátor sériové komponenty ve spolupráci se Správou přírodních léčivých zdrojů a kolonád
Stav lázeňské krajiny (terapeutická krajina)	1x za rok	Kurátor sériové komponenty ve spolupráci s organizací Lázeňské lesy a správa lázeňských parků
Stav dalších komponent	1x za rok	Kurátor sériové komponenty ve spolupráci s Magistrátem města Karlovy Vary a Krajským úřadem Karlovarského kraje

Jednotlivé ukazatele se hodnotí v grafech s odstupňovaným rozsahem stavu:

Stav zachování integrity s okolím

1) vynikající, 2) dobrý, 3) neuspokojivý

Stav zachování autenticity

1) zachovaná, 2) mírně zhoršená – uspokojivá, 3) vážně zhoršená, 4) ohrožená, 5) neexistující

Stav zachování

1) dobrý, 2) nepravdivý, 3) nevhodný

Technický a stavební stav

0) probíhá rekonstrukce, 1) dobrý, 2) uspokojivý, 3) zhoršený, 4) ohrožený, 5) neexistující
V případě, že budova prochází během monitorování větší rekonstrukcí, technický a stavební stav se nehodnotí.

Funkční využití

1) dobré, 2) neutrální, 3) neuspokojivé

Stav drobné architektury

0) probíhá rekonstrukce, 1) dobrý, 2) uspokojivý, 3) zhoršený, 4) ohrožený, 5) neexistující

Hodnocení přírodních komponent

1) pozitivní/zabezpečené, 2) negativní/ohrožené, 3) ochrana subjektu neexistuje / je vyhynulý, 4) neznámý stav / neidentifikovatelný

Stav zachování terapeutické krajiny a uzlových bodů (kompoziční fenomén)

1) zachované, 2) mírně zhoršené – uspokojivé, 3) vážně zhoršené, 4) ohrožené, 5) neexistující

Hodnocení vizuální expozice

1) velmi vysoká, 2) vysoká, 3) střední, 4) nízká, 5) velmi nízká

Hodnocení dalších komponent

1) příznivé/zabezpečené, 2) nepříznivé/ohrožené

Celkové hodnocení stavu (celkový stav)

A) přijatelný, B) nepřijatelný, C) zlepšující se, D) zhoršující se, E) neexistuje
– změna k horšímu, + změna k lepšímu

Hodnocení jednotlivých ukazatelů:

Podle počtu komponent bude vypočítán nejnižší počet bodů (100% stav) a nejvyšší počet bodů (0 % – nejhorší možný stav).

Skutečný počet bodů bude vyjádřen procenty a poté bude vyhodnocen:

100 % – 80 %	79 % – 50 %	49 %
dobrý stav	neuspokojivý stav	špatný stav

Navrhovaný monitorovací systém považujeme za otevřený pro doplnění a změny, které vyplynou ze zkušeností držitelů a autorů monitoringu při vlastním monitoringu.

Periodický reporting: Globální monitorovací systém, který umožňuje každému státu reagovat na požadavky obsažené v Úmluvě o světovém dědictví a umožňuje účinný monitoring skutečného stavu zachování sériového statku a jeho komponent. Periodický reporting probíhá v každém regionu UNESCO v šestiletém cyklu, přičemž poslední cyklus v Evropě byl zahájen v roce 2012 a dokončen v roce 2015. Vychází z vlastního posouzení obvykle prováděného site managery ve spolupráci s příslušným odborným orgánem odpovědným za ochranu památky a před odesláním ho kontroluje daný stát. V budoucnu však bude potřeba provádět další školení osob, které předkládají dotazníky, aby se odstranila široká škála výkladů některých pokládaných otázek. Mezivládní výbor prostřednictvím Sekretariátu bude orgánem odpovědným za koordinaci dotazníků s vlastním posouzením v příštím cyklu periodického reportingu s plným zapojením Představenstva Slavných lázní a ve spolupráci s národními

kontaktními osobami pro záležitosti světového dědictví v rámci jednotlivých států. Mezivládní výbor dohlíží na vypracování periodického hlášení, protože sedm států se bude muset dohodnout na jednom periodickém hlášení za celý statek.

Reaktivní monitoring: Reporting ze strany UNESCO a poradních organizací Výboru pro světové dědictví o stavu zachování specifických statků světového dědictví, které jsou ohrožené. Za tímto účelem státy předloží specifická hlášení a studie dopadů pokaždé, když se vyskytnou výjimečné okolnosti nebo bude probíhat práce, která může mít dopad na výjimečnou světovou hodnotu statku nebo stav jeho zachování. Bude povinností každého státu nebo Länder, aby odpověděly na všechny žádosti o informace z Centra světového dědictví a ICOMOS a aby nahlásily všechny odpovědi Mezivládnímu výboru. Státy také musejí oznámit Mezivládnímu výboru co nejdříve jakoukoli navrhovanou výstavbu, která by mohla ohrozit výjimečnou světovou hodnotu statku. Pokud se po oznámení Výbor pro světové dědictví rozhodne pro misi reaktivního monitoringu, bude se zabývat problémy a otázkami identifikovanými v rámci sériového statku a určí, které komponenty by mohly být ovlivněny a jaký má každá z těchto komponent vztah k výjimečné světové hodnotě. Mise poté navštíví příslušné komponenty a předloží hlášení o zjištěních, kde jasně určí, zda je ohrožena výjimečná světová hodnota statku jako celku. Pokud k takové situaci dojde, příslušný stát nebo Länder musejí konzultovat s ostatními členy Mezivládního výboru a Představenstvem Slavných statků, jaká opatření by se měla co nejdříve podniknout.

Monitoring Operativních opatření: Opatření dohodnutá Představenstvem Slavných lázní s cílem zavést Management Plán statku Slavné lázně Evropy se monitorují jednou za rok a výsledky se předkládají ve výroční zprávě. Monitoring tohoto procesu provádí Sekretariát po případné konzultaci se členy Skupiny site managerů.

Monitoring Operativních opatření zahrnuje dva přístupy. Zaprvé monitoring stavu lokality a za druhé monitoring provádění opatření stanovených v Operativních opatřeních. K dispozici jsou různé ukazatele, které při posuzování informují o stavu lokality. Patří k nim:

Atributy a vlastnosti	Popis	Fyzické prvky popsáné v oddíle 2a
Minerální prameny	Přírodní geotermální a studené minerální prameny, jejich různé vlastnosti u jednotlivých komponent (a v jejich rámci), společně s řízením a ochranou vodních zdrojů.	Prameny a vlastnosti jejich vody; mechanismus čerpání z pramene, kryty vývěřů, kohoutky a další konstrukce; zařízení pro rozvod vřidelní vody; fontány.
Lázeňská historická městská krajina	Inovativní a progresivní urbanistický návrh a jeho interakce se specifickými přírodními prvky. Specifické prostorové plánování lázeňských měst, které odráží novou městskou typologii, jež nemá žádnou ranější obdobu.	Geologie, topografie, geomorfologie a hydrologie; výrazný urbanistický plán lázeňského města, jenž definuje sdílenou formu a funkci mezi všemi komponentami, ale který se odráží v charakteristických obměnách v každé komponentě; soubory lázeňských staveb a prostor, zahrady a parky, promenády; prostředí.
Lázeňská architektura	Forma a provedení budov a staveb vybudovaných pro léčivé a léčebné účely, pro odpočinek, setkávání a komunikaci, včetně mezinárodních klubů. Ubytování pro lázeňskou klientelu, včetně mezinárodních hotelů a vil.	Lázeňské prototypy a lázeňské budovy velké rozmanitosti a kvality, například pavilony, strojovny čerpadel, pitné sítě, koupele a bazény, fontány, nemocnice, zdravotnické místnosti, kolonády, promenády a mosty, plnění do lahví a získávání soli, výroba pastilek, kasina, společenské místnosti, čítárny, koncertní sály, hudební pavilony, divadla, opery, galerie a muzea, kostely a hřbitovy, grandhotely, ubytování, palácový a rozmanitý styl slavných vil.
Terapeutická a rekreační krajina	Vyprojektovaná volná prostranství prostředí pro lázeňská města a správa širší krajiny s cílem vytvářet terapeutické stezky, příležitosti ke cvičení, sportu a odpočinku.	Rekreační parková krajina a stezky; projektované lesní stezky, cesty a silnice; lanové dráhy; stezky na kopce; rozhledny a pozorovatelný; restaurace, kavárny a bary v lázeňské krajině; sportovní zařízení (golfová hřiště, tenisové kurty, dostihové dráhy); projektované malebné prostředí; vyhlídky.
Lázeňská podpůrná infrastruktura	Raná a technicky vyspělá a výrazně lázeňská podpůrná infrastruktura.	Ředitelství lázní; železniční stanice, železnice a lanové dráhy; správní budovy; provozy pro plnění vřidelní vody do lahví; zařízení pro získávání a výrobu soli; jatka; kanalizace; potrubí pro dodávky vřidelní vody.
Pokračující lázeňská funkce	Režim „braní kúry“, společně se souvisejícími aktivitami, představuje pokračující udržitelnou funkci a živou tradici s výrazným přínosem k identitě a smyslu pro místo.	Tradiční lázeňské prvky, které se dále používají; nové doplňkové stavby, které udržují kulturní praxi lázeňské tradice, integrují sociální hodnoty a současné ekonomické procesy/funkce a jsou v souladu s navrhovanými hodnotami světového dědictví.
Vědecké, umělecké a literární hodnoty, události a kulturní tradice	a) Výsledky v lázeňské vědě a dalších vědeckých, společenských a kulturních oborech b) Módní místa, která souvisí s díly „vysokého umění“ v hudbě, literatuře a malířství c) Centra politické moci a událostí d) Náboženská a duchovní tolerance	a) Místa a specifické budovy, kde došlo k významnému pokroku při rozvoji vědeckých principů balneologie, hydroterapie, krenologie a dalších lékařských diagnostik, které se vztahují k minerální vodě (a jiným vědeckým, společenským a kulturním činům). Místa, která pomáhala transformovat společnost a která vytvářela přenosné způsoby sdružování. b) Místa, kde vzniklo nebo bylo poprvé předváděno „vysoké umění“. c) Místa důležitých politických událostí nebo místa, kde byla učiněna řada důležitých rozhodnutí. d) Kostely, synagogy a další církevní zařízení různého vyznání, související s mezinárodní a multikulturní lázeňskou klientelou.

Klíčové ukazatele byly vypracovány s cílem posoudit stav zachování těchto klíčových atributů jako ukazatelů pro výjimečnou světovou hodnotu jako celek. Periodický reporting bude požadovat posouzení stavu zachování až 15 atributů (pět je považováno za optimální počet) na následující čtyřbodové stupnici:

Ztracený: Došlo ke ztrátě nebo změně většiny aspektů tohoto atributu, což způsobilo velkou ztrátu významu tohoto atributu.
Vážně narušený: Došlo ke ztrátě nebo změně mnoha aspektů tohoto atributu, což vedlo k výraznému omezení významu tohoto atributu.
Narušený: Již došlo k částečné ztrátě nebo změně aspektů tohoto atributu, ale jejich celkový stav nemá trvalý nebo zásadní vliv na tento atribut.
Zachovaný: Tento atribut je v podstatě neporušený a jeho celkový stav je stabilní nebo se zlepšuje. Dostupné důkazy svědčí pouze o případném malém narušení tohoto atributu.

Ty se použijí k posouzení celkového stavu zachování výjimečné světové hodnoty, včetně integrity a autenticity statku.

Monitoring stavu zachování Slavných lázní Evropy

Management Plán statku stanoví šest klíčových ukazatelů pro monitoring stavu zachování nominovaného statku světového dědictví. Ty monitorují stav šesti fyzických atributů výjimečné světové hodnoty popsanych v nominační dokumentaci a v oddíle 3b tohoto Lokálního Management Plánu.

Tato tabulka uvádí pro každý z těchto atributů požadovaný stav zachování, který se musí zachovat nebo dosáhnout, opatření použitá k posouzení stavu zachování a periodicitu monitoringu. U ukazatelů, které se zaznamenávají pravidelně, se site manageři dohodnou, kdy bude zaznamenávání prováděno, aby data byla soudobá napříč celým statkem.

Tyto monitorovací ukazatele použijí site manageři k posouzení stavu zachování každé komponenty a podle dohody je nahlásí Sekretariátu. Ukazatele budou důležitým zdroje informací pro periodický reporting UNESCO i pro informování místního managementu každé komponenty.

Ukazatel č.	Atribut	Požadovaný stav zachování	Opatření	Periodicita monitoring u	Odkaz na monitorovací opatření v LMP
1	Minerální prameny	Zachovaná forma a funkčnost minerálních pramenů a čistota vodních zdrojů	1 Počet fungujících pramenů 2 Čistota a chemický obsah vody musejí zůstat nezměněné	1 Průběžné	Připravuje se
2	Lázeňská historická městská krajina	Zachovaná městská forma lázeňského města	1 Charakter lázeňské historické městské krajiny musí zůstat nepoškozený 2 Počet žádostí ke schválení pro novou výstavbu	1 Průběžné s rozhodnutím o návrzích výstavby. 2 Fotografie z pevného místa dvakrát během každého cyklu PR	Zavede se v budoucnu
3	Lázeňská architektura	Udržování v dobrém stavu a udržitelné využívání všech staveb, které jsou součástí tohoto atributu	1 Počet budov vyžadujících opravy 2 Počet opuštěných/zchátralých budov	1 Dvakrát během každého cyklu PR	Připravuje se
4	Terapeutická a rekreační krajina	Zachování zelených plánovaných krajin v rámci lázní Udržování vazeb s okolní krajinou Zachování charakteru okolní krajiny	1 Rozsah zelených ploch v rámci lázní musí zůstat stabilní 2 Vazby musejí zůstat nepoškozené 3 Charakter okolní krajiny musí zůstat nepoškozený	1 Průběžné 2 Fotografie z pevného místa pro každý cyklus PR	Zavede se v budoucnu
5	Lázeňská podpůrná infrastruktura	Zachování dokladu o infrastruktuře	1 Počet budov vyžadujících opravy 2 Počet opuštěných/zchátralých budov	1 Dvakrát během každého cyklu PR	Připravuje se

		Udržování funkcí podle potřeby			
6	Pokračující lázeňská funkce	Udržování funkčních prvků lázní Pokračující využívání různých typů ubytování Zachování drobných léčebných, sportovních a odpočinkových zařízení ve vztahu k lázním	1 Počet stále používaných tradičních lázeňských budov a prvků 2 Počet a typ ubytovacích jednotek	1 Dvakrát během každého cyklu PR	Připravuje se

Karlovy Vary, Quisisana Palace

6 Problémy; výzvy a příležitosti k akci

6 a Výzkum a archiv

Magistrát Karlových Varů, ve spolupráci se specializovanými pracovišti a dalšími zapojenými stranami, získá scházející odborné a vědeckovýzkumné dokumenty s cílem rozšířit znalosti a zdroje informací o hodnotách sériového statku. Jako součást komplexního rámce studie a analýzy pro jednotlivé sféry ochrany území sériového statku, jako je studie péče o lázeňskou krajinu. V rámci této ochrany a péče o jednotlivé památky bude podporováno zpracování stavebních a historických průzkumů a archivní badání. Výzkum je zvláště důležitý kvůli zajištění informací, které budou podporovat vhodné řízení a správu komponenty.

CÍL 1: Zajistit, že výzkum a informace týkající se statku budou vytvářeny, shromažďovány, archivovány, analyzovány a zpřístupněny partnerům tak, aby napomáhaly v implementaci plánu.

OPATŘENÍ 1: Usilovat o vytvoření výzkumné skupiny a indexu aktuálního výzkumu.

V rámci zahájené dokumentace stavebního archivu Magistrátu města Karlovy Vary digitalizace jeho rozsáhlého archivního fondu a zpracování celkového inventáře všech jeho položek, aby mohl být využíván pro výzkumné účely i veřejností.

CÍL 2: Zajistit ochranu velmi cenných archivních materiálů ze stavebního rozvoje města Karlovy Vary digitalizací archivního fondu stavebního archivu Magistrátu města Karlovy Vary.

OPATŘENÍ 2: Pokračovat v dokumentaci a digitalizaci archivního fondu stavebního archivu Magistrátu města Karlovy Vary.

V Karlových Varech existuje obecně prospěšná společnost Balneologický institut Karlovy Vary, o.p.s., jejímž zakladatelem je statutární město Karlovy Vary. Balneologický institut nedokáže dostatečně financovat balneologický výzkum a spolupracovat s dalšími subjekty z lázeňského prostředí. Proto je balneologický výzkum nedostatečný a hlavní činností Balneologického institutu jsou převážně vzdělávací kurzy.

CÍL 3: Zahájit výzkum s cílem potvrdit léčivé účinky lázeňské péče, vyhodnotit přírodní léčivé zdroje, vzdělávat lázeňské odborníky a spolupracovat s dalšími výzkumnými ústavy.

OPATŘENÍ 3: Zřídit vědeckovýzkumnou organizaci – Institut lázeňství a balneologie, veřejnou výzkumnou instituci. Potom spolupracovat s Výzkumným ústavem balneologickým, veřejnou výzkumnou institucí, ve městě Lázně Mšené a dalšími zainteresovanými subjekty.

OPATŘENÍ 4: Zřídit stálý vědecký tým, který definuje koncepci vědy a výzkumu.

OPATŘENÍ 5: Kvalifikovat personál v lázeňství a balneologii.

6 b Zachování a údržba

Aby se posílila atraktivnost místního prostředí, bude kladen důraz na zachování hodnot kulturního a historického dědictví lázeňského regionu prostřednictvím renovace a rekonstrukce

důležitých kulturních a historických památek. Na základě výzkumu území nominovaného statku i nárazníkových zón, prováděného v předchozích letech, bylo sestaveno shrnutí obnovy nehmotného kulturního dědictví města Karlovy Vary. Jednotlivé činnosti vycházejí ze zpracovaného Programu regenerace MPZ/MPR Karlovy Vary a dalších strategických dokumentů města Karlovy Vary. Důraz je kladen na nejohroženější skupiny nehmotného kulturního dědictví a na nejohroženější typologické skupiny památek.

V jednotlivých fázích jsou začleněny následující činnosti v oblasti obnovy z tohoto programu:

- spolupráce s vlastníky a dalšími subjekty na přípravě vyhledávání ohrožených objektů,
- spolupráce s vlastníky a dalšími subjekty na přípravě dlouhodobých rekonstrukcí a oprav,
- příprava a implementace komplexních oprav objektů ve vlastnictví města.

CÍL 4: Statutární město Karlovy Vary bude pokračovat v opravách důležitých a cenných budov na území komponenty sériového statku v souladu s Programem obnovy MPZ/MPR a dalšími strategickými materiály města Karlovy Vary.

OPATŘENÍ 6: Zajistit opravy a zpřístupnit Zámeckou věž, včetně historického suterénu, suterénu paláce krále Karla IV.

OPATŘENÍ 7: Zajistit revitalizaci Alžbětíných lázní.

OPATŘENÍ 8: Dokončit opravy a otevření terasy se Zítkovým pavilonem v Mlýnské kolonádě.

OPATŘENÍ 9: Zajistit opravy tržních krámků v Lázeňské ulici.

OPATŘENÍ 10: Připravit opravy Vřídelní kolonády.

OPATŘENÍ 11: Pokračovat v opravách a údržbě opěrných zdí ve městě.

CÍL 5: Statutární město Karlovy Vary bude spolupracovat s Karlovarským krajem na přípravných pracích k opravám a revitalizaci Císařských lázní v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 12: Spolupracovat s Karlovarským krajem na přípravě oprav a revitalizace Císařských lázní v Karlových Varech.

6 c Urbanistický rozvoj

Vize strategických materiálů města Karlovy Vary spoléhá na dlouhodobý záměr vytvořit atraktivní a příjemné místo pro život všech občanů města a zajistit předpoklady pro zabezpečení jejich kulturních, sociálních a ekonomických potřeb. To by mělo vést k rozvoji Karlových Varů jako atraktivního rezidenčního města. Na území statutárního města Karlovy Vary byla připravena další výstavba a budování nových veřejných obytných a obchodních komplexů, veřejných zařízení a další související infrastruktury.

CÍL 6: Zajistit, že nová stavební činnost na území města nepoškodí výjimečnou světovou hodnotu komponenty sériového statku.

OPATŘENÍ 13: Aktivovat výbor pro obnovu MPZ Karlovy Vary a aktivně řešit opravy a rekonstrukce historických objektů, dokončování nových budov, revitalizaci veřejných prostor v rezervaci, a to vše ve spolupráci s vlastníky objektů z hlediska výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku.

6 d Prostředí

Pro pozitivní vnímání města je nezbytné záměrně vytvářet atraktivnost parteru, udržovat a zakládat městskou zeleň, revitalizovat ji a udržovat. V souladu s tím je nutné dále rozvíjet péči o lázeňské lesy a jejich infrastrukturu – opěrné zdi, stezky, altány atd.

CÍL 7: Pokračovat v revitalizaci lázeňských lesů a infrastruktury lázeňské krajiny v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 14: Opravy, údržba stezek a výstavba nových altánů na vyhlídkách v lázeňském městě a okolí.

CÍL 8: Postupná rekonstrukce pamětihodností v lázeňské krajině města Karlovy Vary.

OPATŘENÍ 15: Obnovení původního podstavce pomníku J. W. Goetha, obnova sochy Poutník atd.

6 e Veřejná prostranství; veřejný prostor

Zabezpečení vhodných podmínek pro kvalitní život a životní prostředí revitalizací veřejných prostranství. Projekty implementované v rámci tohoto ujednání se zaměřují na revitalizace veřejných prostranství, renovaci venkovních prostor (veřejná prostranství, městské parky, zeleň, komunikace, drobná architektura, informační systém, technická infrastruktura, veřejné osvětlení atd.)

CÍL 9: Město Karlovy Vary bude pokračovat v údržbě a revitalizaci systému vyhlídek a stezek s důležitými výhledy na město.

OPATŘENÍ 16: Pokračovat v údržbě a otevírání vyhlídek z vyhlídkových stezek v lázeňském centru i výhledů na město (vyhlídková Goethova stezka a renovace lávky u Císařských lázní, vyhlídková stezka v ulici Pod Jelením skokem, otevření dálkových výhledů na město z vyhlídkové stezky v ulici Na Vyhlídce a ze Staré pražské silnice).

CÍL 10: Zabezpečení podmínek pro kvalitní život a kvalitní životní prostředí revitalizací veřejných prostranství.

OPATŘENÍ 17: Vytvoření příručky veřejných prostor Karlových Varů a dodržování jejich pravidel.

OPATŘENÍ 18: Rekonstrukce Moravské ulice, Kolmé ulice a prostoru před kostelem sv. Máří Magdalény.

6 f Doprava, přístup a mobilita

Automobilová doprava je už dlouhá léta problémem lázeňského města Karlovy Vary.

Uspokojivé řešení je velmi komplikované. Obyvatelé, lázeňští hosté, kteří přijedou vlastními automobily, i turisté mají trvale problémy s parkováním na lázeňském území nebo na širším chráněném území. V tuto chvíli je tento starý problém částečně vyřešen pomocí několika menších zpoplatněných parkovišť nebo parkovacích míst u hotelů a lázeňských léčeben.

Parkoviště vyhrazené pro autobusy vozící turisty do lázeňského města se nachází na území města nazvaném Kouzelné městečko, které leží v jižní části města v bezprostřední blízkosti

silnice, jež spojuje Karlovy Vary s Plzní. Kapacita a služby poskytované turistům jsou však neadekvátní.

CÍL 11: Řešení dopravy na širším území, příjezdové cesty, odlehlá parkoviště, chodníky, rozptylovací plochy, umístění vybavení, formulace požadavků na zlepšování dopravní situace, projekty pro specifickou dopravu v rámci sériového statku (speciální trasy, doprava koňskými kočáry, individuální pronájem jízdních kol atd.) jako formu dopravy ohleduplnou k hodnotám statku.

OPATŘENÍ 19: Výstavba dopravního území – jih (Kouzelné městečko – KOME).

OPATŘENÍ 20: Výstavba parkovacích míst a vícepodlažních parkovacích domů.

OPATŘENÍ 21: Umístění dobíjecích stanic pro elektromobily v centru města.

6 g Trvale udržitelný cestovní ruch a návštěvnická ekonomika

Podle návštěvníků, lázeňských hostů i specialistů mají Karlovy Vary výjimečné hodnoty jedinečných prodejních argumentů (charakteristických rysů), které jsou dobrým předpokladem pro marketingové využití. Základní výjimečnou hodnotu, kromě přírodního bohatství horkých pramenů, tvoří historické a kulturní dědictví, koncentrované speciálně na území, které je chráněno jako městská památková oblast, kulturní a společenské aktivity, krajina bezprostředně spojená s historickým územím, atraktivnost okolí.

V Karlových Varech, které jsou největším lázeňským městem v České republice, by se mohl cestovní ruch rozdělit na pobyty na lázeňských územích – v zóně lázeňského cestovního ruchu – a na lázeňské pobyty přímo v léčebných lázeňských zařízeních. Zóna lázeňského cestovního ruchu zahrnuje lázeňské území s poskytovanou lázeňskou péčí (s přírodními léčivými zdroji). Dá se říct, že cestovní ruch v Karlových Varech je kombinací turismu a lázeňství. Rozhodující skupinou návštěvníků, která je v tuto chvíli největším ekonomickým přínosem města, jsou návštěvníci lázní. Na rozdíl od mnoha lázní v České republice cílí lázeňská zařízení v Karlových Varech speciálně na zahraniční klientelu. Tento trend je pokračováním dlouholeté tradice lázeňství.

CÍL 12: Využívat tradičně osvědčenou atraktivnost města Karlovy Vary pro další rozvoj cestovního ruchu.

OPATŘENÍ 22: Podporovat efektivnější využívání historického a kulturního potenciálu komponenty sériového statku (národní kulturní památky, kulturní památky, významné kulturní události), respektive potenciálu okolní krajiny, blízkosti zimních sportovních rezortů v Krušnohoří, rozšíření nabídky volnočasových aktivit na celém území města, síť půjčoven sportovního vybavení atd. kvůli prodloužení průměrné délky pobytu návštěvníků, kteří nejsou lázeňskými hosty.

OPATŘENÍ 23: Podpora a spolupráce při pořádání většího počtu výstav, kongresů a konferencí, aby se Karlovy Vary staly centrem kongresové a výstavní turistiky.

OPATŘENÍ 24: Podporovat rozvoj různých směrů pro zájezdový a zážitkový cestovní ruch, sportovní cestovní ruch, cestovní ruch zaměřený na poznávání v oblasti tradiční průmyslové výroby nebo cestovní ruch spojený s velkými kulturními akcemi.

OPATŘENÍ 25: Vytvořit komplexní marketingový plán a strategii zaměřené na atributy výjimečné světové hodnoty komponenty, témata genia loci, světoznámé osobnosti, kulturní a přírodní rarity.

Je nutné vynaložit úsilí, aby host zůstal v destinaci co nejdelší dobu k užítku města i dalších komponent sériového statku. Cílem je také využívat co nejvíce služeb v dané destinaci.

CÍL 13: Statutární město Karlovy Vary bude podporovat partnerství a získávat více návštěvníků, zejména lázeňských hostů, kteří zůstanou déle v destinaci.

OPATŘENÍ 26: Uzavřít partnerství s památkou světového dědictví UNESCO Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a se zámek Kynžvart, kde byla na seznam světového kulturního dědictví UNESCO Paměť světa zapsána Kynžvartská daguerrotypie.

Ve spojení s nominací Karlových Varů na seznam UNESCO se dá očekávat nárůst zejména v oblasti cestovního ruchu. Vzhledem k dosavadním zkušenostem a velmi rozvinuté infrastruktuře je město Karlovy Vary velmi dobře připraveno na příliv turistů, lázeňských hostů a milovníků wellness. Ke koordinaci příjezdějících návštěvníků lze využít systémy naváděného parkování a plány parkování. Počet parkovacích míst pro automobily musí odpovídat aktuálním potřebám a musí reagovat na trendy, ale nesmí ohrozit podstatu světového statku v jeho autenticitě a integritě. Rovněž je nezbytné vyřešit otázku turistických navigačních systémů. Je možné omezit počet návštěvníků v uzavřených prostorách pomocí inteligentních systémů řízení návštěvníků. Koncepce týkající se řízení návštěvníků je nutné začlenit do Management Plánu.

CÍL 14: Zpracování strategie trvale udržitelného cestovního ruchu pro komponentu sériového statku a stanovení maximální únosné kapacity pro město a vybrané budovy.

OPATŘENÍ 27: Podpora při sestavování strategie trvale udržitelného využívání komponenty.

6 h Propagace a prezentace

Město Karlovy Vary bude pokračovat v podpoře modernizace návštěvníckého centra a přilehlého parkoviště; návrh na omezení a modernizaci některých zařízení; návrh na prezentaci památek nebo některých částí památek; návrh na vytvoření tematické výstavy ve vhodné budově; plán neinvestičních činností, příprava reklamních a prezentačních materiálů.

CÍL 15: Město Karlovy Vary doplní scházející expozice týkající se nominace a výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku (expozice architektury a stavebních řemesel; speciální expozice k historii lázeňství; výzkumné oddělení střediska dokumentace lázeňské památkové péče).

OPATŘENÍ 28: Realizace expozic týkajících se nominace a výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku (expozice architektury a stavebních řemesel; speciální expozice k historii lázeňství; výzkumné oddělení střediska dokumentace lázeňské památkové péče).

OPATŘENÍ 29: Tvorba reklamních a prezentačních materiálů představujících hodnoty komponenty v tištěné formě na webové stránce i v aplikacích pro chytré telefony, aktualizace webových stránek.

CÍL 16: Město Karlovy Vary vytvoří a bude spolupracovat na tvorbě inzerce a prezentace hodnot a přínosů k nominaci všech komponent podle výjimečné světové hodnoty sériového statku.

OPATŘENÍ 30: Spolupráce na zpracování Evropských lázeňských stezek zahrnujících všechny komponenty sériového statku.

OPATŘENÍ 31: Spolupráce na inzerování hodnot všech komponent sériového statku (reklamní panely „Evropské lázeňské stezky“, reprezentační publikace „Slavné lázně Evropy“, reklamní brožura „Slavné lázně Evropy“, studie „Lázeňská města v západočeském lázeňském trojúhelníku ve světovém kontextu lázeňské kultury a balneologie“).

OPATŘENÍ 32: Inzerce nominace sériového statku ve městě a na příjezdových cestách do města.

OPATŘENÍ 33: Vytvoření galerie pod širým nebem tvořené fotografiemi z lázeňských měst, která jsou jednotlivými komponentami sériového statku, na veřejných místech ve městě.

OPATŘENÍ 34: Vytvoření galerie pod širým nebem tvořené fotografiemi slavných lidí, kteří navštívili město a Mezinárodní filmový festival.

OPATŘENÍ 35: Vytvoření unifikovaného informačního a rozcestníkového systému v MPZ Karlovy Vary.

OPATŘENÍ 36: Zajišťování profesionálních prohlídek s průvodcem, které představí hodnoty komponenty sériového statku pro lázeňské hosty i místní obyvatele, což upevní ztotožnění obyvatel s výjimečnými světovými hodnotami komponenty sériového statku.

CÍL 17: Město Karlovy Vary bude podporovat, v rámci spolupráce s Karlovarským krajem, propojení Slavných lázní Evropy se dvěma památkami světového dědictví UNESCO v regionu – Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a Kynžvartská daguerrotypie.

OPATŘENÍ 37: Vytvoření turistického a reklamního produktu spojujícího nominaci Slavných lázní Evropy s památkou světového dědictví UNESCO Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a se zámek Kynžvart, kde byla na seznam světového kulturního dědictví UNESCO Paměť světa zapsána Kynžvartská daguerrotypie.

6 i Vzdělávání a mladí lidé

Téma kvalitního vzdělávání je důležité pro dlouhodobý rozvoj města a regionu. Jeho účinek je také dlouhodobý. Kvalitní pracovní síla je jedním ze základních faktorů úspěchu pro podnikatele a město jako zřizovatel jeslí a základních škol i Karlovarský kraj jako zřizovatel středních škol mají řadu možností, jak předávat informace a jak motivovat děti k ochraně všech hodnot komponenty. V rámci celoživotního vzdělávání je nezbytné podporovat vytvoření místních didaktických programů a zlepšování jazykového vybavení lázní a dalších zaměstnanců na území komponenty.

CÍL 18: Město Karlovy Vary bude i nadále iniciovat otevření univerzity specializující se na balneologii (nebo ve spolupráci se stávajícími univerzitami) v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 38: Implementace a otevření univerzitního studia zaměřeného na všeobecné lékařství, balneologii a zdravý životní styl v Karlových Varech.

CÍL 19: Rozšiřování přednášek v oboru dějepisu a biologie ve vztahu k historii lázeňské léčby v Karlových Varech. Popularizace odkazu lázní na území komponenty sériového statku.

OPATŘENÍ 39: Příprava příručky s pracovními listy týkající se lázní a odkazu lázní pro základní a střední školy a její publikace na webových stránkách.

CÍL 20: Zlepšení kvality vzdělávání v historii a přírodních vědách, lázeňském odkazu a lázeňské léčbě v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 40: Organizování vzdělávacích vycházek po lázeňském městě a terapeutické krajiny v rámci hodin dějepisu a biologie a posílení ztotožnění účastníků s vlastním městem.

CÍL 21: Posílení vzdělávací role Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, pokud jde o balneologii a léčbu v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 41: Organizování vzdělávacích akreditovaných seminářů v rámci balneomedicíny.

CÍL 22: Zlepšování kvality profesionálních průvodců městem v Karlových Varech.

OPATŘENÍ 42: Pokračování v organizování odborných workshopů s profesionálními průvodci v rámci činnosti Městského informačního centra.

6 j Účast veřejnosti

Faktickou kontrolu nad českou částí přeshraničního statku od data jeho zápisu bude mít na starost dobrovolný svazek obcí ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY, který byl založen v roce 2012 a v jehož správní radě a dozorčí radě zasedají zástupci měst, v nichž se nacházejí jednotlivé nominované komponenty. V rámci každé komponenty sériového statku bude zřízena kontrolní skupina komponenty. V rámci správy na místní úrovni bude zřízena pracovní terénní skupina, jež bude tvořena stálým týmem poradců a týmem externích konzultantů, kteří budou přímo v terénu sledovat, zda jsou dodržovány všechny zásady ochrany a rozvoje komponenty podle všech platných právních předpisů. Jejimi členy budou zástupci města Karlovy Vary, zástupci Národního památkového ústavu, Regionální pracoviště Loket, a důležité vlastníci památkových budov na území sériového statku. Dále zde budou zástupci úřadů veřejné správy (památková péče, územní plánování a ochrana přírody), zástupci odborné i laické veřejnosti (včetně neziskových organizací) a odborníci v oblasti PR a marketingu.

CÍL 23: Pokračovat v sestavování terénní skupiny v rámci místní správy komponenty sériového statku.

OPATŘENÍ 43: Dokončení sestavování terénní skupiny a zapojení odborné i širší veřejnosti do procesu správy, řízení statku.

6 k Správa a řízení

Z hlediska péče o nominovanou lokalitu bude nutné zlepšit kvalitu správy komponenty, fungování státní správy ve vztahu k památkové péči. Státní dohled nad výstavbou na území komponenty musí být účinnější. Důležitým úkolem bude příprava podmínek pro racionální a účinnou správu, ochranu a řízení statku.

CÍL 24: Zlepšit účinnost správy a řízení komponenty sériového statku.

OPATŘENÍ 44: Sestavení právní analýzy a jasných principů ochrany kulturního dědictví na území komponenty pro vlastníky památek, autonomní orgány i orgány státní správy.

OPATŘENÍ 45: Příprava lázeňských památkových a kulturních hodnot na území komponenty pro činnost odborných institucí a úřadů (digitalizace a publikování na webových stránkách).

OPATŘENÍ 46: Příprava analýzy vizuálních vztahů, ikonických perspektiv, panoramat a výhledů na ochranu výjimečné světové hodnoty na území komponenty.

OPATŘENÍ 47: Příprava „Příručky pro ochranu technických památek lázeňského dědictví na území komponenty“.

OPATŘENÍ 48: Příprava kompletní příručky pro monitoring celého území komponenty, sestavení referenčního materiálu.

OPATŘENÍ 49: Připravit příručku osvědčených postupů v reklamě a dodržovat daná pravidla.

OPATŘENÍ 50: Připravit příručku veřejných prostor, včetně regulace zahradních pivnic na území komponenty.

6 l Nehmotné hodnoty (včetně termálního lékařství a zdravotní péče)

Karlovy Vary jsou živým kulturním a společenským centrem. Bohatý kulturní život je zde přítomen dodnes. V lázeňském městě působí početné kulturní instituce a významně se podílejí na vytváření kulturního lázeňského prostředí. Koná se zde řada mezinárodních festivalů (Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Tourfilm, Folklorní festival Karlovy Vary, Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka, Mezinárodní jazzový festival). Město Karlovy Vary podporuje činnost městských kulturních organizací (Karlovarské městské divadlo, Karlovarský symfonický orchestr, Hvězdárna a radioklub lázeňského města Karlovy Vary, Městská galerie) a kulturních spolků, které působí ve městě (divadelní spolky, filmový klub, pěvecké sbory, přednášky a umělecké spolky), pořádání kulturních akcí (soutěž „Karlovarský hlas“, cestovatelský festival Caminos), různých koncertů, tanečních vystoupení, vánočních vystoupení, přednášek, seminářů, výstav atd. Ke speciálním gala akcím v lázeňském městě Karlovy Vary patří Zahájení lázeňské sezony a Žehnání pramenů.

CÍL 25: Pokračovat v úsilí o zvyšování interpretace výjimečné světové hodnoty komponenty, zejména nehmotných hodnot, pokračovat v podpoře koordinace mezi poskytovateli a podporovat zapojování občanů do kulturního života města.

OPATŘENÍ 51: Podpora opatření, která zvyšují pochopení duchovních a nehmotných hodnot výjimečné světové hodnoty komponenty.

CÍL 26: Statutární město Karlovy Vary finančně podporuje celé spektrum kulturního života ve městě, kulturní akce, fungování kulturních spolků, kulturní akce a činnosti vedoucí k rozvoji místních kulturních tradic, přeshraniční spolupráce a života společnosti.

OPATŘENÍ 52: Statutární město Karlovy Vary bude pokračovat ve finanční podpoře živé kultury a kulturních aktivit ve městě.

CÍL 27: Posílení role Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, jako důležité organizace v oboru balneologie a karlovarské lázeňské léčby.

OPATŘENÍ 53: Podpora Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, organizování workshopů (ve spolupráci s podnikateli v oboru lázeňství a cestovního ruchu) na téma využívání balneologie pro rozvoj podnikání.

6 m Financování a zdroje

Financování obnovy a údržby statků kulturního dědictví má v České republice na starost vlastník statku. Budovy nacházející se na území sériového statku nebo jeho nárazníkové zóny jsou převážně ve vlastnictví státu, města nebo soukromých subjektů. Zdroj financování pochází z veřejných rozpočtů nebo soukromých zdrojů. Finanční podporu na obnovu kulturních památek lze také získat z různých grantových programů, jako jsou programy EU a dotační tituly na státní

a regionální úrovni nebo programy firem a neziskových organizací. Dalším finančním zdrojem je rozpočet města Karlovy Vary. To se týká zejména Programu regenerace památkových rezervací a zón; to znamená nejcennějších částí historických měst vyhlášených za městské památkové oblasti nebo zóny. Finanční prostředky lze z tohoto programu poskytnout pouze v případě, že město připravilo svůj vlastní program regenerace a současně se také finančně podílí – společně s vlastníkem – na obnově památky.

Statutární město Karlovy Vary finančně podporuje své financované organizace, včetně kulturních institucí (Karlovarské městské divadlo, Hvězdárna a radioklub lázeňského města Karlovy Vary, Městská galerie) a celou řadu kulturních akcí, které mají nadregionální až světový význam a mohou se pyšnit výjimečnou kulturní a společenskou hodnotou a dlouholetou tradicí (Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Tourfilm, Karlovarský folklórní festival, Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka, Mezinárodní jazzový festival).

Tyto finanční prostředky schvaluje rada města přímo v rámci ročního rozpočtu.

CÍL 28: Dbát na to, aby kontrolní systémy byly vhodné pro účinnou implementaci Management Plánu, podporovaly zapojení veřejnosti, umožňovaly partnerství a zajistily požadované finanční prostředky na obnovu kulturních hodnot na území komponenty.

OPATŘENÍ 54: Podpora vhodných nabídek na financování ochrany, která se týká výjimečné světové hodnoty komponenty, a snaha zajistit, že budou implementovány koordinovaným způsobem.

OPATŘENÍ 55: Pokračovat ve snaze udržovat a zvyšovat finanční prostředky na obnovu kulturních hodnot na území komponenty a živé kultury ve městě.

6 n Další spolky a sítě

Statutární město Karlovy Vary spolupracuje na mezinárodní úrovni s řadou měst formou partnerství, s cílem posílit sociální a kulturní integraci jako zdroj hospodářské prosperity a solidních základů demokracie. Partnerskými městy Karlových Varů jsou: Baden-Baden a Bernkastel-Kues (Německo), Carlsbad (Kalifornie, USA), Kusatsu (Japonsko), Varberg (Švédsko), Eilat (Izrael), Locarno (Švýcarsko). Mezinárodní spolupráce nabízí řadu příležitostí ve všech oblastech, podporuje rozvoj multikulturního myšlení. Představuje příležitost vyzkoušet si nejen evropské způsoby práce v souvislosti s členstvím v EU, ale otevírá přístup k evropským fondům a pomáhá prosazovat zájmy města na národní i mezinárodní úrovni. Město Karlovy Vary pokračuje v úsilí o navazování mezinárodních vztahů na základě vzájemně prospěšných vztahů a spolupráce, které budou propagovat město v zahraničí a pomohou při naplňování zájmů města a jeho občanů, včetně výměny zkušeností. Město Karlovy Vary je také činné v rámci aktivit Karlovarského kraje v Asociaci evropských historických lázeňských měst (EHTTA).

CÍL 29: Město Karlovy Vary bude pokračovat v mezinárodní spolupráci s partnerskými městy, Asociací evropských historických lázeňských měst (EHTTA) a sériovým statkem Slavné lázně Evropy.

OPATŘENÍ 56: Navazovat a podporovat spolupráci s partnerskými městy, Asociací evropských historických lázeňských měst (EHTTA) a s dalšími komponentami sériového statku Slavné lázně Evropy.

Statutární město Karlovy Vary ve spolupráci s dalšími lázeňskými městy sdruženými v Lázeňském trojúhelníku se připojí do sdružení obcí a měst České republiky s názvem „České dědictví UNESCO“, na jejichž území se nacházejí památky zapsané na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Stane se součástí zavedené prestižní značky se sofistikovaným managementem destinací a řadou multiplikačních účinků.

CÍL 30: Připojit se ke sdružení „České dědictví UNESCO“.

OPATŘENÍ 57: Příprava na vstup Karlových Varů do sdružení „České dědictví UNESCO“.

OPATŘENÍ 58: Příprava na vstup Karlových Varů do klubové soutěže UNESCO pro návštěvníky českých a moravských památek UNESCO.

6 o Tabulka cílů

Cíl	
6 a	Výzkum a archivy
1	Zajistit, že výzkum a informace týkající se statku budou vytvářeny, shromažďovány, archivovány, analyzovány a zpřístupněny partnerům tak, aby napomáhaly v implementaci plánu.
2	Zajistit ochranu velmi cenných archivních materiálů ze stavebního rozvoje města Karlovy Vary digitalizací archivního fondu stavebního archivu Magistrátu města Karlovy Vary.
3	Zahájit výzkum s cílem potvrdit léčivé účinky lázeňské péče, vyhodnotit přírodní léčivé zdroje, vzdělávat lázeňské odborníky a spolupracovat s dalšími výzkumnými ústavy.
6 b	Zachování a údržba
4	Statutární město Karlovy Vary bude pokračovat v opravách důležitých a cenných budov na území komponenty sériového statku v souladu s Programem obnovy MPZ a dalšími strategickými materiály města Karlovy Vary.
5	Statutární město Karlovy Vary bude spolupracovat s Karlovarským krajem na přípravných pracích k opravám a revitalizaci Císařských lázní v Karlových Varech.
6 c	Urbanistický rozvoj
6	Zajistit, že nová stavební činnost na území města nepoškodí výjimečnou světovou hodnotu komponenty sériového statku.
6 d	Prostředí
7	Pokračovat v revitalizaci lázeňských lesů a infrastruktury lázeňské krajiny v Karlových Varech.
8	Postupná obnova pamětihodností v lázeňské krajině Karlových Varů.

6 e	Veřejná prostranství; veřejný prostor
9	Město Karlovy Vary bude pokračovat v údržbě a revitalizaci systému vyhlídek a stezek s důležitými výhledy na město.
10	Zabezpečení podmínek pro kvalitní život a kvalitní životní prostředí revitalizací veřejných prostranství.
6 f	Doprava, přístup a mobilita
11	Řešení dopravy na širším území, příjezdové cesty, odlehlá parkoviště, chodníky, rozptylovací plochy, umístění vybavení, formulace požadavků na zlepšování dopravní situace, projekty pro specifickou dopravu v rámci sériového statku (speciální trasy, doprava koňskými kočáry, individuální pronájem jízdních kol atd.) jako formu dopravy ohleduplnou k hodnotám statku.
6 g	Trvale udržitelný cestovní ruch a návštěvnická ekonomika
12	Využívat tradičně osvědčenou atraktivnost města Karlovy Vary pro další rozvoj cestovního ruchu.
13	Statutární město Karlovy Vary bude podporovat partnerství a získávat více návštěvníků, zejména lázeňských hostů, kteří zůstanou déle v destinaci.
14	Zpracování strategie trvale udržitelného cestovního ruchu pro komponentu sériového statku a stanovení maximální ušnosné kapacity pro město a vybrané budovy.
6 h	Propagace a prezentace
15	Město Karlovy Vary doplní scházející expozice týkající se nominace a výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku (expozice architektury a stavebních řemesel; speciální expozice k historii lázeňství; výzkumné oddělení střediska dokumentace lázeňské památkové péče).
16	Město Karlovy Vary vytvoří a bude spolupracovat na tvorbě inzerce a prezentace hodnot a přínosů k nominaci všech komponent podle výjimečné světové hodnoty sériového statku.
17	Město Karlovy Vary bude podporovat, v rámci spolupráce s Karlovarským krajem, propojení dvou nominací na seznam UNESCO v tomto regionu – Slavné lázně Evropy a Kulturní krajina – Krušné hory a již nominované Kynžvartské daguerrotypie v Kynžvartském zámku.
6 i	Vzdělávání a mladí lidé
18	Město Karlovy Vary bude i nadále iniciovat otevření univerzity specializující se na balneologii (nebo ve spolupráci se stávajícími univerzitami) v Karlových Varech.
19	Rozšiřování přednášek v oboru dějepisu a biologie ve vztahu k historii lázeňské léčby v Karlových Varech. Popularizace odkazu lázní na území komponenty sériového statku.
20	Zlepšení kvality vzdělávání v historii a přírodních vědách, lázeňském odkazu a lázeňské léčbě v Karlových Varech

21	Posílení vzdělávací role Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, pokud jde o balneologii a léčbu v Karlových Varech.
22	Zlepšování kvality profesionálních průvodců městem v Karlových Varech.
6 j	Účast veřejnosti
23	Pokračovat v sestavování terénní skupiny v rámci místní správy komponenty sériového statku.
6 k	Správa a řízení
24	Zlepšit účinnost správy a řízení komponenty sériového statku.

6 l	Nehmotné hodnoty (včetně termálního lékařství a zdravotní péče)
25	Pokračovat v úsilí o zvyšování interpretace výjimečné světové hodnoty komponenty, zejména nehmotných hodnot, pokračovat v podpoře koordinace mezi poskytovateli a podporovat zapojování občanů do kulturního života města.
26	Statutární město Karlovy Vary finančně podporuje celé spektrum kulturního života ve městě, kulturní akce, fungování kulturních spolků, kulturní akce a činnosti vedoucí k rozvoji místních kulturních tradic, přeshraniční spolupráce a života společnosti.
27	Posílení role Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, jako důležité organizace v oboru balneologie a karlovarské lázeňské léčby.
6 m	Financování a zdroje
28	Dbát na to, aby kontrolní systémy byly vhodné pro účinnou implementaci Management Plánu, podporovaly zapojení veřejnosti, umožňovaly partnerství a zajistily požadované finanční prostředky na obnovu kulturních hodnot na území komponenty.
6 n	Další spolky a sítě
29	Město Karlovy Vary bude pokračovat v mezinárodní spolupráci s partnerskými městy, Asociací evropských historických lázeňských měst (EHTTA) a sériovým statkem Slavné lázně Evropy.
30	Připojit se ke sdružení „České dědictví UNESCO“.

Karlovy Vary, Lázeňský dům Zawojski

7 Implementace jednotlivých místních operativních opatření

7 a Úvod

Management Plán města Karlovy Vary se zpracovává v souladu se strategickou dokumentací statutárního města Karlovy Vary, která by měla sloužit ke zlepšování rozvoje města. Jako základní dokumentace sloužily všechny dokumenty a koncepční materiály města Karlovy Vary týkající se daného tématu, podrobná data byla rovněž čerpána z analytických materiálů města Karlovy Vary, které byly získány podle § 26-29 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Základní podmínky ochrany a péče o nominovaný statek vycházejí z předpokladu současného stavu znalostí o kulturních a historických hodnotách, které je nutné chránit během provádění zamýšleného účelu. Během všech zásahů v chráněných budovách nebo budovách na chráněných územích nominovaného sériového statku i chráněné zóně je nutné dodržovat základní právní předpisy platné v České republice (viz níže). Kromě této základní premisy je nutné při péči o nominovaný sériový statek důsledně používat metodologii památkové péče vydanou v metodických materiálech a příručkách Národní památkové péče. Před jakýmkoli zásadním zásahem do budov je nutné dodržovat příslušné právní předpisy týkající se památkové péče a stavební předpisy, zejména stavební zákon (č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, stavební zákon, ve znění následných předpisů) a také výše uvedené právní předpisy týkající se státní památkové péče. Je důležité vyžadovat zpracování potřebných předprojektových příprav, zvláště provedení historického průzkumu budovy. V případě jednodušších zásahů je možné je omezit na formu částečných studií, archivního výzkumu a historické analýzy budovy. Jasně znalosti poskytují jasný obraz a specifika toho, jaké jsou základy a hodnota dědictví u dané budovy.

Cílem památkové péče je kromě jiného zastavit chátrání budovy, maximálně eliminovat současné negativní účinky a speciálními technikami (konzervace, restaurace, renovace) ochránit a udržovat smysluplnou hodnotu památky.

7 b Provádění Management Plánu statku

Celkový Management Plán statku (PMP) obsahuje řadu opatření, která se buď (A) musejí odrazit v opatřeních stanovených v každém Lokálním Management Plánu (LMP), nebo (B) se musejí vzít v úvahu při vytváření každého Operativního opatření k Lokálnímu Management Plánu. Následující tabulka x přiřazuje zásady v seznamu A k zásadám v současnosti obsaženým v Lokálním Management Plánu pro tuto komponentu nominovaného statku.

A SOUBOR OPATŘENÍ PMP, KTERÁ SE IMPLEMENTUJÍ DO KAŽDÉHO LMP

Zachování

PMP 9: Dbát na to, aby byly navázány kontakty s akademickými institucemi, univerzitami a vysokými školami odpovědnými za odbornou přípravu specialistů památkové péče v každém lázeňském městském regionu a aby se vytvářel daný dialog a společné projekty.

Komunikace

PMP 19: Kontrolovat a monitorovat používání emblémů a loga v každé komponentě.

Komunity

PMP 20: Zajistit, že všechny zainteresované subjekty v místních komunitách se zapojí do místních řídicích skupin světového dědictví a že budou dostávat pravidelně informace a aktuality k související projektové aktivitě.

PMP 23: Podporovat výměnné programy mládeže a škol mezi mladými lidmi v řádném denním studiu v každé lázeňské komponentě; tato iniciativa má potenciál na rozšíření tak, aby zahrnovala znevýhodněné, skupiny se zvláštním zájmem, sportovní a společenské kluby a spolky v závislosti na úrovni dostupných zdrojů.

PMP 24: Vytvořit program „Festival slavných lázní“, který se bude konat v každém lázeňském městě při příležitosti každoročního zahájení lázeňské sezony nebo Světového dne vody, Dne světového dědictví nebo Evropského dne lázeňského dědictví.

Operační

PMP 31: Vytvořit síť lázeňských měst, která bude vytvářet návrhy na žádosti do různých programů EU pro finanční podporu a účast v evropských a globálních projektech.

Cestovní ruch

PMP 32: Vytvořit turistickou observatoř Slavných lázní, která bude v partnerství s EHTTA a dalšími shromažďovat data a statistiky z cestovního ruchu ve vztahu k lázním.

PMP 33: Monitorovat s ostatními dopad sociální péče, veřejného zdravotnictví a privátních preventivních a wellness programů s cílem posoudit budoucí zajišťování zdravotnických služeb.

PMP 34: Monitorovat zajišťování nového ubytování pro návštěvníky a vliv nových poskytovatelů, jako je „airb'nb“.

B SOUBOR OPATŘENÍ PMP, KTERÁ JE TŘEBA ZOHLEDNIT V KAŽDÉM LMP

Zachování

PMP 6: Vytvořit společný projekt s cílem rozvíjet pochopení různých zavedených metod a systémů pro záznam stavu zachování a dohodnout společné monitorovací standardy.

PMP 7: Vytvořit společnou databázi pro budoucí monitoring lázeňských měst se zapojením EHTTA a programu EU Horizont 2020.

PMP 8: Vytvořit síť úředníků odpovědnou za stav zachování v každém lázeňském městě a založit fórum spolupráce.

PMP 9: Dbát na to, aby byly navázány kontakty s akademickými institucemi, univerzitami a vysokými školami odpovědnými za odbornou přípravu specialistů památkové péče v každém lázeňském městském regionu a aby se vytvářel daný dialog a společné projekty.

PMP 10: Se subjekty odpovědnými za strategický rozvoj a plánování v každém lázeňském městě vytvořit fórum a mechanismus pro včasné rozpoznání významných nabídek rozvoje, které vyžadují podněty a připomínky ze strany Představenstva Slavných lázní a Mezivládního výboru, aby se zabránilo škodlivým návrhům, jež ohrožují výjimečnou světovou hodnotu lokality.

PMP 11: Vytvořit modelový rámec pro místní řídicí skupiny světového dědictví s cílem propagovat a šířit pochopení Úmluvy o světovém dědictví a výjimečné světové hodnoty mezi místními komunitami.

Komunikace

PMP 13: Vytvořit projektové webové stránky na propagaci koncepce Slavných lázní Evropy mezi širokým i vědeckým publikem s cílem stimulovat dialog. Vytvořit rychlé odkazy na domovské webové stránky cestovních kanceláří a site managerů pro lázeňské komponenty

PMP 14: Prostřednictvím implementace zastřešujících interpretačních strategií poskytnout model pro prezentaci koncepce Slavných lázní Evropy místním lázním a návštěvníkům, včetně přínosů plynoucích ze zápisu.

PMP 16: Nejméně dvakrát ročně připravit elektronický zpravodaj a vytvořit databázi pro šíření prostřednictvím magistrátů lázeňských komponent pro všechny zainteresované subjekty.

PMP 18: Vytvořit příručku pro přípravu projektů pro použití ve všech komponentách společně se správným postupem pro používání a schvalování emblémů UNESCO a světového dědictví ve všech materiálech statku Slavné lázně Evropy

Komunity

Dvakrát ročně uspořádat pro členy komunity zastoupené v místních řídicích výborech světového dědictví akci, na které se sejdou, vymění si zkušenosti a uvědomí si širší vizi Slavných lázní Evropy.

PMP 22: Vytvořit informační balíček ve všech účastnických mateřských jazycích s cílem informovat místní politiky, magistrátní úředníky a zejména zaměstnance místních turistických informačních center o důležitosti zápisu do Seznamu světového dědictví.

Operační

PMP 29: Vytvořit databázi všech kontaktů v rámci projektové struktury a vybízet k dialogu prostřednictvím internetového fóra.

Cestovní ruch

PMP 36: Dvakrát ročně uspořádat workshopy pro strategické plánovače cestovního ruchu z lázeňských měst, regionálních a národních orgánů cestovního ruchu.

PMP 38: Vytvořit výzkumný program s cílem vypracovat podrobnou kapacitu únosnosti komponent, aby mohly být informovány rozhodovací subjekty v oblasti územního plánování.

Tato tabulka koreluje příslušná opatření z LMP s opatřeními (seznam A výše) z PMP, která vyžadují opatření v každé komponentě. Podle potřeby byla zohledněna opatření ze seznamu B.

SOUBOR OPATŘENÍ Z PMP	PŘÍSLUŠNÝ SOUBOR OPATŘENÍ V LMP (uvedte odkaz)
Zachování	
PMP 9: Dbát na to, aby byly navázány kontakty s akademickými institucemi, univerzitami a vysokými školami odpovědnými za	3, 4, 38

odbornou přípravu specialistů památkové péče v každém lázeňském městském regionu a aby se vytvářel daný dialog a společné projekty.	
Komunikace	
PMP 19: Kontrolovat a monitorovat používání emblémů a loga v každé komponentě.	25, 29, 32
Komunity	
PMP 20: Zajistit, že všechny zainteresované subjekty v místních komunitách se zapojí do <i>místních řídicích skupin světového dědictví</i> a že budou dostávat pravidelně informace a aktuality k související projektové aktivitě.	43
PMP 23: Podporovat výměnné programy mládeže a škol mezi mladými lidmi v řádném denním studiu v každé lázeňské komponentě; tato iniciativa má potenciál na rozšíření tak, aby zahrnovala znevýhodněné, skupiny se zvláštním zájmem, sportovní a společenské kluby a spolky v závislosti na úrovni dostupných zdrojů.	Bude implementováno.
PMP 24: Vytvořit program „ <i>Festival slavných lázní</i> “, který se bude konat v každém lázeňském městě při příležitosti každoročního zahájení lázeňské sezony nebo Světového dne vody, Dne světového dědictví nebo Evropského dne lázeňského dědictví.	Částečně splněno prostřednictvím každoročního zahájení lázeňské sezony; bude rozšířeno, aby zahrnovalo Světový den vody, Den světového dědictví nebo Evropský den lázeňského dědictví.
Operační	
PMP 31: Vytvořit síť lázeňských měst, která bude vytvářet návrhy na žádosti do různých programů EU pro finanční podporu a účast v evropských a globálních projektech.	54 + bude vyzkoumáno a prozkoumáno.
Cestovní ruch	
PMP 32: Vytvořit turistickou observatoř <i>Slavných lázní</i> , která bude v partnerství s EHTTA a dalšími shromažďovat data a statistiky z cestovního ruchu ve vztahu k lázním.	56 + bude zavedeno v partnerství s EHTTA.
PMP 33: Monitorovat s ostatními dopad sociální péče, veřejného zdravotnictví a privátních preventivních a wellness programů s cílem posoudit budoucí zajišťování zdravotnických služeb.	48, monitoring sociální sféry ve všech zemích je zajišťován lokálně místní samosprávou a na národní úrovni je zajišťován státní politikou.
PMP 34: Monitorovat zajišťování nového ubytování pro návštěvníky a vliv nových poskytovatelů, jako je „airb’nb“.	Budou monitorováni a prozkoumáni poskytovatelé AirBnB a jejich ekonomické alternativy.

7 c Místní provádění

Management Plán města Karlovy Vary jako komponenty sériového statku *Slavné lázně Evropy* byl zpracován ve třech částech. První část byla analytická a přípravná. Jejím cílem bylo sestavit souhrn stávajících materiálů, koncepční dokumentace, přehled právního rámce, dostupné literatury, systém plánování práce pro pracovní skupinu zabezpečující implementaci Management Plánu během následujících let a projektů, které bude brzy nutné implementovat. Druhou fází Management Plánu byla nabídková část, společná pro všechny české komponenty, sjednocené na národní úrovni do komplexu nazvaného „Západočeský lázeňský trojúhelník“, který zaštiťuje dobrovolný svazek těchto obcí nazvaný ČESKÉ LÁZNĚ – SALONY EVROPY. Třetí fáze Management Plánu vznikla v roce 2017 jako aplikační část a byla zpracována pro všechny tři české komponenty – lázeňská města „Západočeského lázeňského trojúhelníku“ Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně.

Vytvořený Management Plán byl schválen radami jednotlivých měst s českými komponentami sériového statku *Slavné lázně Evropy* a byl schválen rozhodnutím rad měst (magistrátů). Management Plán se stal závaznou součástí strategického plánování pro magistráty daných měst na období 2015–2020.

Management Plán bude průběžně doplňován důležitými informacemi o jeho stavu a významných projektech v oblasti řízení správy komponenty sériového statku. Management Plán bude průběžně zdokonalován a aktualizován jako nástroj pro další plánování, ochranu, využívání a úspěšný rozvoj statku s cílem zachovat jeho charakteristiky, výjimečnou světovou hodnotu, integritu a autenticitu. Řízení ochrany musí zaručit, že výjimečná světová hodnota (OUV) nominovaného statku nebude v současnosti ani budoucnosti žádným způsobem ohrožena ani oslabena, aby mohla být v uspokojivém stavu předána příštím generacím.

7 d Operativní opatření

Management Plán, v souladu s dalšími doporučeními uvedenými ve Strategickém plánu, zahrnuje nejen zachování dědictví, ale také bere v úvahu širokou škálu dotčených subjektů z oblastí kultury, cestovního ruchu, životního prostředí, dopravy, veřejné dopravy, ekonomiky, občanských sektorů atd., jejichž aktivity úzce souvisejí s komponentou sériového statku. Neoddělitelnou součástí Management Plánu je katalog projektů s jednotlivými cíli.

Pořadí implementace jednotlivých projektů bude upraveno podle schopnosti čerpat finanční zdroje z rozpočtu města Karlovy Vary, ze státního rozpočtu České republiky, evropských dotací, národních a krajských dotačních programů.

7 e Tabulka opatření

Slavné lázně Evropy: Lokální Management Plán Karlových Varů – tříleté Operativní opatření					
Opatření		Zajišťující partneři	Zdroje	Časový rámec	Indikátory monitoringu
1	Výzkum a archiv				
1	Usilovat o vytvoření výzkumné skupiny a indexu aktuálního výzkumu.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
2	Pokračovat v dokumentaci a digitalizaci archivního fondu stavebního archivu Magistrátu města Karlovy Vary.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
3	Zřídit vědeckovýzkumnou organizaci – Institut lázeňství a balneologie, veřejnou výzkumnou instituci. Potom spolupracovat s Výzkumným ústavem balneologickým, veřejnou výzkumnou institucí, ve městě Lázně Mšené a dalšími zainteresovanými subjekty.	Karlovarský kraj	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	Dok. koncepce lázeňského rozvoje a balneologie Karlovar. kraje
4	Zřídit stálý vědecký tým, který definuje koncepci vědy a výzkumu.	Karlovarský kraj	3 500 000 Kč	2019–2020	
5	Kvalifikovat personál v lázeňství a balneologii.	Karlovarský kraj	V rámci stávajících rozpočtů		
2	Zachování a údržba				
6	Zajistit opravy a zpřístupnit Zámeckou věž, včetně historického suterénu, suterénu paláce krále Karla IV.	Samospráva Karlových Varů	4 460 000 Kč		Projektová dok.
7	Zajistit revitalizaci Alžbětinych lázní.	Samospráva Karlových Varů	500 mil. Kč	2021	Opětovné zahájení projektu
8	Dokončit opravy a otevření terasy se Zítkovým pavilonem na Mlýnské kolonádě.	Samospráva Karlových Varů	115 mil. Kč	2019–2021	Projektová dok.
9	Zajistit opravy tržních krámků v Lázeňské ulici.	Samospráva Karlových Varů	22 600 000 Kč		
10	Připravit opravy Vřídelské kolonády.	Samospráva Karlových Varů	30 mil. Kč	2019–2020	Projektová dok.

11	Pokračovat v opravách a údržbě opěrných zdí ve městě.	Samospráva Karlových Varů, LLKV	22 820 000 Kč	Probíhá	
12	Spolupracovat s Karlovarským krajem na přípravě oprav a revitalizace Císařských lázní v Karlových Varech.	Karlovarský kraj + samospráva Karlových Varů	Příspěvek města 122 mil. Kč	2019–2023	Projektová dok.
3	Urbanistický rozvoj				
13	Aktivovat výbor pro obnovu MPZ Karlovy Vary a aktivně řešit opravy a rekonstrukce historických objektů, dokončování nových budov, revitalizaci veřejných prostor v rezervaci, a to vše ve spolupráci s vlastníky objektů z hlediska výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku.	Samospráva Karlových Varů, Výbor UNESCO	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
4	Prostředí				
14	Opravy, údržba stezek a výstavba nových altánů na vyhlídkách v lázeňském městě a okolí.	Samospráva Karlových Varů, SLPKV, LLKV	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
15	Obnovení původního podstavce pomníku J. W. Goetha, obnova sochy Poutník atd.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů		

5	Veřejná prostranství; veřejný prostor				
16	Pokračovat v údržbě a otevírání vyhlídek z vyhlídkových stezek v lázeňském centru i výhledů na město (vyhlídková Goethova stezka a renovace lávky u Císařských lázní, vyhlídková stezka v ulici Pod Jelením skokem, otevření dálkových výhledů na město z vyhlídkové stezky v ulici Na Vyhlídce a ze Staré pražské silnice).	Samospráva Karlových Varů, SLPKV	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
17	Vytvoření příručky veřejných prostor Karlových Varů a dodržování jejích pravidel.	KAM KV	1 mil. Kč	2020	
18	Rekonstrukce Moravské ulice, Kolmé ulice a prostoru před kostelem sv. Máří Magdalény.	Samospráva Karlových Varů	42 344 000 Kč	2019–2020	Projektová dok.
6	Doprava, přístup a mobilita				

19	Výstavba dopravního území – jih (Kouzelné městečko – KOME).	Samospráva Karlových Varů	Žádné	2020–2021	
20	Výstavba parkovacích míst a vícepodlažních parkovacích domů.	Samospráva Karlových Varů	Žádné	2020–2021	
21	Umístění dobíjecích stanic pro elektromobily v centru města.	Samospráva Karlových Varů	Žádné	2020	
7	Trvale udržitelný cestovní ruch a návštěvnická ekonomika				
22	Podporovat efektivnější využívání historického a kulturního potenciálu komponenty sériového statku (národní kulturní památky, kulturní památky, významné kulturní události), respektive potenciálu okolní krajiny, blízkosti zimních sportovních rezortů v Krušnohoří, rozšíření nabídky volnočasových aktivit na celém území města, sítě půjčoven sportovního vybavení atd. kvůli prodloužení průměrné délky pobytu návštěvníků, kteří nejsou lázeňskými hosty.	Samospráva Karlových Varů, Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
23	Podpora a spolupráce při pořádání většího počtu výstav, kongresů a konferencí, aby se Karlovy Vary staly centrem kongresové a výstavní turistiky.	Carlsbad Convention Bureau	550 000 Kč	Probíhá	
24	Podporovat rozvoj různých směrů pro zájezdový a zážitkový cestovní ruch, sportovní cestovní ruch, cestovní ruch zaměřený na poznávání v oblasti tradiční průmyslové výroby nebo cestovní ruch spojený s velkými kulturními akcemi.	Asociace hotelů a restaurací České republiky, Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
25	Vytvořit komplexní marketingový plán a strategii zaměřené na atributy výjimečné světové hodnoty komponenty, témata genia loci, světoznámé osobnosti, kulturní a přírodní rarity.	Samospráva Karlových Varů	270 000 Kč	2019	Pozice PR a marketingového manažera UNESCO
26	Uzavřít partnerství s nominovanou hornickou krajinou Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a se zámek Kynžvart, kde byla na seznam světového kulturního dědictví UNESCO Paměť světa zapsána Kynžvartská dagerrotypie.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	2019	
27	Podpora při sestavování strategie trvale udržitelného využívání komponenty.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	2019	
8	Propagace a prezentace				

28	Realizace expozic týkajících se nominace a výjimečné světové hodnoty komponenty sériového statku (expozice architektury a stavebních řemesel; speciální expozice k historii lázeňství; výzkumné oddělení střediska dokumentace lázeňské památkové péče).	Samospráva Karlových Varů	50 000 Kč	Probíhá	Vytvoření expozice cestování
29	Tvorba reklamních a prezentačních materiálů představujících hodnoty komponenty v tištěné formě (Lázeňské dědictví Karlových Varů) na webové stránce i v aplikacích pro chytré telefony, aktualizace webových stránek.	Infocentrum	2 mil. Kč	2019–2020	

30	Spolupráce na zpracování Evropských lázeňských stezek zahrnujících všechny komponenty sériového statku.	Dobrovolný svazek obcí	V rámci stávajících rozpočtů	2020	
31	Spolupráce na inzerování hodnot všech komponent sériového statku (reklamní panely „Evropské lázeňské stezky“, reprezentační publikace „Slavné lázně Evropy“, reklamní brožura „Slavné lázně Evropy“, studie „Lázeňská města v západočeském lázeňském trojúhelníku ve světovém kontextu lázeňské kultury a balneologie“).	Karlovarský kraj, samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	Brožura Slavné lázně Evropy
32	Inzerce nominace sériového statku ve městě a na příjezdových cestách do města.	Samospráva Karlových Varů, PR manager	100 000 Kč	2019	
33	Vytvoření galerie pod širým nebem tvořené fotografiemi z lázeňských měst, která jsou jednotlivými komponentami sériového statku, na veřejných místech ve městě.	Karlovarský kraj	500 000 Kč	Probíhá	
34	Vytvoření galerie pod širým nebem tvořené fotografiemi slavných lidí, kteří navštívili město a Mezinárodní filmový festival.	Samospráva Karlových Varů, MFF Karlovy Vary	V rámci stávajících rozpočtů	2019–2020	
35	Vytvoření unifikovaného informačního a rozcestníkového systému v MPZ Karlovy Vary.	Samospráva Karlových Varů, Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	2019–2020	
36	Zajišťování profesionálních prohlídek s průvodcem, které představí hodnoty komponenty sériového statku pro lázeňské hosty i místní obyvatele, což upevní ztotožnění obyvatel s výjimečnými světovými hodnotami	Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	Tematické zájezdy s průvodcem

	komponenty sériového statku.				
37	Vytvoření turistického a reklamního produktu spojujícího nominaci Slavných lázní Evropy s nominací Kulturní krajina – Krušnohoří a se zámek Kynžvart, kde byla na seznam světového kulturního dědictví UNESCO Paměť světa zapsána Kynžvartská daguerrotypie.	Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	2020	
9	Vzdělávání a mladí lidé				
38	Implementace a otevření univerzitního studia zaměřeného na všeobecné lékařství, balneologii a zdravý životní styl v Karlových Varech.	Samospráva a Karlových Varů, ČUT, Západočeská univerzita	V rámci stávajících rozpočtů	2021	
39	Příprava příručky s pracovními listy týkající se lázní a odkazu lázní pro základní a střední školy a její publikace na webových stránkách.	SLLKV, Vysoká škola Karlovy Vary	V rámci stávajících rozpočtů	2019	
40	Organizování vzdělávacích vycházek po lázeňském městě a terapeutické krajině v rámci hodin dějepisu a biologie a posílení ztotožnění účastníků s vlastním městem.	PR manager	V rámci stávajících rozpočtů	2020	
41	Organizování vzdělávacích akreditovaných seminářů v rámci balneomedicíny.	Institut balneologie	V rámci stávajících rozpočtů	2020	
42	Pokračování v organizování odborných workshopů s profesionálními průvodci v rámci činnosti Městského informačního centra.	Infocentrum	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
10	Účast veřejnosti				
43	Dokončení sestavování terénní skupiny a zapojení odborné i širší veřejnosti do procesu správy, řízení statku.	Samospráva a Karlových Varů, site manager	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
11	Správa a řízení				
44	Sestavení právní analýzy a jasných principů ochrany kulturního dědictví na území komponenty pro vlastníky památek, autonomní orgány i orgány státní správy.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů		

45	Příprava lázeňských památkových a kulturních hodnot na území komponenty pro činnost odborných institucí a úřadů (digitalizace a publikování na webových stránkách).	CzechInvest	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
46	Příprava analýzy vizuálních vztahů, ikonických perspektiv, panoramat a výhledů na ochranu výjimečné světové hodnoty na území komponenty.	Samospráva Karlových Varů		Hotovo	
47	Příprava „Příručky pro ochranu technických památek lázeňského dědictví na území komponenty“.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů		
48	Příprava kompletní příručky pro monitoring celého území komponenty, sestavení referenčního materiálu.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů		
49	Připravit příručku osvědčených postupů v reklamě a dodržovat daná pravidla.	KAM KV	V rámci stávajících rozpočtů	2020–2021	
50	Připravit příručku veřejných prostor, včetně regulace zahradních pivnic na území komponenty.	KAM KV	V rámci stávajícího rozpočtu	2020	
12	Nehmotné hodnoty (včetně termálního lékařství a zdravotní péče)				
51	Podpora opatření, která zvyšují pochopení duchovních a nehmotných hodnot výjimečné světové hodnoty komponenty.				
52	Statutární město Karlovy Vary bude pokračovat ve finanční podpoře živé kultury a kulturních aktivit ve městě.	Samospráva Karlových Varů	60 670 000 Kč	Probíhá	
53	Podpora Institutu lázeňství a balneologie, veřejné výzkumné instituce, organizování workshopů (ve spolupráci s podnikateli v oboru lázeňství a cestovního ruchu) na téma využívání balneologie pro rozvoj podnikání.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
13	Financování a zdroje				
54	Podpora vhodných nabídek na financování ochrany, která se týká výjimečné světové hodnoty komponenty, a snaha zajistit, že budou implementovány koordinovaným způsobem.	Samospráva Karlových Varů, Ministerstvo kultury	1 400 000 Kč	Probíhá	Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
55	Pokračovat ve snaze udržovat a zvyšovat finanční prostředky na obnovu kulturních hodnot na území komponenty a živé kultury ve městě.	Samospráva Karlových Varů	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
14	Další spolky a síť				

56	Navazovat a podporovat spolupráci s partnerskými městy, Asociací evropských historických lázeňských měst (EHTTA) a s dalšími komponentami sériového statku Slavné lázně Evropy.	Karlovarský kraj	V rámci stávajících rozpočtů	Probíhá	
57	Příprava na vstup Karlových Varů do sdružení „České dědictví UNES&CO“.	Samospráva Karlových Varů	V rámci rozpočtových zpráv a plánování	Probíhá	
58	Příprava na vstup Karlových Varů do klubové soutěže UNES&CO pro návštěvníky českých a moravských památek UNESCO.	Samospráva Karlových Varů	V rámci rozpočtových zpráv a plánování	Probíhá	

